

14.3.2008

Tampereen yliopiston tilinpäätös vuodelta 2007

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	8
1.1	Johdon katsaus	8
	Arvio toiminnasta ja tuloksellisuudesta vuonna 2007.....	8
	Yliopiston tehtävät, profiili ja keskeiset tavoitteet.....	8
	Rakenteellinen kehittäminen ja tuottavuuden edistäminen.....	9
	Hallinnollinen rakenne.....	10
1.2	Vaikuttavuus	12
1.2.1	Toiminnan vaikuttavuus	12
	Tutkimustoiminta.....	12
	Koulutus.....	14
	Alueellinen kehittäminen.....	17
	Kansainvälinen toiminta.....	18
	Aikuiskoulutus.....	19
	Kestävä kehitys.....	19
	Muu tulosalueelle kohdentamaton toiminta. Harjoittelukoulut.....	19
	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	20
1.3	Toiminnallinen tehokkuus	20
1.3.1	Toiminnan taloudellisuus	22
	Tukipalvelut.....	23
1.3.2	Toiminnan tuottavuus	24
	Tutkimus, tutkijankoulutus ja taiteellinen toiminta.....	24
	Peruskoulutus.....	25
	Kansainvälistyminen.....	27
	Yhteiskunnallinen vuorovaikutus.....	28
1.3.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	28
1.3.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	32
1.4	Tuotokset ja laadunhallinta	35
1.4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	35
	Tutkimus, tutkijankoulutus ja taiteellinen toiminta.....	35
	Tulossopimuksessa (sopimuskausi 2004- 2006 ja 2007- 2009) asetut määrälliset tavoitteet ja toteumatiedot.....	37
	Peruskoulutus.....	38
	Tulossopimuksessa (sopimuskausi 2004- 2006 ja 2007- 2009) asetut määrälliset tavoitteet ja toteumatiedot.....	40
	Kansainvälistyminen.....	42
	Tulossopimuksessa (sopimuskausi 2004- 2006 ja 2007- 2009) asetut määrälliset tavoitteet ja toteumatiedot.....	45
	Yhteiskunnallinen vuorovaikutus.....	46
	Tulossopimuksessa (sopimuskausi 2004- 2006 ja 2007- 2009) asetut määrälliset tavoitteet ja toteumatiedot.....	47
	Tampereen yliopiston laatujärjestelmä.....	48
	Harjoittelukoulut.....	49
	Harjoittelukoulujen tuloksellisuutta kuvaavia määrällisiä toteumatietoja.....	49
	Yliopiston tilat.....	49
1.4.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	51
1.5	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	52
	Henkilöstön määrä ja rakenne.....	52
	Terveys ja työkyky.....	55
	Palkkausjärjestelmä uudistus.....	57

1.6	Tilinpäätösanalyysi	60
1.6.1	Rahoituksen rakenne.....	60
1.6.2	Talousarvion toteutuminen	61
1.6.3	Tuotto- ja kululaskelma.....	61
1.6.4	Tase.....	62
1.7	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	63
1.8	Arviointien tulokset	63
1.9	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	64
2	TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA	65
3	TUOTTO- JA KULULASKELMA	68
4	TASE	69
5	LIITETIEDOT	71
6	ALLEKIRJOITUKSET	84

Kuvat

Kuva 1	Tampereen yliopiston hallinnollinen rakenne	10
Kuva 2	Henkilötyövuodet Tampereen yliopistossa 1993- 2007.....	52
Kuva 3	Opetus- ja tutkimushenkilöstön järjestelmä, tehtävien vaatavuus- ja suoritustasojakaumat	57
Kuva 4	Muun henkilöstön järjestelmä, tehtävien vaatavuus- ja suoritustasojakaumat	57
Kuva 5	Harjoittelukoulujen opetushenkilöstön järjestelmä, tehtävien vaatavuus- ja suoritustasojakaumat	58
Kuva 6	Työtyytyväisyysbarometri 2007.....	60

Taulukot

Taulukko 1	Yliopistossa vuonna 2006 tutkinnon suorittaneiden pääasiallinen toiminta vuoden kuluttua valmistumisesta	15
Taulukko 2	Yliopistossa vuonna 2002 tutkinnon suorittaneiden pääasiallinen tehtävä viiden vuoden kuluttua valmistumisesta.....	16
Taulukko 3	Työnantajajakaumat vuonna 2006	16
Taulukko 4	Vuonna 2006 ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneinen asuinmaakunta (tilanne vuonna2007)	17
Taulukko 5	Osapäiväopiskelu ja työssäkäynti	21
Taulukko 6	Työssäkäynti lukuvuoden 2006- 2007 aikana.....	22
Taulukko 7	Jatkotutkintokoulutuksen kokonaisrahoitteiset kustannukset 4 v. ka (1000 euroa) / tohtorin tutkinnot (viim. 3 v. ka)	22
Taulukko 8	Täydentävä rahoitus / kokonaisrahoitus (%).....	23
Taulukko 9	Perustutkintokoulutuksen kokonaisrahoitteiset kustannukset 5 v. (1000 euroa) / ylemmät korkeakoulututkinnot (viim. 3 v.)	23
Taulukko 10	Perustutkintokoulutuksen kokonaisrahoitteiset kustannukset (1000 euroa) / perustutkintotasolla suoritettut opintopisteet.....	23
Taulukko 11	Kokonaisrahoitteiset kustannukset tulosalueittain (1000 euroa).....	23
Taulukko 12	Tieteelliset julkaisut / opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (pl. sivutoiminen tuntiopetus)	24
Taulukko 13	Tohtorin tutkinnot / professorit (kokonaisrahoitteiset htv)	24
Taulukko 14	Tohtorin tutkinnot / professorit (budjettirahoitteiset htv)	24
Taulukko 15	Tohtorin tutkinto-opiskelijat / tohtorin tutkinnot	24
Taulukko 16	Perustutkinto-opiskelijat (FTE) / opetushenkilökunta (kokonaisrahoitteiset htv).....	25

Taulukko 17	Ylemmät korkeakoulututkinnot / (5/6) vuotta aiemmin aloittaneet opiskelijat (%).....	25
Taulukko 18	Ylemmät korkeakoulututkinnot / opetushenkilökunta (kokonaisrahoitteiset htv).....	25
Taulukko 19	Uudet opiskelijat / opetushenkilökunta (kokonaisrahoitteiset htv)	26
Taulukko 20	Uudet opiskelijat / perustutkinto-opiskelijat.....	26
Taulukko 21	Suoritetut opintopisteet / läsnäolevat opiskelijat	26
Taulukko 22	Suoritetut opintopisteet / opetushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (kokonaisrahoitteiset htv).....	26
Taulukko 23	Tavoiteajassa suoritetut ylemmät korkeakoulututkinnot / ylemmät korkeakoulututkinnot yhteensä	26
Taulukko 24	Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat / kaikki opiskelijat (FTE) (%).....	27
Taulukko 25	Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk) / opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (pl. sivutoiminen tuntiopetus)	27
Taulukko 26	Ulkomaille lähteneet ja ulkomailla saapuneet yli 3 kk opiskelleet perustutkinto-opiskelijat / tuhat perustutkinto-opiskelijaa	27
Taulukko 27	Ulkomaiset tieteelliset julkaisut / opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (pl sivutoiminen tuntiopetus).....	27
Taulukko 28	Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk) / ulkomailla saapuneiden opettajien ja tutkijoiden työskentely omassa yliopistossa (kk)	27
Taulukko 29	Julkisoikeudellisia maksullisia suoritteita koskeva kustannusvastaavuuslaskelma	29
Taulukko 30	Muun maksullisen toiminnan tuotot suoritteittain vuosina 2005- 2007	30
Taulukko 31	Kustannusvastaavuuslaskelma maksuperustelain mukaisista muista suoritteista	31
Taulukko 32	Kustannusvastaavuuslaskelma hintatuetuista täydennyskoulutuspalveluista	32
Taulukko 33	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma	34
Taulukko 34	Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot rahoituslähteittäin vuosina 2005- 2007	35
Taulukko 35	Suoritetut tohtorin tutkinnot.....	37
Taulukko 36	Väittelijöiden keski-ikä (mediaani).....	37
Taulukko 37	Ulkomaalaisten tutkijakoulutettavien osuus (%) tutkijakoulutettavista	37
Taulukko 38	Suoritetut lisensiaatin tutkinnot	38
Taulukko 39	Jatkotutkinto-opiskelijoiden määrä	38
Taulukko 40	Tampereen yliopistoon palvelussuhteessa olevien tutkijakoulutettavien opiskelijoiden määrä.....	38
Taulukko 41	Tieteellisten KOTA-julkaisujen määrä Suomessa / ulkomailla	38
Taulukko 42	Uudet opiskelijat.....	40
Taulukko 43	Samana vuonna tai edellisellä syksynä 2. asteen koulutuksen päättäneiden opiskelijoiden osuus päävalintaerissä hyväksytyistä (%)	40
Taulukko 44	Suoritetut ylemmät korkeakoulututkinnot	41
Taulukko 45	Suoritetut ylemmät korkeakoulututkinnot, jotka sisältävät aineenopettajakelpoisuuden.....	41
Taulukko 46	Suoritetut alemmat korkeakoulututkinnot	41
Taulukko 47	Opiskelijavalinta, pää- ja erillisvalinnat: hakeneet, hyväksytyt, aloittaneet	41
Taulukko 48	Perustutkinto-opiskelijoiden määrä	42
Taulukko 49	Ylempien korkeakoulututkintojen lukumäärä, keskimääräinen laajuus (keskiarvo) ja suoritus aika (mediaani) tutkinnon oletuslaajuuden mukaan vuosina 2005- 2007.....	42
Taulukko 50	Alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden kansainvälinen opiskelijavaihto, yliopistosta lähteneet, vaihdon kesto yli 3 kk (CIMO).....	45
Taulukko 51	Ulkomaalaisten perus- ja jatkotutkinto-opiskelijoiden määrä.....	45

Taulukko 52	Perus- ja jatkokutkinto-opiskelijoiden kansainvälinen opiskelijavaihto, lähteneet ja saapuneet, vaihdon kesto yli 3 kk (CIMO)	45
Taulukko 53	Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat ja vaihto-opiskelijat kansalaisuuksittain (yleisimmät)	45
Taulukko 54	Suosituimmat vaihto-opiskelijoiden kohdemaat	45
Taulukko 55	Vieraskielisen perustutkinto-opetuksen tarjotut ja suoritettut opintopisteet (KOTA)	45
Taulukko 56	Opettaja- ja tutkijavierailujen määrä, lähteneet / saapuneet (KOTA)	45
Taulukko 57	Avoimen väylän kautta tutkinto-opiskelijaksi siirtyneet	47
Taulukko 58	Avoimen yliopiston laskennalliset kokovuotiset opiskelijapaikat	47
Taulukko 59	Avoimen yliopiston toiminta	48
Taulukko 60	Täydennyskoulutus	48
Taulukko 61	Annetun opetuksen tuntimäärä, jaottelu: seminaarit/ajankohtaiskurssit, asiantuntijaohjelmat, erikoistumisopinnot (KOTA)	48
Taulukko 62	Harjoittelukoulut (KOTA)	49
Taulukko 63	Yliopiston käytössä olevat tilat	50
Taulukko 64	Senaattikiinteistöjen omistamien tilojen osuus (%)	51
Taulukko 65	Vuokra- ja tilakustannukset ja niiden osuus (%) kokonaisrahoituksesta	51
Taulukko 66	Opetustilojen käyttöaste	51
Taulukko 67	Budjetti- ja täydentävällä rahoituksella tehdyt henkilötyövuodet (htv) / huoneistoala	51
Taulukko 68	Budjetti- ja täydentävällä rahoituksella tehdyt henkilötyövuodet (htv) / nettokäyttöala	51
Taulukko 69	Opiskelijat / opetustilojen nettokäyttöala, ei sis. täydennyskoulutus- ja avoimen yliopiston opiskelijoita	51
Taulukko 70	Opetustilojen kapasiteetti / perustutkinto-opiskelija	51
Taulukko 71	Nimitykset professorin virkaan 2002- 2007	53
Taulukko 72	Henkilöstöä kuvaavia lukuja vuosina 2005- 2007	53
Taulukko 73	Määräaikaiset palvelussuhteet Tampereen yliopistossa 2005, 2006 ja 2007	54
Taulukko 74	65 vuotta täyttävien lukumäärä vuosittain, vakinainen henkilöstö 31.12.2007	55
Taulukko 75	Sairauspoissaolot 2005- 2007	56
Taulukko 76	Kokoaikaisen säännöllisen työajan palkan keskiarvo (€) henkilöryhmittäin, joulukuu 2006 ja 2007	58

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä annettavat tiedot

Liite 1	Selvitys tilinpäätöksen laatu- ja vertailtavuudesta	71
Liite 2	Nettoutuettut tulot ja menot	72
Liite 3	Arviomäärärahojen ylitykset	73
Liite 4	Peruutetut siirretyt määrärahat	73
Liite 5	Henkilöstökulujen erittely	74
Liite 6	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	75
Liite 7	Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	75
Liite 8	Rahoitustuotot ja -kulut	77
Liite 9	Talousarviontaloudesta annetut lainat	78
Liite 10	Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	79
Liite 11	Taseen rahoituserät ja velat	80
Liite 12	Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut	81
Liite 13	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	82
Liite 14	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	82
Liite 15	Velan muutokset	83
Liite 16	Velan maturiteettijakauma ja duraatio	83
Liite 17	Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	83

Johdanto

Yliopistojen tilinpäätökset on laadittava noudattaen talousarviolakia (423/1998) ja -asetusta (1243/1992) sekä Valtiokonttorin tilinpäätöksestä antamia määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksen rakenteen on oltava Valtiokonttorin toimintakertomusohjeen (Dnro 407/03/2006, 1.12.2006) ja siihen perustuvan opetusministeriön ohjeen ja -mallin mukainen (Dnro 4/210/2007, 18.1.2007). Opetusministeriö on täsmentänyt ohjettaan vuonna 2008 käytäviä tulosneuvotteluja koskevalla kirjeellään (Dnro 51/210/2007, 28.9.2007), jonka liitteen mukaista, uusinta tilinpäätösmallia noudattaen Tampereen yliopistossa on laadittu käsillä oleva tilinpäätösasiakirja. Asiakirjan nimen pitää Valtiokonttorin 1.12.2006 antaman ohjeen mukaan olla *Tampereen yliopiston tilinpäätös vuodelta 2007*.

Opetusministeriö pyrkii ohjeellaan siihen, että yliopistojen tilinpäätösasiakirjat olisivat rakenteeltaan mahdollisimman yhdenmukaisia. Ministeriö korostaa, että *tilinpäätös on keskeisin tilivelvollisuutta toteuttava raportointiasiakirja ja tärkeä osa tulosneuvotteluihin valmistautumista*.

Yliopistojen pitää sisällyttää tilinpäätösasiakirjassa olevaan toimintakertomukseen keskeisimpiä toiminnan tuloksellisuutta kuvaavia tunnuslukuja. Tunnuslukujen laskemisessa käytetään Kota-käsikirjan mukaisia määrittelyjä. Kota-käsikirja on opetusministeriön ylläpitämän Kotatietojärjestelmän käsite- ja laskentamäärittelyt sisältävä ohje. Kota online on avoimesti käytettävissä oleva järjestelmä. Se ja käsikirja ovat verkko-osoitteessa <http://kotaplus.csc.fi:7777>.

Tilinpäätösasiakirjassa käytetään myös KOTA extranet -tietojärjestelmän tunnuslukuja, jotka puolestaan ovat käyttöoikeuksiltaan rajoitetussa KOTA extranetissä käytettäviä tunnuslukuja. Yliopistoissa ja opetusministeriössä käytetään KOTA extranet -järjestelmää tulosohjauksen eri vaiheissa, kuten tulosneuvotteluasiakirjojen laatimisessa ja lähettämisessä.

Valtion tilivirastojen tilinpäätökset on laadittava ja allekirjoitettava varainhoitovuotta seuraavan vuoden maaliskuun 15. päivään mennessä. Yliopistossa tilinpäätöksen allekirjoittaa yliopiston hallitus.

Tampereen yliopiston hallitus on kokouksessaan 14.3.2008 hyväksynyt yliopiston tilinpäätöksen vuodelta 2007.

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Arvio toiminnasta ja tuloksellisuudesta vuonna 2007

Yliopisto vahvisti kansallisen ja kansainvälisen kilpailukykyä edellytyksiä laatimalla rakenteellista kehittämistä koskevan yhteistyösuunnitelman Jyväskylän yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston kanssa. Ns. yliopistoallianssiraportissa kartoitettiin mm. ne teemat, joissa kolmella yliopistolla olisi tässä vaiheessa parhaat mahdollisuudet yhteistyössä parantaa kansainvälisesti korkeatasoisen tutkimuksen edellytyksiä. Teemoihin perustuvat laajojen tutkimusohjelmien painopisteet kartoitettiin paitsi johtotason arvioinneilla myös allianssi-yliopistojen yhteisellä aiehaulla. Painopisteiksi valittiin ihmislähtöinen teknologia, ikääntymisen tutkimus, kestävä energia, koulutus- ja osaamispolitiikka, kulttuuri ja yhteiskunta, lääketieteellinen teknologia ja terveys, nanoteknologia ja tieteen metodologiat. Myös yhteisen infrastruktuurin kehittäminen sekä koulutuksellinen yhteistyö ovat keskeisiä edellytyksiä prosessin onnistumiselle.

Yliopisto vahvisti korkealaatuisten tutkimusyhteisöjen (ns. sisäiset huippuyksiköt) tukemista painottaen erityisesti post doc -tutkijoiden urakehitystä. Yliopistossa toimii lisäksi yksi Suomen Akatemian myöntämä tutkimuksen huippuyksikkö. Tutkimuksen kansainvälistymistä vahvistavat myös kolme FiDiPro -professoria yliopiston keskeisillä vahvuusalueilla.

Yliopistossa suoritettiin ylempiä korkeakoulututkintoja 1093, mikä on suurin määrä yliopiston historiassa. Tästä huolimatta tutkintotavoitetta ei täysin saavutettu. Myös tohtorin tutkintojen määrä jäi tavoitteesta.

Yliopiston talouden tila vuonna 2007 oli kohtuullinen. Budjettirahoitus kasvoi noin 6 %. Täydentävän rahoituksen määrä oli yhteensä 46,6 miljoonaa euroa, mikä on kolmannes yliopiston kokonaisrahoituksesta. Suomen Akatemian rahoitus kasvoi edelliseen vuoteen nähden 14 %.

Yliopiston tehtävät, profiili ja keskeiset tavoitteet

Tampereen yliopisto on monialainen yliopisto, jonka tutkimuksellinen profiili on laaja ja monitieteinen. Yliopiston keskeiset strategiset tavoitteet ovat vahva tutkimus ja tutkimisen kulttuuri, tutkimuksen ja opetuksen yhteyden tiivistäminen ja kansainvälistyminen.

Tulossopimuksen 2007–2009 mukaisesti Tampereen yliopiston vahvuusalueita ovat yhteiskunnan, terveyden ja hyvinvoinnin koulutus ja tutkimus. Yliopisto on maamme suurin yhteiskunta- ja hallintotieteellisten alojen yliopistotoimija.

Yliopisto järjesti koulutusta yhdeksällä koulutusalueella. Yliopistossa harjoitetussa tutkimuksessa tarkasteltiin yhteiskunnan, terveyden ja hyvinvoinnin ilmiöitä useiden tieteenalojen näkökulmasta.

Yliopisto tavoittelee korkeaa tieteellistä tasoa informaation, informaatioteknologian ja tiedon tutkimuksessa, kaupunkien, ympäristön ja alueiden tutkimuksessa, lääketieteellisen teknologian tutkimuksessa, median ja journalismin tutkimuksessa, yhteiskunnallisen muutoksen tutkimuksessa sekä yksilön ja väestön terveyden ja hyvinvoinnin tutkimuksessa.

Rakenteellinen kehittäminen ja tuottavuuden edistäminen

Tulosopimuksen 2007–2009 mukaisesti yliopisto kehittää yhteistyötä muiden Tampereen seudun korkeakoulujen kanssa tavoitteena synergian saavuttaminen, päällekkäisten toimintojen vähentäminen ja vaikuttavuuden vahvistaminen.

Yliopiston tavoitteena on edistää allianssiyliopistojen ja Tampereen alueen korkeakoulujen välistä yhteistyötä rakenteellisen kehittämisen ohjelman puitteissa. Vuoden 2007 lopussa valmistunut Sisä-Suomen yliopistoallianssiraportti kirjaa yliopistojen välisen yhteistyön suuntaviivat. Raportti on hyväksytty yliopiston hallituksessa liitettäväksi yliopiston strategian toteuttamissuunnitelman liitteeksi. Tavoitteena on, että allianssi on vuonna 2015 sisällöllinen ja toiminnallinen kokonaisuus, joka on kansainvälisesti kiinnostava ja yltää kärkialoillaan maailman huipulle. Suurimpana ja vetovoimaisimpana yliopistollisena kokonaisuutena se on Suomen johtava tiedekeskittymä, joka on profiloitunut huippututkimuksen, yliopistokoulutuksen ja innovaatioympäristöjen kehittäjäksi.

Vuotta aiemmin käynnistyneen Unipoli-yhteistyön tavoitteena taas on se, että alueen korkeakoulut muodostavat vetovoimaisen ja monialaisen koulutuksen, tutkimuksen ja aluekehityksen yhteenliittymän suomalaisessa korkeakoulukentässä. Unipoli-yhteistyö vakiintui vuoden 2007 aikana käsittämään sellaisen yhteistyön, jonka fyysinen läheisyys mahdollistaa alueen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välillä. Unipoli-yhteistyötä edistettiin näin vahvistamalla koulutusyhteistyötä duaalimallin edellyttämällä tavalla erityisesti sosiaalialalla ja kauppatieteissä, syventämällä kansainvälistymisyhteistyötä erityisesti vaihto-opiskelijoille suunnatun Studying in Tampere Region palvelukonseptin puitteissa sekä tiivistämällä tutkimus- ja kehitysyhteistyötä vuorovaikutteisen teknologian, bioteknologian ja hyvinvointiteknologian alueilla.

Edellä mainittujen yhteistyökohteiden lisäksi selvitettiin mahdollisuuksia tiivistää yhteistyötä tukipalvelujen tuottamisessa. Unipoli-yhteistyön merkeissä Tampereen yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto solmivat ns. Tohtori-JOO sopimuksen. Sopimuksella pyritään tukemaan ja edistämään yliopistojen välistä poikkitieteellistä jatkokoulutusta ja tutkimusta.

Yliopisto pyrkii vahvistamaan organisaatorakennettaan sellaiseksi, että tutkimuksen vahvistumiselle olisi parhaat mahdolliset edellytykset ja että tulosityksiköt olisivat riittävän vahvoja kohtaamaan toimintaympäristön muutoksia.

Yliopiston yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos aloitti elokuun alussa toimintansa uudella nimellä Yhteiskuntatutkimuksen instituuttina (Institute for Social Research), ja uudella hallintomallilla. Uudistus täsmensi entisen UTACAS-ryhmän instituutin yhteydessä toimivaksi varttuneiden tutkijoiden ryhmäksi. Instituutin tehtäviin lisättiin yhteiskuntatutkimuksen jatkokoulutuksen koordinoiminen ja järjestäminen. Instituutin tehtävissä korostuu nyt yhteiskuntatutkimuksen monitieteinen luonne. Uudistus vakiinnutti myös Työelämän tutkimuskeskuksen ja Tieteen, teknologian ja innovaatiotutkimuksen yksikön sekä Rauhan- ja konfliktitutkimuskeskuksen aseman instituutin osina.

Näyttelijäntyyön laitoksella aloitti marraskuussa toimintansa Tutkivan teatterityön keskus. Tutkivan teatterityön keskus vahvistaa suomalaista teatterialan koulutusta ja tutkimusta erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Keskus soveltaa tutkivaa oppimista taiteellisten produktioiden sisällä, tuottaa oppimateriaaleja ja järjestää muun muassa kansainvälisiä teatteriproduktioita. Toimintaa ohjaa pyrkimys saada aikaan kansainvälisyyttä ja laajaa vuorovaikutusta teatterialan koulutukseen ja tutkimukseen. Teatterialan taiteellisen ja tieteellisen lähestymistavan integrointi Tampereen yliopistossa sai merkittävän sysäyksen, kun

teatterin ja draaman tutkimus sai koordinoitavakseen teatterialan kansainvälisen Erasmus Mundus –ohjelman.

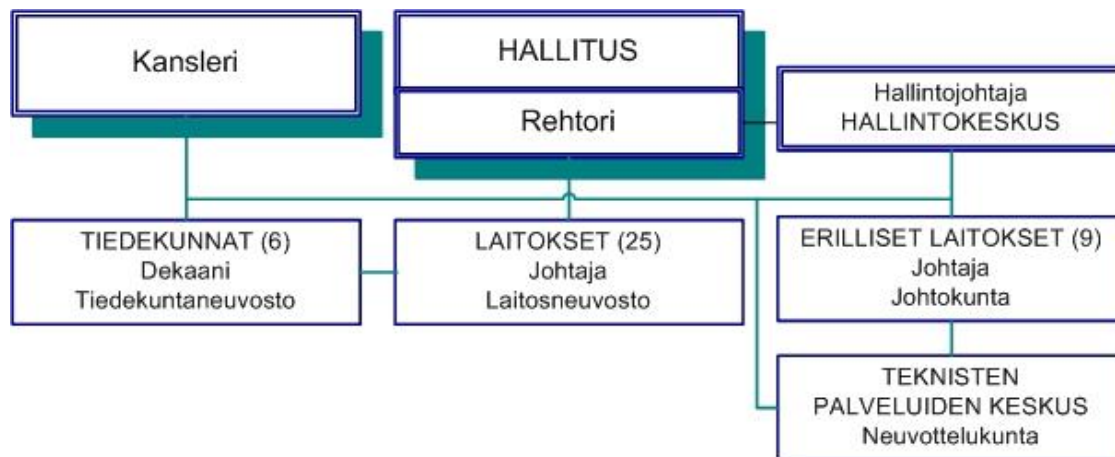
Yliopiston hallitus päätti 19.10.2007 Yliopistopalvelut Oy:n perustamisesta. Yhtiön on tarkoitus aloittaa toimintansa vuoden 2009 alussa. Muutoksen myötä erillisten laitosten määrä vähenee yhdellä. Opetusministeriön yliopistolle osoittaman hankerahoituksen turvin valmisteltiin yhtiön liiketoimintasuunnitelma ja yhtiöjärjestys. Uusi yhtiö toimii ns. inhouse-yhtiönä, ja sen ainoa omistaja on Tampereen yliopisto.

Lokakuussa järjestetyissä sisäisissä tulosneuvotteluissa todettiin tarve muuttaa filosofian oppiaineen sijainti laitosrakenteessa. Neuvottelujen tuloksena valmisteltiin filosofian oppiaineen siirto historiatieteen laitokselle. Muutos saattaa filosofian ja historian koulutuksen ja tutkimuksen aikaisempaa luontevampaan vuorovaikutukseen keskenään.

Ns. Kaupin kampuksella sijaitsevien lääke-, hoito-, luonnon- ja terveystieteellisen alojen uudeltaisesta yhteistyöstä valmistui esitys, joka hiotaan lopulliseen muotoonsa kuluvan vuoden aikana. Myös yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan ainelaitoksilla valmisteltiin oppiaineiden uudeltaista ryhmittelyä ja suurempien laitoskokonaisuuksien muodostamista. Työ valmistuu kuluvan vuoden aikana.

Hallinnollinen rakenne

Vuoden 2007 lopussa yliopistossa oli kuusi tiedekuntaa ja yhdeksän erillistä laitosta. Erillisistä laitoksista neljä on tutkimusta harjoittavia yksiköitä ja viisi tukipalveluita järjestäviä yksiköitä. Tutkimusta harjoittavista yksiköistä kolme järjestää myös opetusta.

Kuva 1 Tampereen yliopiston hallinnollinen rakenne

Tiedekunnat, laitokset ja erilliset laitokset

Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta (1949)

Politiikan tutkimuksen laitos
 Psykologian laitos
 Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos
 Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos
 Tiedotusopin laitos
 Naistutkimuksen laitos
 Tampereen yliopiston Porin yksikkö

Humanistinen tiedekunta (1964)

Historiatieteen laitos
 Kieli- ja käännöstieteen laitos
 Musiikintutkimuksen laitos
 Näyttelijäntöön laitos
 Puheopin laitos
 Taideaineiden laitos

Kauppa- ja hallintotieteiden tiedekunta (2003)

Edeltäjä taloudellis-hallinnollinen tiedekunta (1965)

Yhdyskuntatieteiden laitos
 Johtamistieteiden laitos
 Oikeustieteiden laitos
 Taloustieteiden laitos

Tampereen yliopiston kauppakorkeakoulu

Lääketieteellinen tiedekunta (1972)

Hoitotieteen laitos
 Lääketieteen laitos

Kasvatustieteiden tiedekunta (1974)

Kasvatustieteiden laitos
 Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitos
 Tampereen normaalikoulu
 Hämeenlinnan normaalikoulu

Informaatiotieteiden tiedekunta (2001)

Hypermedialaboratorio
 Informaatiotutkimuksen laitos
 Matematiikan tilastotieteen ja filosofian laitos
 Tietojenkäsittelytieteiden laitos

Erilliset laitokset

Tampereen yliopiston kirjasto (1925)
 Yhteiskuntatutkimuksen instituutti (2007)¹
 Tietokonekeskus (1966)
 Täydennyskoulutuskeskus (1970)
 Kielikeskus (1976)
 Lääketieteellisen teknologian yksikkö (1995)
 Terveystieteen laitos (1995)
 Teknisten palveluiden keskus (1995)
 Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto (1999)
 Solu- ja kudosteknologiakeskus Regea (2005)

Kansleri, rehtori, vararehtorit 1.8.2004 alkaneella toimikaudella

Kansleri Jorma Sipilä
 Rehtori Krista Varantola
 Vararehtorit Arja Ropo ja Juhani Lehto

Hallitus 1.8.2004–31.7.2007

Jäsen
 Varantola Krista, rehtori

Hakkarainen Kati, koulutusjohtaja
 Haveri Arto, professori
 Juhola Martti, professori
 Kirkinen Pertti, professori
 Lammi Kaisa, amanuenssi
 Lempiäinen Kirsti, tutkija
 Markkola Mikko, tietojärjestelmäpäällikkö
 Neilimo Kari, pääjohtaja, SOK
 Paloheimo Heikki, professori
 Piitulainen Marja-Leena, professori
 Takala Tuomas, professori
 Varjokorpi Kirsi-Marja, suunnittelija

Varajäsen
 Ropo Arja, vararehtori
 Lehto Juhani, vararehtori

Kuusela Hannu, professori
 Hella Lauri, professori
 Mustonen Jukka, professori
 Parvela Elisa, hallintopäällikkö
 Mattila Markku, projektipäällikkö
 Takalo Tenho, kv. asioiden päällikkö
 Kärkkäinen Päivi, ohjelmajohtaja, YLE
 Korvajärvi Päivi, professori
 Haapala Pertti, professori
 Ropo Eero, professori
 Parviainen Minna, amanuenssi

¹ Edeltäjä: Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos (1945)

Opiskelijajäsenet 1.8.2006–31.7.2007

Autio Simo
Hiden Johanna
Korkiamäki Iina
Rautanen Pasi
Tiensuu Valtteri

Koschke Pauliina
Huhtinen Anna-Mari
Hämäläinen Sohvi
Piippo Aksu
Vähämaa Tetti

Hallitus 1.8.2007 alkaen

Jäsen

Varantola Krista, rehtori

Suutela Hanna, professori
Nummenmaa Jyrki, professori
Hujala Eeva, professori
Haveri Arto, professori
Mustonen Jukka, professori
Alasuutari Pertti, professori
Aatsinki Ulla, assistentti
Hakkarainen Kati, koulutusjohtaja
Lammi Kaisa, amanuenssi
Rantanen Pekka, tutkija
Sulkanen Leena, hallintoamanuenssi
Kärkkäinen Päivi, pääjohtaja

Varajäsen

Ropo Arja, vararehtori
Lehto Juhani, vararehtori
Krötzl Christian, professori
Hella Lauri, professori
Suoranta Juha, professori
Kuusela Hannu, professori
Hurme Mikko, professori/Lindgren Leena, professori
Kunelius Risto, professori/Pösö Tarja, professori
Rissanen Tapio, tutkija
Rovio Anja, laboratoriopäällikkö
Parvela Elisa, hallintopäällikkö
Torkkola Sinikka, koordinaattori
Viikki Jorma, projektipäällikkö
Kankaala Kari, elinkeinojohtaja

Opiskelijajäsenet 1.8.2007–31.7.2008

Autio Simo
Hiden Johanna
Luoma Henriikki
Matti Maija
Mäkinen Mikael 30.9.2007 asti
Mäntykoski Tuomas 1.10.2007 alkaen

Huhtinen Anna-Mari
Vähämaa Tetti
Hämäläinen Eetu
Pitkänen Tuure
Väätti Marja 30.9.2007 asti
Perälä Timo 1.10.2007 alkaen

Hallintojohtaja

Timo Lahti

1.2 Vaikuttavuus**1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus****Tutkimustoiminta**

Tampereen yliopiston tavoitteena on tehdä tieteellisesti korkeatasoista, kansallisesti ja kansainvälisesti vaikuttavaa ja kiinnostavaa tutkimusta. Tutkimuksen ja opetuksen yhteys pyritään pitämään vahvana ja tiivistämään sitä entisestään: korkealaatuinen tutkimuksen katsotaan perustuvan korkealaatuiseen opetukseen ja tutkimuksellisen työotteen arvostamiseen. Monialaisuutta hyödynnetään ja tutkimusyhteisöistä pyritään tekemään entistä kansainvälisempiä.

Tulosopimuksen 2007–2009 mukainen erityinen tavoite

Yliopisto edistää tieteidenvälistä ja monitieteistä tutkimusta ja poistaa sen esteitä.

Tampereen yliopisto menestyi edellisten vuosien tapaan ulkopuolisen tutkimusrahoituksen hankkimisessa. Vuonna 2007 kolme vierailevaa FiDiPro-professoria aloitti toimintansa

Tampereen yliopistossa. Huippuyksiköiden suhteen tilanne säilyi ennallaan. Yliopistossa toimi yksi Suomen Akatemian tutkimuksen huippuyksikkö, jonka huippuyksikköasema kestää vuoteen 2013 saakka.

Yliopiston tutkijat saivat vuonna 2007 lukuisia kansallisia ja kansainvälisiä tunnustuksia tai palkintoja. Esimerkiksi dosentti Mika Rämetsä sai pohjoismaisen Anders Jahre -palkinnon, dosentti Jukka Westermarck Duodecim nuoren tutkijan palkinnon ja professori Riitta Suuronen Hammaslääkäriseura Apollonian Apollonia-palkinnon ansiokkaasta hammaslääketieteellisestä tutkimustyöstä.

Täydentävän rahoituksen volyymi kasvoi tasaisesti, maksullisen palvelutoiminnan osuus täydentävästä rahoituksesta kasvoi huomattavasti edellisistä vuosista. Kasvu johtui enimmäkseen lääketeollisuuden kanssa solmittujen kliinisten rokotetutkimussopimusten lisääntymisestä.

Suomen Akatemialta saama rahoitus on pysynyt tasaisena viime vuosina, vuonna 2006 päätöksiksi oli 125 kpl, kokonaisrahoitus 15.497.239 euroa ja vuonna 2007 myöntöpäätöksiksi oli 110 kpl, kokonaisrahoitus 13.336.150 euroa. Euroopan Unionin tutkimuksen ja kehityksen kuudennesta puiteohjelmasta rahoitettuja projekteja oli vuonna 2007 edelleen käynnissä 26 kappaletta, mikä vastaa aikaisempien puiteohjelmien hankemäärää. Vuonna 2007 alkaneen seitsemännen puiteohjelman ensimmäisiin hakuihin tehtiin yli 60 hakemusta ja vuoden lopussa kuuden hankkeen sopimusneuvottelut olivat käynnissä. Näistä kahta laajaa hanketta koordinoi Tampereen yliopisto.

Yliopisto hyödynsi aktiivisesti tutkimustoimintansa tuloksia toimimalla Tampereen seudun TULI (Tutkimuksesta liiketoimintaa) ja YRKE (Yrityskehitys) -hankkeissa. Hankkeisiin osallistui yliopiston kanssa tiivistä yhteistyötä tekeviä organisaatioita. Osaamista siirtyi yhteiskuntaan uusien alkavien yritysten ja kaupallistumisen myötä. Tutkimuslähtöisille yritysaihioille oli tarjolla esihautomo- ja hautomopalvelut. Vuonna 2007 YRKE-toiminnan myötävaikutuksella perustettiin viisi yritystä, jotka olivat lähtöisin Tampereen yliopiston tutkimuksesta. Tekesin yliopistolle myöntämä TULI-rahoitus edisti merkittävästi teknologian siirtoa ja kaupallistettavien hankkeiden määrää aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Korkeakoulukeksintölaki selvensi tilannetta tutkimustulosten omistuksen ja omistajien kannalta ja helpotti yliopiston toimimista YRKE- ja TULI-projekteissa. On mahdollista, että lain voimaantulon jälkeen tutkijat ovat olleet liiankin varovaisia keksintöilmoitusten jättämisessä, mutta tilanne korjaantuu ajan myötä.

Tieteellisillä jatkotutkinnoilla osaamista siirrettiin yhteiskuntaan hyvin. Vuonna 2005 valmistuneista tohtoreista 59 prosenttia oli vakituisessa työsuhteessa, 32 prosenttia määräaikaisessa työsuhteessa ja vain 2 prosenttia työttömänä työnhakijana. Noin 80 prosenttia vastanneista koki työtehtävänsä vastaavan täysin tai osittain suoritettua jatkotutkimusta.²

Yliopiston tutkimusneuvostossa laadittiin keväällä 2007 esitys korkealaatuisten tutkimusyhteisöjen tukijärjestelmäksi. Hallitus hyväksyi loppuvuonna järjestelmää koskevan rahoituksen vuodeksi 2008. Tukimuodon tarkoituksena on kannustaa huippututkimukseen erityisesti tieteidenvälisyyttä korostaen. Tukea osoitettiin esimerkiksi ylikansallisten sosiokulttuuristen prosessien tutkimuksen huippuyksikölle (TRAP), jossa yhdistyvät sosiologian, aluetieteiden, tiedotusopin, mediakulttuurin ja historian tutkimus.

Tampereen yliopistossa tehtävästä tutkimuksesta syntyy sen tieteenalarakenteen ansiosta paitsi teknologisia myös sosiaalisia innovaatioita, jotka eivät realisoitu välttämättä uuden liiketoiminnan perustamisena vaan muunlaisena vaikutuksena yhteiskunnassa.

² Tampereen yliopistosta valmistuneiden tohtoreiden työllistymistä koskeneen sijoittumisseurannan tulokset osoitteessa <http://www.uta.fi/rekrytointi/sijoittumisseuranta/tohtorit.html>.

Koulutus

Tampereen yliopiston tavoitteena on kouluttaa korkeatasoisia akateemisia asiantuntijoita julkiselle, yksityiselle ja kolmannelle sektorille. Tarkoitus on, että Tampereen yliopistossa suoritettua tutkintoa arvostetaan työelämässä, ja sen voi suorittaa kohtuullisessa ajassa. Yliopiston tavoitteena on saavuttaa määrälliset tutkintotavoitteet sekä perus- että jatkokoulutuksessa. Yliopisto ylläpitää ja kehittää keinoja seurata työelämävuorovaikutusta, kuten tutkinnon suorittaneiden sijoittumista työelämään.

Tulosopimuksen 2007–2009 mukaiset tavoitteet

Yliopisto on sopinut opetusministeriön kanssa opetuksen laadun ja opintojen suunnittelu-, ohjaus- ja seurantajärjestelmien kehittämistä niin, että opintojen läpäisy tehostuu ja tutkintojen suorittamisajat lyhenevät. Myös opiskelija- ja työelämäpalautejärjestelmiä ja opiskelijavalintoja tulisi kehittää. Tutkintouudistuksen toteuttamista arvioidaan valtakunnallisesti vuonna 2010, johon mennessä yliopiston toimintatapojen pitää olla uudistuksen mukaiset.

Yliopistossa suoritettiin ylempiä korkeakoulututkintoja 1093, mikä on suurin määrä yliopiston historiassa. Tavoitteesta (1116) saavutettiin 98 %. Aloittaisessa tarkastelussa tutkintoja jäi eniten puuttumaan yhteiskuntatieteelliseltä alalta. Tutkintojen suoritus aika on hieman lyhentynyt. Vuonna 2007 mediaani tutkinnon alusta oli 5,7 vuotta. Tohtorin tutkintoja suoritettiin 103, mikä jäi hieman tavoitteesta. Pääosin saavuttamattomuuden selittää lääketieteellisen alan puuttuneet 10 tohtoria. Valmistuneiden tohtorien ikä ei laskenut tavoitteen mukaisesti. Alempia korkeakoulututkintoja tutkintoja suoritettiin 459. Näiden määrä lisääntyi 200:lla edellisvuoteen verrattuna, mutta tutkintomäärä jäi edelleen tavoitteesta (650).

Opiskelijavalintojen itsearviointi toi hyvin esiin yliopistossa tapahtuvan opiskelijavalintojen laadun jatkuvan kehittämisen. Opiskelijavalintojen systemaattisen kehittämisen tuloksena yliopistoon hyväksytyissä oli ensimmäisen kerran enemmän samana vuonna tai edellisenä syksynä toisen asteen koulutuksen päättäneitä kuin hakijoiden joukossa.

Yliopisto määritteli elinikäisen oppimisen strategiansa. Sen mukaan yliopisto korostaa omien tutkintojen täydennyskoulutusta ja sen uusien rahoitusmuotojen, kuten koulutussetelin ja oppisopimuksen käyttöön ottoa.

Täydennyskoulutuskeskuksen Seinäjoen aluetoimipaikassa avoimessa yliopistossa sosiaalityön aineopinnot suoritaneita valmistui nopeasti sosiaalityöntekijöiksi maisterikoulutukseen päästyään. Koulutusta jatketaan ja uusi hanke on suunnitteilla Porin yliopistokeskuksen kautta Raumalle. Alemman tutkinnon suorittamisen kannalta on oleellista, että aineopinnoissa oli mahdollista suorittaa kandidaatin tutkielma. Alueyhteistyötä varten Pirkanmaalla on perustettu yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen Unipoli Tampere -hanke, Seinäjoella ja Porissa yhteistyötä harjoitettiin yliopistokeskusten sekä kesäyliopiston ja ammattikorkeakoulun kanssa.

Tutkinnon uudistus eteni suunnitellusti. Siirtymäkauden ruuhkiin ja mahdollisiin ongelmatilanteisiin oli varauduttu hallinnossa tietojärjestelmien osalta ja opetusjärjestelyin. Kokonaiskuvan luomiseksi uuden tilanteen vaikutuksista mm. opiskelijoiden työmarkkinakysyntään aloitettiin kandidaatin tutkintojen systemaattinen sijoittumisseuranta. Avoimen yliopiston väylän kautta tutkintoon tulleiden opiskelijoiden suhteellinen osuus kaikista uusista opiskelijoista on laskenut. Tiedekunnat ovat tutkinnonuudistuksen yhteydessä joutuneet panostamaan päävalintaan ja erillisvalinnan kysymykset ovat jääneet vähemmälle huomiolle.

Koulutuksen vaikuttavuutta saatiin aikaan järjestämällä tutkimukseen perustuvaa opetusta ja sisällyttämällä opetussuunnitelmiin työelämävalmiuksia vahvistavia ja korostavia sisältöjä sekä opetuksen järjestämistapoja. Yliopiston monialaisuuden takia yliopistosta valmistui asiantuntijoita useille aloille. Osa tutkinnoista on ammattisuuntauneita. Vapaa sivuaineoikeus mahdollisti laajan asiantuntemuksen hankkimisen. Opintojen työelämäyhteyttä saatiin aikaan

muun muassa tutkintoon sisältyvillä työharjoittelujaksoilla sekä työelämäaiheisilla ja työelämän kanssa yhteistyössä toteutetuilla opinnäytteillä.

Opintojen viivästymisen syitä selvitettiin vuotuisilla opiskelijakyselyillä. Niiden perusteella opiskelijat kokevat opetusjärjestelyiden vaikuttavan eniten opintojensa etenemiseen. Kuitenkin kun asiaa tarkastellaan opintopistekertymien kautta, ei opetusjärjestelyillä juuri ole vaikutusta opinnoissa etenemiseen. Sen sijaan työssäkäynti ja muuttunut elämäntilanne vaikuttavat selvästi opinnoissa etenemiseen. Näihin tekijöihin yliopisto ei pysty paljon vaikuttamaan. Yliopisto on kuitenkin kehittänyt vaihtoehtoisia suoritustapoja kursseille (kieliopinnot, tilastotieteen perusopinnot, kirjanpito), jotta opintojen suorittaminen olisi sujuvaa erilaisissa elämäntilanteissa (mm. sähköinen tentti).

Yliopistosta valmistuvien siirtymistä tavoitteiden mukaiselle työuralle edistettiin järjestämällä tukipalveluja, tarjoamalla työntajille tietoa yliopistosta valmistuneista ja tarjoamalla mahdollisuus ilmoittaa työpaikoista yliopistossa ylläpidettävässä avoimien työ- ja harjoittelupaikkojen tietojärjestelmässä.

Valmistuneiden työelämään sijoittumista ja varhaisen työuran kehittymistä selvitettiin ja seurattiin systemaattisesti. Yliopistosta valmistuneet sijoittuivat työelämään hyvin, työttömyyden suhteen on selvä positiivinen muutos aiempiin vuosiin verrattuna. Myös vakituisen työpaikan saaneiden määrä kohosi niiden tutkinnon suorittaneiden joukossa, joilla valmistumisesta oli kulunut yksi vuosi. Vuonna 2006 valmistuneista liki sama osuus eli 42,4 prosenttia oli vakituisessa työssä, 44,1 prosenttia määräaikaaisessa työssä (Taulukko 1).

Taulukko 1 Yliopistossa vuonna 2006 tutkinnon suorittaneiden pääasiallinen toiminta vuoden kuluttua valmistumisesta

	Valmistumisvuosi				
	2002	2003	2004	2005	2006
Vakituisessa työssä	292	303	300	238	311
Määräaikaaisessa työssä	304	304	313	291	310
Osa-aika- tai perioditöissä	19	21	23	18	24
Yrittäjä / ammatinharjoittaja	12	9	8	13	15
Työllistetty / työharjoittelussa	8	11	9	3	5
Työtön työnhakija	29	35	28	38	25
Työvoimapol. Tai vast. koulutuksessa	3	3	3	3	3
Päätoiminen opiskelija	9	17	12	21	20
Työelämän ulkopuolella, esim. hoitovapaalla	36	40	38	40	55
Yhteensä	712	734	734	665	768
Vakituisessa työssä	43 %	42 %	42 %	38 %	42,4 %
Määräaikaaisessa työssä	45 %	44 %	46 %	46 %	44,1 %
Työtön työnhakija	4,1 %	4,7 %	3,8 %	5,7 %	3,3 %
Työelämän ulkopuolella, esim. hoitovapaalla	8 %	10 %	8 %	10 %	10,2 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Lähde: Tampereen yliopisto (2008). Tampereen yliopistosta 2006 valmistuneiden työelämään sijoittuminen

Vuoden kuluttua valmistumisesta avoin työttömyys on laskenut 3 prosenttiin. Varhaisen työuran tilannetta kuvaava uraseurantainformaatio kertoo, että viiden vuoden kuluttua avoin työttömyys on enää noin 2 prosenttia. Koulutuslakohtaisesti erot työllistymisessä ovat kohtuullisen suuria. Vuosi valmistumisesta generalistialoilla (humanistit ja yhteiskuntatieteet) työttömyys on noin kaksinkertainen keskimääräiseen verrattuna eli 6-7 prosenttia. Viiden vuoden kuluttua valmistumisesta koulutuslakohtaiset erot ovat jo tasoittuneet (Taulukko 2).

Taulukko 2 Yliopistossa vuonna 2002 tutkinnon suorittaneiden pääasiallinen tehtävä viiden vuoden kuluttua valmistumisesta

%	Hum.	Kasv. Opett.	Kasv. muut	Kasv. Lto	Kaupp.	Luonn.	Lääket.	Psyk.	Terv.	Yht. HTM	Yht. YTM	Yht.
vakituinen kokopäivätyö määräaikainen	50	58	47	50	81	65	47	57	66	77	58	60
kokopäivätyö osa-aikatyö	18	18	19	8	7	23	41	10	15	16	16	16
itsenäinen yrittäjä/ ammatinharjoittaja/ freelancer	2	0	6	6	3	0	0	7	5	1	1	2
työllistetty/työharjoittelu	8	0	3	0	1	3	0	3	2	0	3	3
työtön työnhakija	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
työvoimakoulutus tai vastaava	1	2	6	0	0	6	0	3	0	0	2	1
päätoiminen opiskelu (johtaa tutkintoon tai arvosanaan)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perhevapaa	4	4	0	8	1	0	0	3	0	0	3	3
muu tilanne	14	13	16	28	6	0	12	17	7	5	15	12
	2	4	3	0	0	3	0	0	5	0	3	2
Yht.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	125	45	32	36	67	31	17	30	41	73	120	617

Lähde: Tampereen yliopisto (2008). Tampereen yliopiston ura- ja rekrytointipalvelujen vuonna 2007 keräämät tiedot viisivuotisseurannan raporttia varten (julkaisematon)

Vuonna 2006 ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneille tehdyn kyselyn mukaan suurimpana työllistäjänä ovat kunnat ja yksityiset yritykset (Taulukko 3).

Taulukko 3 Työnantajajakaumat vuonna 2006

Työnantajajakaumat				
Työnantaja vuosi valmistumisen jälkeen				
	<i>Lkm</i>	<i>%</i>	<i>Kum. Lkm</i>	<i>Kum-%</i>
Yksityinen yritys	207	31	207	31
Kunta, kuntayhtymä	282	42	489	73
Valtio, valtion liikelaitos	83	12	572	85
Muu julkisen hallinnon organisaatio	41	6	613	91
Järjestö tai vastaava	24	4	637	95
Oma yritys, vastaanotto tms.	15	2	652	97
Muu työnantaja	21	3	673	100
Yht.	673	100	673	100
Tiivistelmä työnantajasta				
	<i>Lkm</i>	<i>%</i>	<i>Kum. Lkm</i>	<i>Kum-%</i>
Yritys tai järjestö	246	37	246	37
Julkinen organisaatio	406	60	652	97
Muu työnantaja	21	3	673	100
Yht.	673	100	673	100

Taulukko 4 Vuonna 2006 ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden asuinmaakunta (tilanne vuonna 2007)

Uusimaa	251	23,5 %
Varsinais-Suomi	21	2,0 %
Itä-Uusimaa	1	0,1 %
Satakunta	37	3,5 %
Kanta-Häme	68	6,4 %
Pirkanmaa	527	49,4 %
Päijät-Häme	22	2,1 %
Kymenlaakso	12	1,1 %
Etelä-Karjala	6	0,6 %
Etelä-Savo	10	0,9 %
Pohjois-Savo	11	1,0 %
Pohjois-Karjala	2	0,2 %
Keski-Suomi	18	1,7 %
Etelä-Pohjanmaa	23	2,2 %
Pohjanmaa	9	0,8 %
Keski-Pohjanmaa	4	0,4 %
Pohjois-Pohjanmaa	13	1,2 %
Kainuu	2	0,2 %
Lappi	3	0,3 %
Ulkomaat	16	1,5 %
ei tiedossa	11	1,0 %
Yhteensä	1067	

Alueellinen kehittäminen

Yliopiston tavoitteena on vahvistaa yhteistyötään kaupungin, Pirkanmaan maakunnan ja alueella toimivien muiden korkeakoulujen, yritysten ja julkisten organisaatioiden kanssa. Yliopisto on mukana myös yliopistokeskus- ja verkostotoiminnassa. Tavoitteena on, että alueen korkeakoulut muodostaisivat yhden vetovoimaisimmista ja monialaisimmista koulutuksen, tutkimuksen ja aluekehityksen yhteenliittymistä Suomessa.

Tulosopimuksen 2007–2009 mukainen tavoite

Yliopisto vaikuttaa alueellisesti erityisesti Pirkanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla. Yliopisto koordinoi Seinäjoen yliopistokeskuksen toimintaa. Toimintaa yliopistokeskuksissa ja etäpisteissä tehostetaan keskittämällä voimavaroja projektiluontoiseen elinikäiseen koulutukseen ja paikallista yrittäjyyttä tukevaan tutkimus- ja kehitystoimintaan. Tampereen korkeakoulut tiivistävät yhteistyötään alueiden toimijoiden kanssa innovaatiotoiminnan vahvistamiseksi.

Vuonna 2007 lisättiin yhteistyötä paikallisten korkeakoulujen kanssa, täsmennettiin yhteistä tavoitteenasettelua ja vahvistettiin yhteistyörakenteita. Yliopisto osallistui edellisten vuosien tapaan yliopistokeskusten toimintaan Porissa ja Seinäjoella. Porissa toimii Porin yliopistokeskuksen yhteydessä Tampereen yliopiston Porin yksikkö, jossa annetaan yhteiskuntatieteellisen alan koulutusta ja harjoitetaan alan tutkimusta. Laitoksella on vahvat yhteydet alueen moniin toimijoihin ja kehittämiseen.

Seinäjoen yliopistokeskuksen kehittämishankkeilla vahvistettiin vuonna 2007 EPANET-professuuriverkostoa, kehitettiin aikuiskoulutuksen resurssi- ja koordinaatiokeskuksen muotoa ja sisältöä, rakennettiin tutkimus- ja koulutusinfrastruktuuria ammattikorkeakoulun kanssa, toteutettiin aluestrategiassa määriteltyjä toimenpiteitä muiden korkeakoulutoimijoiden kanssa ja haettiin uusia käyttäjälähtöisiä malleja tutkimustiedon siirtämiseen. Epanet -professuuriverkosto siirtyi toiseen vaiheeseen vuonna 2007. Seinäjoen yliopistokeskuksessa toimii 17 professoria, runsaat 20 tutkimusryhmää ja yli 100 tutkijaa.

Tampereen yliopisto, Tampereen teknillinen yliopisto sekä Pirkanmaan ja Tampereen ammattikorkeakoulut jatkoivat Unipoli Tampere -sopimuksen mukaista yhteistyötä. Vahvistettiin yhteistyötä koulutuksessa, kansainvälistymisessä, tutkimus- ja kehittämistoiminnassa ja yhteisten tukipalvelujen järjestämisessä. Studying in Tampere Region -toimintaa (SITR) laajennettiin. Tarjottiin ulkomaalaisille vaihto-opiskelijoille muun muassa opiskelua tukevia englanninkielisiä verkkopalveluja ja järjestettiin suomen kieleen, kulttuuriin ja yhteiskuntaan perehdyttävää opetusta ja luentosarjoja. Käynnistettiin Pirkanmaan maakuntakorkeakoulutoiminta. Maakuntakorkeakoulutoiminnalla tamperelaiset ammattikorkeakoulut ja yliopistot harjoittavat koulutus-, tutkimus- ja kehitystoimintaansa Pirkanmaan seutukunnissa ja tukevat niiden innovaatiotoiminnan kehittämistä.

Kansainvälinen toiminta

Yliopisto on sopinut opetusministeriön kanssa kansainvälisen yhteistyön, liikkuvuuden ja verkostoitumisen lisäämisestä. Tavoitteena on, että yliopisto muiden suomalaisten yliopistojen tavoin olisi kilpailukykyinen yhteistyökumppani erityisesti Euroopan korkeakoulutus- ja tutkimusalueella ja että yhteistyö Venäjän kanssa lisääntyisi. Yliopistoilta odotetaan valtakunnallisen Aasia-ohjelman ja Suomen kehityspoliittisten tavoitteiden toteuttamista sekä useita toimenpiteitä ulkomaalaisten opiskelijoiden ja opettajien lisäämiseksi.

Tulosopimuksen 2007–2009 erityinen tavoite

Yliopisto kehittää ulkomaalaisten opiskelijoiden tarvitsemia palveluja yhteistyössä muiden Pirkanmaan korkeakoulujen kanssa.

Yliopiston vaihto-opiskelijoiden määrä on vakiintunut viimeisten viiden vuoden aikana saapuvien osalta n. 360–410 opiskelijaan ja lähtevien osalta 350-390 opiskelijaan. Luku sisältää eri järjestelyin saapuneet, vähintään kolmen kuukauden vaihtojakson yliopistossa viettäneet opiskelijat. Yliopisto sai Erasmus University Charterin ohjelmakaudeksi 2007–2013, ja n. 50 prosenttia opiskelijavaihdosta tapahtuu Erasmus-ohjelman kautta.

Yhteistyömahdollisuudet Aasiaan lisääntyivät. Yliopisto jatkoi vuonna 2007 pohjoismaisten yliopistojen Kiina-yhteistyöverkoston (Nordic Centre at Fudan University) koordinaattorina ja Nordic Centre in India -konsortion jäsenenä. Uusia vaihtosopimuksia solmittiin Koreaan ja Kiinaan (Beijing, Hong Kong ja Nanjing).

Yliopistolla oli vuonna 2007 yhteensä n. 20 toimivaa bilateraalista opiskelija- ja opettajavaihto-ohjelmaa mm. Australiaan, Japaniin, Kanadaan, Kiinaan, Koreaan, Venäjälle ja Yhdysvaltoihin. Uudet sopimukset solmittiin Meksikoon Monterreyn teknillisen yliopiston ja Venäjälle Pietarin teknillisen yliopiston kanssa. Aiemmin 'nukkuneista' sopimuksista sopimus Ivanovon yliopiston kanssa uusittiin.

Laitokset olivat mukana erilaisissa yhteistutkintokonsortioissa, kuten Cross-Border University, Erasmus Mundus -maisteriohjelmat ja yhteistyö mm. Tallinnan yliopiston kanssa. Osana kiinalaiseen ja suomalaiseen kaksoistutkintoon johtavaa koulutushanketta yliopisto aloitti suomen kielen opetuksen Kiinassa Communication University of China at Nanjing -yliopistossa.

Yliopiston kansainväliseen kiinnostavuuteen vaikutti englanninkielisen opetustarjonnan lisääntyminen ja yliopiston hyvä maine vaihto-opiskelijoiden keskuudessa. Yliopisto osallistui myös kansainvälisille opiskelijamessuille. Tampereen neljän korkeakoulun yhteistyökonsortio (Unipoli Tampere) organisoii EU-alueen ulkopuolelta tuleville vaihto-opiskelijoille Summer Schoolin vuonna 2007, edellisen vuoden tapaan. Yhteinen SITR-hanke (Studying in Tampere Region) loi merkittävästi yhteistä opetustarjontaa vaihto-opiskelijoille. SITRin Working-sivusto jakoi tietoa harjoittelusta ja työskentelymahdollisuuksista Suomessa ja Pirkanmaalla. Korkeakoulujen ura- ja rekrytointipalvelut selvittivät ulkomaisten osaajien tarvetta Pirkanmaan yrityksissä ja tukivat ulkomaisten opiskelijoiden harjoittelua.

Englanninkielisiä maisteriohjelmiä ryhdyttiin markkinoimaan uusien keinoin. Ensimmäistä kertaa Tampereen yliopisto osallistui kansainvälisille opiskelijamessuille Pekingissä Kiinassa

vuonna 2007. Tilaisuutta varten teetettiin messuille tarvittava rekvisiitta ja esitteet. Englanninkielisten maisteriohjelmien kehittämistä varten koottiin työryhmä, joka kuvasi ohjelmien opiskelijoiden rekrytointi-, haku- ja valintaprosessin, ja esitti parannusehdotuksia prosessiin.

Aikuiskoulutus

Avoin yliopisto. Yliopisto järjesti omaa avointa yliopisto-opetusta Pirkanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla, Kanta-Hämeessä ja Satakunnassa sekä yhteistyössä vapaansivistystyön oppilaitosten kanssa 11 muussa maakunnassa. Tampereella ja Seinäjoella TYT osallistui aktiivisesti aikuiskoulutuksen alueellisten toimenpideohjelmien jatkotyöhön. Tampereella käynnistettiin Tampereen korkeakoulujen Unipoli -yhteistyössä avoimen yliopiston yhteistyöhanke. Kansalais- ja Työväenpistojen Liiton AlueKaveri hanke, jossa ovat mukana Helsingin, Turun ja Tampereen yliopistojen avoimen yliopistot, jatkui Valkeakosken ja Parkanon seuduilla. Opetus- ja työmuotoja kehitettiin laajentamalla oppimisalusta TYTMoodlen käyttöä ja kehittämällä aikuisopiskelijoiden sähköisiä palveluja. Toiminnan volyyymi säilyi lähes entisellään, vaikka se useissa yliopistoissa selvästi laski.

Koulutus- ja kehittämispalvelut. Täydennyskoulutuskeskuksen Koulutus- ja kehittämispalvelujen puolella toimintaa harjoitettiin Tampereella, Seinäjoella ja Hämeenlinnassa. Johtamiskoulutuksen puolella jatkuivat jo perinteikkäät eMBA -koulutukset, General Executive MBA, Sosiaali- ja terveysjohtamisen eMBA sekä Vakuutus- ja finanssiliiketoiminnan eMBA. Näistä kaksi ensiksi mainittua toteutettiin yhdessä Tampereen teknillisen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen, Edutechin kanssa. Tampereen JOKolla oli vuorossa jo kahdeskymmenesviides ohjelma. Myös useita organisaatiokohtaisia kehittämishankkeita oli ohjelmassa. Seinäjoella saatettiin loppuun Informaatioteknologian maisteriohjelma. Hämeenlinnassa jatkettiin pitkäaikaista yhteistyötä Vero-opiston kanssa. Täydennyskoulutuskeskus koordinoi valtakunnallista opetusalan yhteistyöverkostoa, VOPEa. Opetusministeriön rahoituksella toteutettiin valtakunnallista kirjastoalan ammatillista kehittämisohjelmaa maakuntakirjastoille.

Kestävä kehitys

Tampereen yliopisto on asettanut toiminnalleen ympäristön huomioon ottavat tavoitteet ja sopinut keinoista, joilla tavoitteisiin pyritään ja niihin pääsemistä seurataan. Ympäristöasioista tiedotetaan aktiivisesti. Opiskelijoille ja henkilökunnalle järjestetään mahdollisuuksia vaikuttaa yliopiston ympäristönäkökohtiin.

Ympäristösuunnitelmaa ylläpitämään ja kehittämään nimitettiin ympäristöryhmä 1.8.2007 ja ryhmä aloitti toimintansa. Kaikkien laitosten, yksiköiden ja palveluntarjoajien ympäristövastaavat nimettiin. Ympäristöryhmä käynnisti laitosvierailut tarkoituksenaan tukea ympäristövastaavien työtä laitoksilla ja yksiköissä. Kestävää kehitystä edistävä opetus Tampereen yliopistossa -selvitys valmistui lokakuussa ja se jaettiin yliopiston kaikille laitoksille ja yksiköille.³ Ympäristöryhmä järjesti tilaisuuksia ja tapahtumia yliopiston ympäristötavoitteiden tukemiseksi.

Muu tulosalueelle kohdentamaton toiminta. Harjoittelukoulut

Yliopistossa toimi kaksi harjoittelukoulua, Hämeenlinnan ja Tampereen normaalikoulut. Ne ovat yliopiston kasvatustieteelliseen tiedekuntaan kuuluvia tulosvastuullisia yksiköitä, jotka asetettujen tavoitteiden mukaisesti toimivat pedagogisessa ja tutkimuksellisessa yhteistyössä tiedekunnan laitosten ja yliopiston muiden yksiköiden kanssa. Normaalikoulut vastaavat opettajaharjoittelun eli opetusharjoittelun ja siihen kiinteästi liittyvän ohjauksen järjestämisestä.

³ Kestävää kehitystä edistävä opetus Tampereen yliopistossa –selvitys myös verkossa osoitteesta <http://www.uta.fi/ekokampus/opetussivusto/index.php>

Koulut osallistuvat myös opettajankoulutukseen valittavien arviointiin ja valintaprosessin suunnitteluun. Harjoittelukouluissa tehdään kansallista ja kansainvälistä kehittämis- ja tutkimustyötä, ja ne järjestävät myös täydennyskoulutusta. Hämeenlinnan normaalikoulussa perusopetusta järjestetään vuosiluokilla 1-6, Tampereen normaalikoulussa vuosiluokilla 7-9. Tampereen normaalikoulussa on myös lukio-opetusta.

Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Tampereen yliopisto jakoi tutkimusapurahoja yhteensä 700 000 euroa. Tämä summa sisältää dosenttistipendit sekä H. Weijolan ja Tampereen yliopiston tukisäätiön rahastoista jaetut varat. Rahoitusta myönnettiin kaikilla yliopiston koulutusaloilla tehtävään väitöskirjatutkimukseen sekä dosenttien tutkimustyön tukemiseen. Rahoituksella pyritään korkealaatuisen, väitöskirjaan tähtäävän tutkimustyön tukemiseen ja tällä tavoin edistämään yliopiston vaikuttavuutta erityisesti tieteellisesti, mutta myös yhteiskunnallisesti.

Apurahojen jakoprosessissa tiedekuntia ja laitoksia pyydetään arvioimaan hakemuksia niiden tieteellisen laadun perusteella ja huomioimaan myös strategiset painotukset esityksiä tehtäessä. Toisaalta apurahajärjestelmä pyrkii takaamaan sen, että rahoitusta saavat myös sellaiset hakijat, joiden on hankala saada stipendejä muista lähteistä (erityisesti jotkin humanistiset alat).

Tutkimusapurahoja on pyritty käyttämään myös strategian toteuttamisen välineenä. Hakemusten tasoa arvioiville on korostettu, että esitystä laadittaessa tulee ottaa huomioon hakijan tutkimuksen liittyminen yliopiston ja laitoksen vahvoin tutkimuksen alueisiin sekä toiminnan liittyminen tutkimusryhmiin.

Tampereen yliopisto sai Kansainvälisen henkilövaihdon keskukselta CIMOLta rahoitusta Erasmus-liikkuvuuteen Euroopan komission varoista yhteensä n. 308 000 euroa ja opetusministeriön varoista yhteensä n. 24 000 euroa lukuvuodeksi 2007–2008. Liikkuvuustuen avulla toteutetaan lukuvuoden aikana n. 200 opiskelijavaihtoa, 40 harjoittelijavaihtoa, lisäksi 35 opettajavaihtoa ja 5 henkilökuntavaihtoa, jotka muodostavat merkittävän osan koko yliopiston kansainvälisestä liikkuvuudesta. Lisäksi Tampereen yliopisto saa CIMOn kautta rahoitusta Pohjoismaiden ministerineuvostolta Nordplus-vaihto-ohjelman apurahoihin ja opetusministeriöltä FIRST -vaihto-ohjelman apurahoihin yhteistyöhön Venäjän lähialueen korkeakoulujen kanssa.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

Tulosopimuksen 2007–2009 erityinen tavoite

Opetusministeriö on edellyttänyt yliopistojen kehittävän toiminnallista tehokkuuttaan ja rakenteitaan vapauttaen voimavaroja yliopistojen ydintehtävien hoitamiseen. Tarkoitus on vahvistaa painoaloja, kansainvälistyä, kehittää kasvualoja ja huippututkimusta.

Tampereen yliopisto päätti vuonna 2007 TAY-Palvelut -yhtiön perustamisesta. Järjestely vähentää yliopiston henkilötövuosimäärää vuositasolla noin 110 henkilötövuotta. Yliopisto täydensi rakenteellisen kehittämisen ohjelmaansa. Tuottavuutta sovittiin edistettäväksi etsimällä sopivin yhteistyömuoto Jyväskylän ja Tampereen teknillisen yliopistojen kanssa. Toteutuessaan Yliopistoallianssi toisi säästöjä jo vuoden 2009 aikana. Säästöjen arvioidaan ylittävän vuositasolla toimintaan investoidun rahamäärän vuosina 2011–2012. Säästävät rahat käytetään koulutuksen ja tutkimuksen kehittämiseen.

Tampereen yliopisto lähes saavutti maisterintutkintotavoitteensa (1093 ylempää korkeakoulututkintoa/tavoite 1116, toteuma 98 %, valtakunnan keskiarvon ollessa 96 %). Suoritettujen tutkintojen määrä suhteutettuna opetushenkilöstön määrään (1,7) on valtakunnallisessa keskiarvossa, mikä on suurimpia monialaisten yliopistojen joukossa. Samoin uusien opiskelijoiden määrä suhteutettuna opetushenkilöstön määrään (2,4) on kaikkien yliopistojen

keskiarvossa ja tunnusluku on suurimpia monialaisten yliopistojen joukossa. Koulutuksen läpäisyssä (77,3 %) yliopiston tunnusluku oli selkeästi keskiarvoa (71,1 %) parempi.

Ylempien korkeakoulututkintotavoitteiden saavuttamisessa on koulutusaloittaista vaihtelua. Muilla paitsi yhteiskuntatieteellisellä ja luonnontieteellisellä alalla tavoitteet saavutettiin. Näillä aloilla tilanteen analysointi on vielä kesken.

Sekä perustutkinto- että tohtorintutkintokoulutuksen kustannukset näyttävät olevan alle valtakunnallisen keskiarvon.

Johdon raportointijärjestelmällä lisättiin vuoden mittaan tietoisuutta tavoitteiden saavuttamisesta, jotta tilanteisiin voitaisiin reagoida.

Toiminnallista tehokkuutta ennakoitiin seurantatiedon avulla myös opiskelijoiden sisäänottomääristä päätettäessä. Päätöksiä varten tuotettiin kattava tilastoaineisto opiskelijavalinnasta ja tutkintotavoitteiden toteutumisesta. Päätöksenteossa käytettiin tietoa tutkintotavoitteiden saavuttamisesta sekä pitkältä aikaväliltä että nykyisestä tilanteesta. Myös tietoa tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavista tekijöistä ja opiskelijatilastoista saatavaa tietoa käytettiin sisäänottomääristä päätettäessä.

Opintojen rahoittaminen

Vuonna 2007 opintotuen saajia oli yhteensä 7442 opiskelijaa. Muihin vastaavankokoisiin, monialaisiin yliopistoihin verrattuna Tampereen yliopistossa oli hieman vähemmän tuensaajia, kun määrää arvioidaan suhteessa läsnä oleviin opiskelijoihin. Noin puolet läsnä olevista ilmoittautuneista sai opintotukea.

Vuonna 2007 opintojen edistymisen seurannassa selvityspyyntökirjeen sai 540 opiskelijaa (n. 7 prosenttia tuensaajista). Kirje lähetettiin opiskelijoille, joille ei ole kertynyt riittävästi opintoja eli vähintään 2,7 opintoviikkoa tai 4,8 opintopistettä opintotukikuukautta kohti. Muihin yliopistoihin verrattuna Tampereen yliopiston opiskelijoista pienempi joukko joutuu seurantaan. Valtakunnallinen keskiarvo on 10 prosenttia tuensaajista.

Vuoden 2008 alussa 1001 opiskelijaa (13,5 prosenttia tuensaajista) sai ns. päätösehdotuksen sen vuoksi, että he olivat ylittäneet opintotuen tulorajat vuonna 2006. Heistä arviolta 150-200:ltä ei kuitenkaan peritä tukea takaisin, koska he olivat joko valmistuneet tai aloittaneet opintonsa vuonna 2006 ja tulot olivat kertyneet valmistumisen jälkeen tai ennen opintoja. Todellisia tulorajan ylityksiä oli siten noin 800 opiskelijalla eli noin 10 prosentilla tuen saajista. Muihin yliopistoihin verrattuna Tampereen yliopiston opiskelijoiden joutuminen tulovalvontaan on valtakunnallista keskiarvoa. Valtakunnallinen keskiarvo on 15 prosenttia tuensaajista.

Taulukko 5 Osapäiväopiskelu ja työssäkäynti lkv 2006–2007

Opiskelun pää- ja sivutoimisuus lkv 2006-2007				
	3-vuotiset		5-vuotiset	
	N	%	N	%
Päätoiminen opiskelija	451	90	266	74
Sivutoiminen opiskelija	30	6	55	15
Muu elämäntilanne	21	4	38	11
	502	100	359	100

Taulukko 6 Työssäkäynti lukuvuoden 2006-2007 aikana

Työssäkäynti lukuvuoden 2006-2007 aikana				
	3-vuotiset		5-vuotiset	
	N	%	N	%
Ei töissä	130	26	65	18
Täysiaikaisesti töissä	64	13	67	19
Epäsäännöllisesti töissä	149	30	97	27
Osa-aikatöissä	159	32	130	36
	502	100	359	100

Opiskelijakyselyiden perusteella voi päätellä, että opinnoissaan pidemmälle ehtineiden opiskelijoiden työssäkäynti on entisestään lisääntynyt. Viisi vuotta opiskelleista vain viidennes ilmoitti, ettei käynyt töissä lukuvuoden 2006–2007 aikana (Taulukko 6). Edellisessä opiskelijakyselyssä 5-vuotisista 27 prosenttia ei käynyt työssä lukuvuoden aikana. Opiskelijoiden työssäkäynnin lisääntyminen näkyy myös opintotuen tulorajat ylittäneiden opiskelijoiden määrän kasvuna.

Opiskelun ja työnteon yhteys on toisaalta monisyinen ilmiö. Kysyttäessä opiskelun pää- ja sivutoimisuutta opiskelijat pitivät itseään aikaisempaa useammin kuitenkin myös päätoimisina opiskelijoina, vaikka kävisivätkin entistä enemmän työssä. Opintojen aikaisesta työnteosta on tullut olennainen osa nykyopiskelijan elämää, eikä työssäkäynti rajoitu vain lomakausiin.

Sivutoiminen opiskelu johtuu yleensä samanaikaisesta työssä käymisestä, perheeseen liittyvistä asioista tai erityisestä vaiheesta opinnoissa, kuten harjoittelusta, ulkomailla opiskelusta, gradun viimeistelystä tai opiskelupaikan vaihtamisesta. Sivutoimisia opiskelijoita on varsinkin vanhemmissa ikäryhmissä, työssäkävivissä ja perheellisissä opiskelijoissa.

1.3.1 Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 7⁴ Jatkotutkintokoulutuksen kokonaisrahoitteiset kustannukset 4 v. ka (1000 euroa) / tohtorin tutkinnot (vlm. 3 v. ka)

	2005	2006	2007
Humanistinen	183	142	165
Teatteri		575	246
Kasvatustieteellinen	106	111	98
Yhteiskuntatieteellinen	162	148	143
Psykologia	155	160	148
Terveystieteet	68	86	106
Kauppateieteellinen	364	402	275
Luonnontieteellinen	239	195	207
Lääketieteellinen	99	122	158
Yliopisto yhteensä	142	143	153

⁴ Taulukoissa 7–28 ja 35–70 yliopisto yhteensä luvuissa on mukana koulutusala erittelemätön.

Taulukko 8 Täydentävä rahoitus / kokonaisrahoitus (%)

	2005	2006	2007
Humanistinen	15,6	15,0	14,9
Teatteri	0,0	0,0	2,2
Kasvatustieteellinen	23,7	20,8	18,5
Yhteiskuntatieteellinen	33,4	32,0	37,7
Psykologia	27,4	25,5	32,3
Terveystieteet	55,9	52,4	59,0
Kauppätieteellinen	25,6	31,4	36,1
Luonnontieteellinen	39,5	37,0	37,5
Lääketieteellinen	45,7	46,4	46,5
Yliopisto yhteensä	34,2	33,4	35,2

Taulukko 9 Perustutkintokoulutuksen kokonaisrahoitteiset kustannukset 5 v. (1 000 euroa) / ylemmät korkeakoulututkinnot (viim. 3 v.)

	2005	2006	2007
Humanistinen	37	39	40
Teatteri	157	76	124
Kasvatustieteellinen	37	38	35
Yhteiskuntatieteellinen	29	33	35
Psykologia	20	17	18
Terveystieteet	21	23	22
Kauppätieteellinen	25	25	26
Luonnontieteellinen	49	51	47
Lääketieteellinen	81	86	82
Yliopisto yhteensä	36	38	39

Taulukko 10 Perustutkintokoulutuksen kokonaisrahoitteiset kustannukset (1 000 euroa) / perustutkintotasolla suoritettavat opintopisteet

	2005	2006	2007
Yliopisto yhteensä	0,10	0,12	0,12

Taulukko 11 Kokonaisrahoitteiset kustannukset tulosalueittain (1 000 euroa)

	Koulutus			Tutkimus			Taiteellinen toiminta			Yhteiskunnalliset palvelut		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Humanistinen	7 897	8 992	8 753	5 756	4 909	5 879	0	0	4	212	205	229
Teatteri	695	527	423	161	323	296	211	415	624	13	19	39
Kasvatustieteellinen	6 259	7 171	6 915	4 312	3 426	3 959	33	35	37	768	707	412
Yhteiskuntatieteellinen	10 806	12 568	11 620	17 548	16 400	20 656	0	3	2	1 859	967	1 266
Psykologia	535	690	654	1 097	1 040	1 143	0	0	0	75	92	76
Terveystieteet	1 264	1 366	1 436	3 954	3 750	4 879	0	0	0	316	329	263
Kauppätieteellinen	3 490	3 944	3 852	2 881	2 954	3 743	0	0	0	467	217	193
Luonnontieteellinen	3 029	4 161	4 249	10 158	9 879	11 950	0	0	0	589	339	470
Lääketieteellinen	6 419	7 493	7 601	21 014	21 219	25 373	0	1	0	1 868	1 963	2 187
Yliopisto yhteensä	48 894	55 592	54 030	68 111	65 798	79 078	244	454	667	11 122	8 763	9 213

Tukipalvelut

Teknisten palveluiden yhtiöittämiseen tähtäävät päätökset tehtiin ja valmisteltiin yhtiön liiketoimintasuunnitelma ja yhtiöjärjestys.

Muiden tukipalvelujen järjestämisessä ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuonna 2007. Tukipalveluja tuottavat yksiköt arvioivat toimintaansa valmistautuessaan tulosneuvotteluihin. Samalla ne kartoittivat laadunvarmistustapojaan.

1.3.2 Toiminnan tuottavuus

Toiminnan tuottavuutta kuvaavia tunnuslukuja päätoiminnoittain

Tutkimus, tutkijankoulutus ja taiteellinen toiminta

Taulukko 12 Tieteelliset julkaisut / opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (pl. sivutoiminen tuntiopetus)

	2005	2006	2007
Humanistinen	1,9	1,6	2,1
Teatteri	0,0	0,3	0,2
Kasvatustieteellinen	1,8	1,3	1,4
Yhteiskuntatieteellinen	1,8	1,9	1,9
Psykologia	2,3	4,1	3,2
Terveystieteet	3,6	4,2	4,1
Kauppätieteellinen	1,6	2,0	1,3
Luonnontieteellinen	2,0	1,6	1,6
Lääketieteellinen	4,8	5,3	4,7
Yliopisto yhteensä	2,3	2,5	2,4

Taulukko 13 Tohtorin tutkinnot / professorit (kokonaisrahoitteiset htv)

	2005	2006	2007
Humanistinen	0,4	0,6	0,4
Teatteri	0,0	1,0	1,0
Kasvatustieteellinen	0,9	0,9	1,1
Yhteiskuntatieteellinen	0,6	0,6	0,5
Psykologia	0,3	0,3	0,5
Terveystieteet	0,8	1,0	1,5
Kauppätieteellinen	0,2	0,1	0,3
Luonnontieteellinen	0,5	0,7	0,6
Lääketieteellinen	0,7	0,4	0,4
Yliopisto yhteensä	0,6	0,6	0,5

Taulukko 14 Tohtorin tutkinnot / professorit (budjettirahoitteiset htv)

	2005	2006	2007
Humanistinen	0,4	0,6	0,4
Teatteri	0,0	1,0	1,0
Kasvatustieteellinen	1,0	0,9	1,1
Yhteiskuntatieteellinen	0,7	0,7	0,5
Psykologia	0,3	0,3	0,5
Terveystieteet	0,9	1,0	1,7
Kauppätieteellinen	0,3	0,1	0,3
Luonnontieteellinen	0,5	0,7	0,6
Lääketieteellinen	0,8	0,5	0,5
Yliopisto yhteensä	0,6	0,6	0,6

Taulukko 15 Tohtorin tutkinto-opiskelijat / tohtorin tutkinnot

	2005	2006	2007
Yliopisto yhteensä	16,0	16,7	17,0

Tunnuslukujen perusteella Tampereen yliopiston tutkimuksen ja tutkijankoulutuksen tuottavuus on säilynyt ennallaan raportointijakson aikana. Koko yliopiston ja useimpien koulutusalojen tieteellinen julkaisuutuotanto suhteutettuna henkilötyövuosiin on pysynyt aiempien vuosien tasolla (Taulukko 12).

Tohtorintutkintojen määrä suhteessa professoreiden määrään on säilynyt ennallaan tai kasvanut koko yliopiston tasolla (Taulukot 13 ja 14). Erityisesti terveystieteissä tutkintojen määrä on kasvanut selvästi.

Tohtorintutkintojen määrä suhteessa jatko-opiskelijoiden määrään (Taulukko 15) on lievästi laskusuuntainen, mikä kertoo lähinnä tieteellisen jatkokoulutuksen suosion kasvusta ja rekisteröityneiden jatkotutkinto-opiskelijoiden määrän lisääntymisestä.

Peruskoulutus

Taulukko 16 Perustutkinto-opiskelijat (FTE) / opetushenkilökunta (kokonaisrahoitteiset htv)

	2005	2006	2007
Humanistinen	19,7	20,1	21,2
Teatteri	3,5	2,7	3,6
Kasvatustieteellinen	11,6	12,2	11,7
Yhteiskuntatieteellinen	18,0	18,5	19,1
Psykologia	15,6	13,5	13,6
Terveystieteet	11,6	12,0	11,9
Kauppätieteellinen	24,0	24,7	22,8
Luonnontieteellinen	24,0	23,3	20,3
Lääketieteellinen	5,6	5,7	5,5
Yliopisto yhteensä	13,9	14,2	14,1

Taulukko 17 Ylemmät korkeakoulututkinnot / (5/6) vuotta aiemmin aloittaneet opiskelijat (%)

	2005	2006	2007
Humanistinen	50,0	64,8	63,3
Teatteri			14,3
Kasvatustieteellinen	125,7	131,1	134,8
Yhteiskuntatieteellinen	80,4	82,7	86,8
Psykologia	200,0	215,8	123,8
Terveystieteet	79,2	145,5	130,4
Kauppätieteellinen	82,8	82,4	83,9
Luonnontieteellinen	39,4	35,7	33,2
Lääketieteellinen	87,2	98,8	92,0
Yliopisto yhteensä	72,4	80,0	77,3

Taulukko 18 Ylemmät korkeakoulututkinnot / opetushenkilökunta (kokonaisrahoitteiset htv)

	2005	2006	2007
Humanistinen	1,6	2,0	2,0
Teatteri	0,0	1,7	0,3
Kasvatustieteellinen	1,8	2,1	2,5
Yhteiskuntatieteellinen	2,0	2,1	2,1
Psykologia	3,0	3,7	2,4
Terveystieteet	1,5	1,9	2,2
Kauppätieteellinen	2,9	3,4	3,2
Luonnontieteellinen	1,2	1,4	1,3
Lääketieteellinen	0,6	0,7	0,8
Yliopisto yhteensä	1,4	1,7	1,7

Taulukko 19 Uudet opiskelijat / opetushenkilökunta (kokonaisrahoitteiset htv)

	2005	2006	2007
Humanistinen	3,1	3,1	3,6
Teatteri	0,0	1,4	0,0
Kasvatustieteellinen	2,4	2,3	2,3
Yhteiskuntatieteellinen	2,6	2,7	2,8
Psykologia	2,0	1,6	1,6
Terveystieteet	2,8	2,1	2,9
Kauppätieteellinen	3,7	3,2	3,5
Luonnontieteellinen	5,8	5,2	4,5
Lääketieteellinen	0,9	1,0	0,9
Yliopisto yhteensä	2,4	2,3	2,4

Taulukko 20 Uudet opiskelijat / perustutkinto-opiskelijat

	2005	2006	2007
Humanistinen	0,1	0,1	0,1
Teatteri	0,0	0,3	0,0
Kasvatustieteellinen	0,2	0,1	0,2
Yhteiskuntatieteellinen	0,1	0,1	0,1
Psykologia	0,1	0,1	0,1
Terveystieteet	0,2	0,1	0,2
Kauppätieteellinen	0,1	0,1	0,1
Luonnontieteellinen	0,2	0,1	0,1
Lääketieteellinen	0,2	0,2	0,1
Yliopisto yhteensä	0,1	0,1	0,1

Taulukko 21 Suoritetut opintopisteet / äsnä olevat opiskelijat

2005	2006	2007
28,3	27,5	26,6

Taulukko 22 Suoritetut opintopisteet / opetushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (kokonaisrahoitteiset htv)

2005	2006	2007
568	577	564

Taulukko 23 Tavoiteajassa suoritettavat ylemmät korkeakoulututkinnot / ylemmät korkeakoulututkinnot yhteensä

2005	2006	2007
39,8	42,0	47,6

Peruskoulutuksen tuottavuus on hyvällä tasolla. Yliopiston opiskelijoiden (FTE) lukumäärä suhteutettuna opetushenkilökunnan määrään on viime vuosina lievästi noussut (Taulukko 16) ja on valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella. Opintojen läpäisyindikaattori (80 %) on selvästi valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella. Tutkintojen määrä ja suoritettujen opintopisteiden määrään suhteessa opetushenkilökunnan määrään on lievässä nousussa (Taulukot 18 ja 21). Tavoiteajassa suoritettavat ylemmät korkeakoulututkinnot suhteessa kaikkiin suoritettuihin (47,6 %) on noussut selvästi viime vuosina (Taulukko 23).

Kansainvälistyminen

Taulukko 24 Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat / kaikki opiskelijat (FTE) (%)

	2005	2006	2007
Humanistinen	4,9	4,8	4,6
Teatteri	0,0	0,0	0,0
Kasvatustieteellinen	1,2	1,1	1,4
Yhteiskuntatieteellinen	3,7	4,3	4,3
Psykologia	0,5	0,5	0,5
Terveystieteet	5,8	10,4	10,1
Kauppätieteellinen	1,4	1,3	2,1
Luonnontieteellinen	6,0	7,3	6,9
Lääketieteellinen	4,4	4,7	5,6
Yliopisto yhteensä	4,9	4,8	4,6

Taulukko 25 Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk) / opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (pl. sivutoiminen tuntiopetus)

	2005	2006	2007
Humanistinen	0,3	0,2	0,4
Teatteri	0,0	0,0	0,0
Kasvatustieteellinen	0,1	0,2	0,1
Yhteiskuntatieteellinen	0,3	0,2	0,3
Psykologia	0,8	0,6	0,3
Terveystieteet	0,2	0,5	0,1
Kauppätieteellinen	0,1	0,1	0,0
Luonnontieteellinen	0,4	0,1	0,3
Lääketieteellinen	0,1	0,1	0,1
Yliopisto yhteensä	0,2	0,2	0,2

Taulukko 26 Ulkomaille lähteneet ja ulkomailta saapuneet yli 3 kk opiskelleet perustutkinto-opiskelijat / tuhat perustutkinto-opiskelijaa

	2005	2006	2007
Ulkomaille lähteneet	24,9	29,1	26,7
Ulkomailta saapuneet	28,1	30,6	29,4

Taulukko 27 Ulkomaiset tieteelliset julkaisut / opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemät henkilötyövuodet (pl sivutoiminen tuntiopetus)

	2005	2006	2007
Humanistinen	0,9	0,6	0,9
Teatteri	0,0	0,2	0,0
Kasvatustieteellinen	0,6	0,5	0,6
Yhteiskuntatieteellinen	0,8	0,7	0,8
Psykologia	1,6	2,1	2,0
Terveystieteet	2,5	2,9	2,9
Kauppätieteellinen	0,4	0,6	0,5
Luonnontieteellinen	1,7	1,2	1,3
Lääketieteellinen	3,7	4,0	3,7
Yliopisto yhteensä	1,5	1,4	1,5

Taulukko 28 Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk) / ulkomailta saapuneiden opettajien ja tutkijoiden työskentely omassa yliopistossa (kk)

2005	2006	2007
1,5	1,9	0,9

Yliopiston kansainvälistyminen on edennyt vakaasti. Keskeisillä tilinpäätöksessä esitetyillä tunnusluilla arvioituna kansainvälinen toiminta ja liikkuvuus ovat valtakunnallisesti vertailtaessa keskimääräisellä tasolla. Yliopiston vaihto-opiskelijoiden määrä on vakiintunut viimeisen viiden vuoden aikana noin 400:an saapuvaan ja lähtevään opiskelijaan. Yliopiston kansainvälistä kiinnostavuutta on pyritty lisäämään uusilla avauksilla, joita on tarkemmin kuvattu vaikuttavuus luvussa.

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus

Yliopisto edistää tutkimustiedon tuottamista, siirtämistä ja välittämistä vahvalla ja vahvistuvalla tutkimuksella ja tutkimisen kulttuurilla. Omaleimaisia tutkimuskeskittymiä ovat erityisesti lääketieteellisen tiedekunnan uudelleen organisoinnin yhteydessä perustetut erilliset laitokset, ja yliopiston tutkimuksellista painotusta aluekehittämisen alueella edustavat yksiköt, joista osa hoitaa valtakunnallisia tehtäviä. Sopimus- ja tilaustutkimustoiminta on jatkuvasti laajentunut ja maksullisen palvelutoiminnan volyyymi kasvanut.

Yliopisto tuottaa työvoimaa akateemista asiantuntemusta edellyttäviin yhteiskunnan, elinkeinoelämän ja kulttuuritoiminnan tarpeisiin. Elinikäiseen oppimiseen tähtäävä toiminta näkyy etenkin avoimessa yliopisto-opetuksessa ja täydennyskoulutuksessa. Yliopisto jakaa tietoa ja asiantuntemusta. Yliopistolaiset osallistuvat yhteiskunnalliseen keskusteluun ja vaikuttavat yhteiskunnalliseen uudistustyöhön.

Yliopisto tekee yhteistyötä muiden korkeakoulujen kanssa. Yliopisto koordinoi Seinäjoen yliopistokeskuksen toimintaa ja tekee aluestrategian linjausten mukaisesti yhteistyötä paikallisten korkeakoulujen kanssa sekä osallistuu maakuntakorkeakoulutoimintaan. Yliopistoallianssi-yhteistyö on käynnistynyt yhdessä Tampereen teknillisen yliopiston ja Jyväskylän yliopiston kanssa. Yliopistolla on lukuisia vuorovaikutusta edistäviä rakenteita ja toimintatapoja mm. paikallisten toimijoiden kanssa, joilla edistetään alueen innovaatiotoimintaa, kehittymistä ja vetovoimaa.

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Julkisoikeudelliset suoritteet

Yliopiston maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita olivat vuonna 2007 erillisiin opintoihin ja avoimeen yliopistoon liittyvät maksulliset suoritteet, opiskelijan uudelleenkirjoittautumismaksu, kasvatustieteellisistä tutkinnoista ja opettajankoulutuksesta annetun asetuksen (576/1995) 22 §:n 4 momentin nojalla annettu vastaavuustodistus ja vastaavuustodistusta koskevaan hakemukseen annettu hylkäävä päätös, terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen (564/1993) 14 §:ssä tarkoitetun kuulustelun järjestäminen sekä kirjaston kaukopalvelun julkisesti rahoitetuille kirjastoille tuotetut suoritteet (opm asetus 737/20.6.2007).

Avoimen yliopiston toimintaan ja erillisten opintojen suorittamisoikeuteen liittyvät maksut peritään omakustannusarvon mukaisina opetusministeriön asetuksessa luetelluista suoritteista, joita ovat mm. opinto-oikeuden myöntäminen, suoritusten rekisteröinti, opintoneuvonta ja -ohjaus. Opetus sinänsä on koulutus- ja kulttuuritoimintaan liittyvistä syistä maksutonta. Kirjaston kaukopalveluista peritään lähetyskustannusten ja suoritteen tuottamisen johdosta muille suoritettujen maksujen mukainen maksu. Vastaavuustodistuksesta, terveydenhuollon ammattihenkilöiden kuulustelujen järjestämisestä ja opiskelijan uudelleenkirjoittautumisesta peritään asetuksen mukainen kiinteä maksu.

Julkisoikeudellisista suoritteista kertyi tuottoja yhteensä 672 000 euroa, mistä 509 766 euroa kertyi avoimen yliopiston suoritteista, 42 106 euroa kirjaston kaukopalvelun suoritteista, 85 744 terveydenhuollon ammattihenkilöstön kuulustelujen järjestämisestä Eta-alueen ulkopuolelta tuleville lääkäreille, 25 580 euroa erillisten opintojen suorittamisoikeuteen liittyvistä maksuista, 8 225 euroa uudelleenkirjoittautumismaksuista ja 126 euroa kasvatustieteellisiin tutkintoihin liittyvistä vastaavuustodistuksista. Julkisoikeudellisten tuottojen määrä kasvoi kaikkiaan 12 %

vuoteen 2006 verrattuna. Lisäyksestä noin puolet aiheutui suoritteista, joita opetusministeriön aikaisempien päätösten mukaan ei ollut luettu julkisoikeudellisiin suoritteisiin.

Kokonaiskustannukset olivat yhteensä 2,5 miljoonaa euroa, joista 2,2 miljoonaa euroa oli avoimen yliopiston kustannuksia ja 0,3 miljoonaa euroa muiden suoritteiden kustannuksia. Kustannusvastaavuuslaskelmassa on esitetty avoimen yliopiston toiminnasta aiheutuvat kustannukset kokonaisuudessaan. Kustannuksista vain osa on tarkoitus kattaa tuotoilla. Yliopiston tulossopimuksen mukaan yliopiston toimintamenoihin sisältyi avoimen yliopiston palkkoihin ja palkkioihin tarkoitettu 1 148 000 euron suuruinen määräraha. Avoimen yliopiston kokonaiskustannukset pienuivät hieman vuoteen 2006 verrattuna, minkä johdosta julkisoikeudellisten suoritteiden yhteenlasketut kustannukset pysyivät lähes ennallaan siitä huolimatta, että laskelmaan on sisällytetty uusia suoritteita.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma on 1,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Tuotoilla katettiin noin 27 % kokonaiskustannuksista. Suoriteryhmittäin tarkasteltuna erillismäärärahat ja tuotot kattoivat 77 % avoimen yliopiston kustannuksista ja tuotot 20 % kirjaston kaukopalvelun kustannuksista ja noin 98–100 % muiden suoriteryhmiä kustannuksista.

Taulukko 29 Julkisoikeudellisia maksullisia suoritteita koskeva kustannusvastaavuuslaskelma

	Tilinpäätös 2005 1000 euroa	Tilinpäätös 2006 1000 euroa	Tilinpäätös 2007 1000 euroa
TUOTOT			
Julkisoikeudelliset suoritteet	638	599	672
Tuotot yhteensä	638	599	672
KUSTANNUKSET			
ERILLISKUSTANNUKSET			
Aineet tarvikkeet ja tavarat	54	48	51
Henkilökustannukset	1 479	1383	1 457
Vuokrat	205	223	231
Palvelujen ostot	391	331	357
Muut erilliskustannukset	58	48	50
Erilliskustannukset yhteensä	2 186	2033	2 145
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-1 548	-1434	-1 473
OSUUS YHTEISKUSTANNUKSISTA			
Osuus laitosten kustannuksista	84	144	116
Osuus tukitoimintojen kustannuksista	129	243	198
Poistot laitteista ja kalustosta	63	33	26
Korot laitteista ja kalustosta	4	2	1
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	279	423	342
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	2 466	2456	2 487
YLIJÄÄMÄ (+)/ ALIJÄÄMÄ (-)	-1 828	-1857	-1 815
Kustannusvastaavuus %	26 %	24 %	27 %
Avoimelle korkeakoululle tulossopimuksessa osoitetut erillismäärärahat	1 108	1112	1148
Ylijäämä(+)/alijäämä(-) erillismäärärahojen jälkeen	-720	-745	-667
Kustannusvastaavuus määrärahojen käytön jälkeen %	71 %	70%	73 %

Muut maksulliset suoritteet

Valtion maksuperustelain mukaisista muista suoritteista kertyi tuottoja yhteensä 20,9 miljoonaa euroa, mikä oli 9 % enemmän kuin vuonna 2006. Tulossopimuksessa asetettu maksullisen toiminnan tulotavoite oli 18,1 miljoonaa euroa, mikä siis ylitettiin selvästi.

Tuottojen kasvu aiheutui pääosin tutkimuspalvelujen myynnin kasvusta. Tuotoista noin 62 % kertyi tutkimuspalvelujen myynnistä, yhteensä noin 20 % täydennyskoulutuspalveluista ja noin 18 % muista suoritteista.

Taulukossa 30 on esitetty tuotot suoritelajeittain vuosina 2005–2007.

Taulukossa kohta muiden suoritteiden myynti koostuu mm. kirjaston suoritteista, atk-palveluista, kiinteistöhoitopalveluista sekä julkaisujen ja painotuotteiden myynnistä. Muut tuotot koostuu kiinteistöjen vuokratuloista ja osallistumismaksuista.

Taulukko 30 Muun maksullisen toiminnan tuotot suoritteittain vuosina 2005–2007

	2005 1000 euroa	2006 1000 euroa	2007 1000 euroa	muutos % 2006-2007	Osuus tuotoista % 2007
Tutkimustoiminta	10 200	11 392	12 969	13,8 %	61,9 %
Täydennyskoulutuskeskus ⁵	2 754	2 881	2 781	-3,5 %	13,3 %
Laitosten täydennyskoulutustoiminta	1 223	1 261	1 361	7,9 %	6,5 %
Lääketieteellinen maksullinen palvelu- toiminta	576	675	719	6,5 %	3,4 %
Muiden suoritteiden myyntituotot	2 512	2 582	2 673	3,5%	12,8 %
Muut tuotot	472	338	406	20,2 %	1,9 %
Tuotot näkyvyys- ja imagohyödyistä ⁶	13	25	27	7,6 %	0,1 %
Yhteensä	17 748	19 154	20 936	9,3 %	100,0 %

Muita suoritteita koskevan kustannusvastaavuuslaskelman osoittaa 1,0 miljoonan euron alijäämää. Vuoden 2007 tulossopimuksen ylijäämätavoite oli 500 000 euroa ja 3 % tuotoista.

Maksullisen toiminnan kannattavuus heikkeni huomattavasti huolimatta toiminnan volyymin kasvusta. Erilliskustannukset kasvoivat yhteensä 3 miljoonaa euroa, kun tuottojen kasvu oli noin 1,8 miljoonaa euroa. Kustannusten kasvusta 1,4 miljoonaa euroa aiheutui henkilöstökustannusten kasvusta. Palkkakustannukset kasvoivat kaikissa yksiköissä palkkausjärjestelmän muutokseen liittyvien palkkojen korotusten vuoksi. Kaikilta osin tähän ei ollut hinnoittelussa varauduttu, koska osa tutkimuspalveluja koskevista sopimuksista on solmittu jo aikaisempina vuosina.

Yksikkökohtaisesti maksullisen toiminnan kannattavuus oli ongelmallinen erityisesti täydennyskoulutuksessa. Rehtori on vuoden 2008 asettanut työryhmän selvittämään täydennyskoulutuskeskuksen kannattavuuden parantamiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

Maksullisen toiminnan tulokseen vaikuttaa lisäksi tutkimushankkeiden elinkaari ja tuottojen jaksottaminen. Varovaisuuden periaatteen mukaan yliopisto on tulouttanut hankkeiden tuottaman katteen pääosin vasta sille vuodelle, jona hanke päättyy. Vuonna 2007 käynnistettiin lääketieteen ja terveystieteen rokotetutkimuskeskuksissa useita merkittäviä tutkimushankkeita. Rokotetutkimus kokonaisuudessaan vastaa noin 47 % yliopiston liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tuotoista. Käynnistyneiden hankkeiden hinnoitteluun sisältyvää katetta ei ole kuitenkaan tuloutettu vuodelle 2007 vaan se tuloutetaan noudatetun kirjanpitoikäntönnön mukaan vasta hankkeiden päättymisvuodelle.

⁵ Sisältää liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tuotot ja hintatuetun maksullisen toiminnan tuotot.

⁶ Tuotot näkyvyys- ja imagohyödyistä eivät sisälly kustannusvastaavuuslaskelmaan.

Maksuperustelain mukaisia muita suoritteita koskeva kustannusvastaavuuslaskelma on esitetty taulukossa 31. Laskelmassa esitetty osuus yliopiston yhteiskustannuksista on laskettu käyttäen samoja menettelyjä kuin vuonna 2006, joten yhteiskustannusosuudet ovat verrattavissa vuoteen 2006 mutta ei vuoteen 2005. Kustannuslaskentaprosessissa yliopiston kaikki kustannukset on vyörytetty yhtenäisin perustein pääsuoritteille tulosalueittain ja rahoituslähteittäin, kun aikaisempina vuosina kustannusvastaavuuslaskelmia varten on laadittu erilliset laskelmat. Menettely on tuottanut kattavamman kuvan yhteiskustannuksista.

Kustannusvastaavuuslaskelman kohtaan osuus laitosten yhteisistä kustannuksista sisältyy opetus- ja tutkimushenkilöstön maksullisen toiminnan projekteissa tekemän työpanoksen kustannukset ja maksullisen toiminnan suhteellinen osuus laitosten yhteisistä kustannuksista. Maksulliseen toimintaan kohdistuvan virkatyön määrittämiseksi yliopistossa toteutettiin projektikohtainen kysely, jossa yksiköitä pyydettiin ilmoittamaan opettajien ja tutkijoiden virkatyönä tekemä työpanos kussakin projektissa. Virkatyön osuus oli vuonna 2007 160 000 euroa, kun se vuonna 2006 oli 119 000 euroa. Kustannusvastaavuuslaskelman erä ”osuus tukitoimintojen kustannuksista” sisältää vastaavasti maksullisen toiminnan volyyymiä vastaavan osuuden tukipalveluyksiköiden perusvoimavaroin tuotettujen palvelujen kustannuksista.

Taulukko 31 Kustannusvastaavuuslaskelma maksuperustelain mukaisista muista suoritteista

	Tilinpäätös	Tilinpäätös		Tavoite
	2005	2006	2007	2007
	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	
TUOTOT				
Myyntituotot	17 263	18 763	20 497	
Muut tuotot	472	338	406	
Tuotot yhteensä	17 735	19 101	20 903	18 100
KUSTANNUKSET				
ERILLISKUSTANNUKSET				
Aineet tarvikkeet ja tavarat	749	763	1 269	
Henkilökustannukset	9 914	10 187	11 622	
Vuokrat	1 532	1 568	1 774	
Palvelujen ostot	2 144	2 225	2 847	
Muut erilliskustannukset	545	334	587	
Erilliskustannukset yhteensä	14 884	15 077	18100	
KÄYTTÖJÄÄMÄ	2 851	4 024	2 804	
OSUUS YHTEISKUSTANNUKSISTA				
Osuus laitosten yhteisistä kustannuksista	843	1 495	1 901	
Osuus tukitoimintojen kustannuksista	873	1 915	1 522	
Poistot laitteista ja kalustosta	414	370	388	
Korot laitteista ja kalustosta	29	18	41	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 158	3 799	3 851	
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	17 042	18 876	21 951	
YLIJÄÄMÄ (+)/ ALIJÄÄMÄ (-)	693	225	-1 047	500
Ylijäämä/tuotot %	3,9 %	1,2 %	-5,0 %	
Kustannusvastaavuus %	104,1 %	101,2 %	95,2	

Hintatuettu maksullinen toiminta

Vuoden 2006 tulossopimuksen mukaan yliopistolla oli käytettävissä 50 000 euroa maksullisen täydennyskoulutuksen hintojen alentamiseen. Hintatuki kohdistettiin sosiaali- ja terveystieteiden ammatillisen täydennyskoulutuksen tukemiseen. Projekteille varatusta tukirahasta 34 915 euroa siirtyi vuodelle 2007. Vuodelle 2007 ei ollut varattu uutta tukirahaa. Taulukossa 32 on esitetty kustannusvastaavuuslaskelma hintatuetuista täydennyskoulutuspalveluista.

Hintatuetun täydennyskoulutustoiminnan tuotot olivat 59 000 euroa ja kokonaiskustannukset 45 000 euroa. Tuetut hankkeet jatkuvat vuodelle 2008. Hankkeiden loppuun saattamiseksi tuottojen, erilliskustannusten ja käytetyn hintatuen erotus, 53 000 euroa on siirretty siirtomäärärahana vuodelle 2008.

Hintatuetun täydennyskoulutustoiminnan tuotot olivat 6 000 euroa ja kokonaiskustannukset 45 000 euroa. Käytetty hintatuki 28 000 euroa vastaa tuottojen ja erilliskustannusten erotusta.

Taulukko 32 Kustannusvastaavuuslaskelma hintatuetuista täydennyskoulutuspalveluista

	Tilinpäätös	Tilinpäätös	Tilinpäätös
	2005	2006	2007
	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa
TUOTOT			
Myyntituotot	155	29	6
Tuotot yhteensä	155	29	6
KUSTANNUKSET			
ERILLISKUSTANNUKSET			
Aineet tarvikkeet ja tavarat	2		
Henkilökustannukset	156	53	26
Vuokrat	6	1	1
Palvelujen ostot	47	5	4
Muut erilliskustannukset	4		2
Erilliskustannukset yhteensä	214	59	33
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-59	-31	26
OSUUS YHTEISKUSTANNUKSISTA			
Osuus laitosten yhteisistä kustannuksista	24	7	6
Osuus tukitoimintojen kustannuksista	14	12	4
Poistot laitteista ja kalustosta	7	1	
Korot käyttö ja vaihto-omaisuudesta			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	45	19	11
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	258	79	45
YLIJÄÄMÄ (+)/ ALIJÄÄMÄ (-)	-103	-50	-39
Ylijäämä/tuotot %	-66,6 %	-172,8 %	-667,8 %
Kustannusvastaavuus %	60,0 %	36,7 %	13,0 %
Myönnetty hintatuki	50	50	
Myönnetty hintatuki, siirtynyt edelliseltä vuodelta	24	15	35
Käytetty hintatuki	59	30	28
Kustannusvastaavuus käytetyn hintatuen jälkeen	82,8	75,2	74,9 %

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa (Taulukko 33) on esitetty yliopiston toimintamenomomentille nettotuetuilla yhteistoiminnan tuotoilla ja lahjoitustuotoilla rahoitettu toiminta sekä valtionhallinnon yliopiston käyttöön joko momentin kirjausoikeuden tai toiselle tilivirastolle siirrettävien menojen talousarvion välityksellä osoitettu rahoitus.

Rahoituksen kokonaismäärä oli 30,9 miljoonaa euroa, josta toimintamenomomentille kirjattuja yhteistoiminnan tuottoja oli 17,0 miljoonaa euroa, muita tuottoja 0,2 miljoonaa euroa ja lahjoitustuottoja 0,8 miljoonaa euroa. Toiselle tilivirastolle siirrettävien menojen ta-tilille kirjattuja yhteistoiminnan tuottoja 1,2 miljoonaa euroa ja muiden virastojen talousarvio-momenttien käyttö 11,8 miljoonaa euroa.

Yliopiston vuoden 2006 tulossopimuksen mukaan yhteistoimintatutkimuksen tulotavoite oli 15,1 miljoonaa euroa ja lahjoitustuottoja arvioitiin kertyvän 0,9 miljoonaa euroa. Toimintamenomomentille kirjattujen yhteisrahoitteisten projektien tuottojen määrä oli 17,2 miljoonaa euroa, ylitti tavoitteen selvästi, kun taas lahjoitustuottoja kertyi hieman arvioitua vähemmän.

Erilliskustannusten määrä oli 27,7 miljoonaa euroa. Erilliskustannukset vastaavat talousarvio-kirjanpidon mukaisia menoja lukuun ottamatta käyttöomaisuusmenoja ja yleiskustannus-veloituksia. Laskelmassa esitetty osuus yliopiston yhteiskustannuksista on laskettu käyttäen samoja menettelyjä kuin vuonna 2006, joten yhteiskustannusosuudet ovat verrattavissa vuoteen 2006 mutta ei vuoteen 2005. Kustannuslaskentaprosessissa yliopiston kaikki kustannukset on vyörytetty yhtenäisin perustein pääsuoritteille tulosalueittain ja rahoituslähteittäin, kun aikaisempina vuosina kustannusvastaavuuslaskelmia varten on laadittu erilliset laskelmat. Menettely on tuottanut kattavamman kuvan yhteiskustannuksista.

Osuus laitosten yhteisistä kustannuksista sisältää tutkimushankkeisiin käytetyn opettajien ja tutkijoiden virkatyön kustannukset sekä toiminnan suhteellisen osuuden mukaisen vyörytetyn osuuden laitosten tilakustannuksista ja yhteisistä menoista. Virkatyön osuus vuonna 2007 oli 820 000 euroa, kun se vuonna 2006 oli 672 000 euroa. Osuus yhteisistä tukipalveluista sisältää vastaavasti toiminnan kokonaisvolyymiä vastaavan suhteellisen osuuden laitoksille vyörytetyistä kustannuksista. Laskentaperusteet vastaavat maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa käytettyjä perusteita. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa osuus yhteiskustannuksista on suurempi suhteessa erilliskustannuksiin kuin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa siitä syystä, että yhteisrahoitteisessa toiminnassa laitoksen yhteiskustannuksiin sisältyy huomattavasti suurempi määrä virkatyön kustannuksia ja tilakustannuksia. Maksullisessa toiminnassa tilakustannukset on käsitelty pääosin erilliskustannuksina.

Laskelman mukaan yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoilla katettiin noin 75 % hankkeiden kustannuksista. Tutkimuksen ulkopuolisen rahoittajan osuus kattaa tavallisimmin hankkeen erillismenot ja osassa hankkeista myös jonkin verran yhteiskustannuksia.

Taulukko 33 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	Tilinpäätös	Tilinpäätös	Tilinpäätös
	2005	2006	2007
	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa
RAHOITUS			
Yhteistoiminnan tuotot			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	9 125	9 222	7 877
- EU:lta saatu rahoitus ⁷	3 552	3 080	3 987
- muu valtiohallinnon ulkopuolinen rahoitus	6 053	5 747	7 123
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	374	342	231
Muiden tilivirastojen määrärahojen käyttö	10 197	10 046	11 763
Rahoitus yhteensä	29 301	28 438	30 980
KUSTANNUKSET			
ERILLISKUSTANNUKSET			
Aineet tarvikkeet ja tavarat	1 134	1 375	1 633
Henkilökustannukset	17 869	17 036	18 559
Vuokrat	657	643	611
Palvelujen ostot	3 018	2 885	2 934
Apurahat	2 356	632	539
Muut erilliskustannukset	2 356	2 314	2 934
Arvonlisäverot	308	558	456
Erilliskustannukset yhteensä	25 762	25 443	27 666
KÄYTTÖJÄÄMÄ	3 540	2 995	3 315
OSUUS YHTEISKUSTANNUKSISTA			
Osuus laitosten yhteisistä kustannuksista	4 531	8 863	10 528
Osuus tukitoimintojen kustannuksista	1 641	3 126	2 629
Poistot laitteista ja kalustosta	812	684	630
Korot käyttö ja vaihto-omaisuudesta	44	18	49
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	7 028	12 691	13 836
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	32 790	38 134	41 502
RAHOITUSKUSTANNUKSET	- 3 488	- 9 697	- 10 522
Kustannusvastaavuus %	89 %	75 %	75 %

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ja määrärahojen käyttö rahoituslähteittäin eriteltynä on esitetty taulukossa 34.

Merkittävin ulkopuolinen rahoittaja on Suomen Akatemia, jonka tutkimusmäärärahojen käyttö vuonna 2009 oli 9,3 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi yliopisto osallistui Akatemian rahoittamiin toisten yliopistojen koordinoimiin hankkeisiin ja Akatemian sopimusperusteisiin hankkeisiin, joiden tuotot on esitetty taulukossa rivillä Suomen Akatemia, Tuotot, yhteensä 309 000 euroa.

Taulukossa rivillä EU-rakennerahastot on esitetty hankkeiden kokonaisrahoitus, mukaan lukien kansalliset rahoitusosuudet, koska luku kuvaa hankkeiden koko toimintavolyymiä. Hankkeiden rahoituksesta keskimäärin 46 % on EU:n rahoitusosuutta ja 54 % kansallista rahoitusosuutta. Kustannusvastaavuuslaskelmassa tuotot EU:lta sisältää sen sijaan ainoastaan suoraan EU-komissiolta laskutetut tuotot ja rakennerahastohankkeiden EU-osuuden.

Toiminnan muut tuotot koostuu pääosin osallistumismaksuista.

⁷ Sisältää EU:n tutkimuksen puiteohjelmien rahoituksen sekä rakennerahastohankkeiden EU rahoittaman osuuden, ei kansallisia rahoitusosuuksia.

Taulukko 34 Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot rahoituslähteittäin vuosina 2005–2007

	2005 1000 euroa	2006 1000 euroa	2007 1000 euroa	Muutos 2005–2006
Suomen Akatemia				
Tuotot	432	497	309	-38 %
Määrärahojen käyttö	7 695	7 915	9 273	17%
Muu opetusministeriön hallinnonala				
Tuotot	792	542	975	80 %
Määrärahojen käyttö	2 295	1 934	2 026	5 %
Muu valtionhallinto				
Tuotot	2 877	1 648	1 425	-14 %
Työllisyysrahoitus	176	184	395	115 %
Muu määrärahojen käyttö	29	17	69	307 %
Tutkijakoulut, tuotot	1 209	1 378	301	-78 %
Tekes, tuotot	2 348	3 106	4 032	30 %
EU-rahoitus, tuotot				
Tutkimusohjelmat	2 286	1 887	2 606	38 %
Rakennerahastohankkeet	4 468	4 931	3925	-20 %
Pohjoismaiden neuvosto, tuotot	188	169	95	-44 %
Kunnan ja kuntainliitot, tuotot	2 315	1 162	1 920	65 %
Kotimaiset rahastot, säätiöt ja muut yhteisöt, tuotot	944	1 397	1 947	39 %
Muu julkinen rahoitus, tuotot	421	553	743	34 %
Yritykset, tuotot	197	345	252	-27 %
Muu ulkomainen rahoittaja, tuotot	254	400	404	1 %
Muu rahoittaja		32	55	72 %
Muut tuotot	374	342	229	-33 %
Yhteensä	28091	28439	30 980	9 %
Yhteistoiminnan tuotot ja muut tuotot yhteensä	19 106	18 388	19 219	5 %
Määrärahojen käyttö yhteensä	10 195	10 050	11 763	9%

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tutkimus, tutkijankoulutus ja taiteellinen toiminta

Yliopiston tutkimuspolitiikka

Yliopiston strategian mukaisesti tutkimuspolitiikkana oli vahvistaa tutkimusta tarkoituksenmukaisin keinoin. Vuonna 2007 keskityttiin erityisesti tutkimuskoulutuksen ja tutkijanura-asioiden kehittämiseen ja tutkimusryhmien toimintaedellytysten parantamiseen. Yksiköiltä tulosneuvottelujen yhteydessä kerättyä itsearviointimateriaalia hyödynnettiin tutkimuksen kehittämisessä ja laadunvarmistuksessa. Opetuksen ja tutkimuksen kehittämisyksikkö vakiinnutti toimintaansa.

Tutkimuskoulutuksen kehittämiseksi suunniteltiin ja toteutettiin yliopiston yhteisiä tohtoriopintoja. Tutkimusryhmiä tuettiin rahoitusten hakemisessa aikaisempia vuosia enemmän ja etsittiin keinoja saada aikaan nykyistä järjestelmällisempi tutkijanura. Tohtorintutkimuksen jälkeiseen uravaiheeseen (post doc) alettiin kehittää yliopiston omaa post doc -järjestelmää. Järjestelmän osana yliopiston hallitus päätti korkealaatuisten tutkimusyhteisöjen tukemisesta. Kolmen huipputason tutkimusyhteisön toimintaan osoitettiin seuraaviksi vuosiksi rahoitusta post doc -tutkijoiden palkkaamista varten. Yliopiston yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen vahvistamiseksi ja yliopistotasoisien tohtorikoulutuksen koordinoimiseksi yhteiskuntatieteiden

tutkimuslaitoksen johtosääntöä muutettiin ja nimeksi vaihdettiin yhteiskuntatutkimuksen instituutti (YTI).

Tutkimuksen arviointi

Yliopisto ei toteuttanut tutkimuksen ulkoista arviointia vuonna 2007, mutta yliopiston tutkimusneuvosto keskusteli alustavasti uuden arvioinnin aikataulusta. Yliopiston käynnistämänä ja toteuttamana tutkimusta on arvioitu viimeksi vuonna 2004.

Tutkimuksen hyödyntäminen

Yliopiston tutkimusta, kuten tieteellisten julkaisujen sisältämää tietoa, hyödynnettiin uuden tutkimustiedon aikaansaamiseksi muissa kotimaisissa ja ulkomaisissa tutkimus- ja koulutusinstituutioissa. Tutkijoiden ja opettajien asiantuntemusta hyödynsivät media, julkiset organisaatiot sekä tilaustutkimusta ja konsultointia tilanneet yritykset ja julkisyhteisöt. Joidenkin tutkimusalojen, erityisesti lääketieteen, tutkimustuloksia hyödynnettiin kaupallisesti tilaustutkimuksessa, lisensoimalla ja spin off -yrityksiä perustamalla. Keksintöilmoituksia tehtiin kuluneen vuoden aikana kaikkiaan viisi.

Tutkimustoiminnan kansainvälisyys

Tutkimuksen kansainvälistyminen määriteltiin keinoksi vahvistaa yliopiston tutkimusta ja tavoitteeksi asetettiin, että kansainvälistymistä sisältyisi kattavasti tutkimustoimintaan, kuten sen eri vaiheisiin. Kansainvälistymistä lisääviä kehittämistoimia suunniteltiin, ja yliopiston opetus- ja tutkimusneuvostot järjestivät aiheesta keväällä yhteisen seminaarin.

Jatkotutkintokoulutuksen laadunvarmistustyö

Tohtorikoulutuksen kehittämiseksi rehtorin asettama työryhmä selvitti Tampereen yliopiston yhteisten tohtoriopintojen toimintamallia ja koordinaatiotapaa. Syyslukukaudella ryhdyttiin pilotoimaan kahta opintokokonaisuutta.

Yliopistossa oli vuonna 2007 yhteensä 1912 jatkotutkintoa suorittavaa opiskelijaa. Heistä 164 tähtäsi lisensiaatintutkintoon ja loput tohtorintutkintoon. Jatkotutkinto-opiskelijoista 64 prosenttia oli naisia ja 36 prosenttia miehiä. Yliopiston tohtoritavoite oli 112, josta useimpien monialayliopistojen tavoin jäätin jonkin verran (103 suoritettua tutkintoa). Koulutusaloittain tarkasteltuna tohtorintutkintojen määrä lisääntyi edellisvuodesta kasvatustieteellisellä, kauppatieteellisellä ja terveystieteiden aloilla, kun taas humanistisella ja yhteiskuntatieteellisellä aloilla suoritettut tutkinnot vähenivät edellisvuodesta. Luonnontieteellisten ja lääketieteellisten tohtorintutkintojen määrät pysyivät ennallaan. (Taulukko 35.)

Lisensiaatin tutkintoja suoritettiin yksi enemmän edellisvuoteen verrattuna, mikä johtui erityisesti psykologiassa suoritetuista tutkinnoista (Taulukko 38). Erikoislääkäreitä valmistui vuonna 2007 selvästi vähemmän eli 77 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Muutoksia voi pitää normaaleina vuotuisina vaihteluina, sillä monilla koulutusaloilla tutkintojen määrät ovat niin pieniä, että pienikin muutos on prosentuaalisesti tarkastellen suuri.

Yliopiston koordinoimat tutkijakoulut ja ne joissa yliopisto on mukana

Yliopisto koordinoi vuonna 2007 yhteensä 12 opetusministeriön rahoittamaa tutkijakoulua eli samoin kuin edellisenä vuonna. Yliopiston koordinoimissa tutkijakouluissa oli yhteensä 125 koulutuspaikkaa. Lisäksi yliopiston tohtorikoulutettavia oli mukana 29 valtakunnallisessa tutkijakouluverkostossa.⁸

Tutkimuksen huippuyksikkö, FiDiPro -professorit

Yliopistossa toimi vuonna 2007 yksi Suomen Akatemian nimeämä tieteellisen toiminnan huippuyksikkö. Lääketieteellisen teknologian instituutissa sijaitseva Mitokondrioiden bio-

⁸ Tietoa tutkijakouluista Tampereen yliopistossa on verkkosivulla http://www.uta.fi/tutkimus/_tutkijakoulut.html.

geneesin ja mitokondriotautien tutkimusyksikkö (FinMIT) on nimetty tutkimuksen huippuyksiköksi myös vuosiksi 2008–2013.⁹

Vuoden 2006 huippuyksikköhaussa myös kolme muuta Tampereen yliopiston tutkimuskokonaisuutta arvioitiin parhaan 5 prosentin joukkoon kansainvälisesti vertailtuna. Yliopisto osoitti näille yksiköille vuodeksi 2008 korkealaatuisten tutkimusyhteisöjen tukirahoitusta. Tarkoituksena oli vahvistaa niiden valmiuksia seuraavassa huippuyksikköhaussa.

Tampereen yliopistossa aloitti vuonna 2007 toimintansa kolme FiDiPro -professoria, joista kahta rahoittaa Suomen Akatemia ja yhtä TEKES.

Tutkimuksen tietopalvelut

Kirjasto tarjosi sekä painettuja että elektronisia tieteellisiä aikakauslehtiä ja kirjoja tutkimustiedon aikaansaamiseksi. Elektronisten tieteellisten lehtien lukumäärä oli vuoden lopussa jo noin 21 000 nimekettä, joista osa oli Nelli-tiedonhakuportaalin kautta löytyviä Open access-lehtiä. Käytössä olevien e-kirjojen lukumäärä ylitti jo 150 000 nimekettä. E-aineistojen löytyvyyttä parannettiin Nelli-tiedonhakuportaalin avulla ja niiden tunnettuutta opettajille ja tutkijoille suunnatulla koulutuksella.

Tulossopimuksessa (sopimuskausi 2004–2006 ja 2007–2009) asetut määrälliset tavoitteet ja toteumatiedot

Taulukko 35 Suoritetut tohtorin tutkinnot

	Tutkintoja			Tutkintotavoite		Tavoitteen toteutuma %		
	2005	2006	2007	2004-2006	2007-2009	2005	2006	2007
Humanistinen	9	16	10	11	12	81,8	145,5	83,3
Teatteri		1	1	1	1	0,0	100,0	100,0
Kasvatustieteellinen	14	12	15	10	11	140,0	120,0	136,4
Yhteiskuntatieteellinen	30	30	24	25	29	120,0	120,0	82,8
Psykologia	1	1	2	2	2	50,0	50,0	100,0
Terveystieteet	6	7	12	10	10	60,0	70,0	120,0
Kauppätieteellinen	4	2	5	5	5	80,0	40,0	100,0
Luonnontieteellinen	9	14	14	11	12	81,8	127,3	116,7
Lääketieteellinen	32	20	20	30	30	106,7	66,7	66,7
Yliopisto yhteensä	105	103	103	105	112	100,0	98,1	92,0

Taulukko 36 Väittelijöiden keski-ikä (mediaani)

2005	2006	2007	Tavoite 2007-2009
39,0	40,5	41,2	32,0

Taulukko 37 Ulkomaalaisten tutkijakoulutettavien osuus (%) tutkijakoulutettavista

Ulkomaalaisten osuus %			Tavoite		Tavoitteen toteutuma %		
2005	2006	2007	2004-2006	2007-2009	2005	2006	2007
9,3	10,9	10,9	10,0	15,0	93,0	109,4	72,7

⁹ Tietoa huippuyksiköistä Tampereen yliopistossa on verkkosivulla <http://www.uta.fi/tutkimus/huippuyksikot.html>.

Muita tuloksellisuutta kuvaavia määrällisiä toteumatietoja**Taulukko 38 Suoritetut lisensiaatin tutkinnot**

	2005	2006	2007
Humanistinen	4	4	2
Teatteri			
Kasvatustieteellinen	8	8	3
Yhteiskuntatieteellinen	10	9	11
Psykologia	3		8
Terveystieteet			1
Kauppätieteellinen	3	3	1
Luonnontieteellinen	7	3	2
Lääketieteellinen			
Yliopisto yhteensä	35	27	28

Taulukko 39 Jatkotutkinto-opiskelijoiden määrä

	2005	2006	2007
Humanistinen	266	260	262
Teatteri	5	5	4
Kasvatustieteellinen	319	331	355
Yhteiskuntatieteellinen	596	571	572
Psykologia	60	73	72
Terveystieteet	139	157	154
Kauppätieteellinen	86	87	88
Luonnontieteellinen	218	235	238
Lääketieteellinen	145	160	167
Yliopisto yhteensä	1 834	1 879	1 912

Taulukko 40 Tampereen yliopistoon palvelussuhteessa olevien tutkijakoulutettavien opiskelijoiden määrä

2005	2006	2007
129	128	110

Taulukko 41 Tieteellisten KOTA-julkaisujen määrä Suomessa / ulkomailla

2005	2006	2007
0,6	0,7	0,6

Peruskoulutus**Perustutkintokoulutuksen laadunvarmistustyö**

Opetuksen laadunvarmistuksen toteutumisesta vastasivat keskeisesti tiedekunnat ja opetusta järjestävät laitokset. Hallinto ja tukipalvelut tukivat laadunvarmistuksen aikaansaamista ja kehittämistä. Hallitus ja johto seurasivat yliopiston toiminnan laadun toteutumista ja laatujärjestelmän kehittymistä. Opetus- ja tutkimusneuvostot tukivat johtoa laadunvarmistuksen kehittämisen seurannassa. Yksiköt raportoivat opetuksen ja oppimisen tilasta ja kehittämisestä vuosittain osana tulosneuvotteluprosessia johdon kunakin vuonna valitsemien kohteiden mukaan.

Yliopiston opetuksen ja sitä koskevan laadunvarmistuksen kehittämiseksi yksiköt arvioivat vuonna 2007 opetussuunnitelmatyötä ja opiskelukulttuuria sekä henkilöstövoimavaroja. Yliopiston tutkimuksen laadunvarmistuksen kehittämiseksi yksiköt arvioivat samalla myös tutkimuksen vahvistamista.

Keskeisiä tiedonlähteitä opetuksen laadunvarmistuksessa olivat opiskelijatilastot¹⁰, vuosittaiset opiskelijakyselyt, ura- ja rekrytointipalveluiden toteuttama valmistuneiden työllistymisseuranta ja johdon raportti. Johdon raportti on keskeisiä resurssi- ja tulostietoja sisältävä raportti, joka jaettiin entiseen tapaan säännöllisesti hallitukselle ja yksiköiden johtajille.

Kirjasto järjesti yhteiskuntatieteellisen, hallintotieteiden ja informaatiotieteiden tiedekunnan opetussuunnitelmien mukaisen tiedonhankinnan opetuksen. Opetus oli uusille opiskelijoille pakollinen. Kirjasto järjesti myös muuta, eri oppiaineille ja ryhmille kohdennettua tiedonhankinnan opetusta. Tiedonhankinnan opetusta järjestettiin myös englanniksi. Kirjaston suunnitteleman ja toteuttaman sähköisen testin avulla opiskelija saattoi mitata osaamistaan tiedonhankinnassa.

Opiskelijavalinta

Vuonna 2006 toteutettu opiskelijavalintojen itsearviointi oli tuonut hyvin esiin opiskelijavalinnan kehittämistarpeet ja johtanut toimenpiteisiin. Valintojen systemaattisen kehittämisen tuloksena yliopistoon hyväksytyissä olikin vuonna 2007 ensimmäisen kerran enemmän samana vuonna tai edellisenä syksynä toisen asteen koulutuksen päättäneitä kuin hakijoiden joukossa.

Yliopisto osallistui aktiivisesti eri alojen valintayhteistyöhön, yhteisvalintoihin ja niiden kehittämiseen. Yliopiston edustajat olivat mukana myös sähköisessä yhteishakuhankkeessa. Yliopistossa järjestettiin opiskelijavalintaseminaari.

Hakijoiden koulutustaustasta tehty selvitys vahvisti käsitystä opiskelijoiden taustasta: Tampereen yliopiston uusissa tutkinto-opiskelijoissa on runsaasti aiemmin korkeakouluissa opiskelleita.

Tiedekunnilta pyydettiin opiskelijavalintaperusteiden käsittelyn yhteydessä katsaukset opiskelijavalintojen onnistumisesta. Arvioinnilla kerrytettiin tietoa opiskelijavalinnan kehittämiseksi. Samaan aikaan eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös muutti opiskelijavalintaperusteita. Valintojen kehittämiseksi asetettiin työryhmä, jonka työn aikana tarkistetaan yliopiston opiskelijavalintaa ohjaavat keskeiset asiakirjat, kuten strategia, laatulista ja hallituksen suositukset.¹¹

Tieto- ja viestintekniikan opetuskäytön ja verkko-opetuksen kehittäminen

Hankekauden jälkeen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttöä ja verkko-opetuksen kehittymistä seurattiin järjestelmällisesti osana normaalia toimintaa. Kerättiin tietoa käyttäjämääristä, käyttöaktiivisuudesta sekä henkilökunnan ja opiskelijoiden tarpeista saada tukea tieto- ja viestintätekniikan käyttöön. Yliopiston rehtorin asettama tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämisen työryhmä esitti suosituksia tieto- ja viestintätekniikan näkökulman ottamisesta huomioon osana strategian toteuttamista.

Sähköisten palvelujen käyttömäärät kasvoivat edelleen, erityisesti oppimisympäristöjen ja videoteknologian käyttö lisääntyi. Opiskelijat olivat erittäin tyytyväisiä sähköisiin palveluihin. Moodle-oppimisympäristö integrointi opiskelijatietojärjestelmän sähköiseen ilmoittautumiseen, sähköisen tenttimisen pilotointia laajennettiin ja Tampereen korkeakoulujen välinen asiointi saatettiin osaksi valtakunnallista joustavan opiskelun järjestelmää (JOOPAS). Yliopisto osallistui myös Suomen virtuaaliyliopiston alkaneeseen hankkeeseen oppimateriaalien julkaisuarkistojen kehittämiseksi.

Opintojen ohjaus

Tiedekunnat järjestivät kaikille uusille opiskelijoille kolmiosaiset orientoivat opinnot, jotka sisälsivät perehdytystä tutkintoon, HOPS-ohjausta, hyvinvointiaiheiden ja -palveluiden esittelyä sekä perehdytystä opiskeluun ja oppimiseen yliopistossa. Opintojen ohjauksen kehittämisessä

¹⁰ <http://www.uta.fi/tilastot/>

¹¹ Opiskelijavalinnan kehittämisen sivut: http://www.uta.fi/opiskelu/opetuksen_tuki/opiskelijavalinnat/

yliopisto keskittyi erityisesti esteettömyysasioiden parantamiseen.¹² Entiseen tapaan yliopistossa toimi opiskelijaopinto-ohjaajat. Yliopisto sai vetovastuun valtakunnallisessa ProPeda -hankkeessa, jonka tehtävänä on mm. opintopsykologian kehittäminen ja vakiinnuttaminen Suomen yliopistoissa.

Opetussuunnittelu

Opetussuunnitelmatyötä kehitettiin yliopistossa keskitetysti tiedekuntien, yksiköiden ja opinto- ja kansainvälisten asioiden yhteistyönä, jonka tuloksena laadittiin yhteiset käytännöt, prosessit ja ohjeet. Työ oli myös osa sähköisen opetustietojärjestelmän (OPSI) kehittämisprojektia.¹³ Yliopisto osallistui EU:n ECTS-järjestelmää koskevaan maa-arviointiin, jonka palautteessa suositeltiin opetussuunnitelma- ja opetusmenetelmien yhtenäistämisen jatkamista kattamaan koko yliopisto. Tiedon ajantasaisuuden varmistamiseksi ja ulkomaisten hakijoiden palvelemiseksi toteuttamista suositeltiin sähköisessä muodossa.

Sähköisen opetussuunnitelman kehitystä ja pilotointia jatkettiin sekä aloitettiin laaja käyttöönottoprosessi vuonna 2008 uudistettavien opetussuunnitelmien osalta. Yliopiston kansainvälisille maisteriohjelmille myönnettiin erityistukea opetussuunnitteluun ECTS-yhteensopivien opetussuunnitelmien kehittämistä varten. Tampereen yliopisto pilotoi ensimmäisenä yliopistona valtakunnallisten opetustietomäärittysten mukaista tiedonsiirtoa Suomen virtuaaliyliopiston opetustarjontapalveluun. Opetussuunnitelmien kehitystyöstä saadun palautteen perusteella laadittiin yhteiset ohjeet ja suositukset mm. opintojaksojen ja -kokonaisuuksien esittämiseen sekä osaamistavoitteiden kuvaamiseen opetussuunnitelmissa.

Koulutuksen laatuyksikkö

Tampereen yliopistossa oli vuonna 2007 (kausi 2007–2009) neljä korkealaatuisen koulutuksen laatuyksikköä: kielikeskus, lääketieteen lisensiaatin koulutus, varhaiskasvatus ja yhdyskuntatieteiden laitos. Prosessi vuosien 2010–2012 laatuyksikköjen valintaan käynnistettiin syksyllä 2007.

Tulossopimuksessa (sopimuskausi 2004–2006 ja 2007–2009) asetut määrälliset tavoitteet ja toteumatiedot

Taulukko 42 Uudet opiskelijat

Uudet opiskelijat			Tavoite		Tavoitteen toteutuma %		
2005	2006	2007	2004-2006	2007-2009	2005	2006	2007
1 558	1 503	1 591	1 750	-	89,0	85,9	-

Taulukko 43 Samana vuonna tai edellisenä syksynä 2. asteen koulutuksen päättäneiden opiskelijoiden osuus päävalintaerissä hyväksytyistä (%)

2. asteen koulutuksen päättäneet opiskelijat %			Tavoite		Tavoitteen toteutuma %		
2005	2006	2007	2004-2006	2007-2009	2005	2006	2007
27,5	27,8	29,4	50,0	50,0	55,0	55,6	58,8

¹² Tampereen yliopisto (2007). Oppimisen esteet: Tampereen yliopiston saavutettavuustyöryhmän raportti ja suositukset. Tampereen yliopisto tänään ja huomenna 74. Sähköisenä julkaisuarkistossa Tampub: Tampereen yliopiston sähköiset julkaisut <http://tampub.uta.fi>.

¹³ <http://www.uta.fi/opiskelu/opsi/>

Taulukko 44 Suoritetut ylemmät korkeakoulututkinnot

	Tutkinnot			Tutkintotavoite		Tavoitteen toteutuma %		
	2005	2006	2007	2004-2006	2007-2009	2005	2006	2007
Humanistinen	179	215	210	215	210	83,3	100,0	100,0
Teatteri		12	2	6	6	0,0	200,0	33,3
Kasvatustieteellinen	142	156	186	120	130	118,3	130,0	143,1
Yhteiskuntatieteellinen	300	301	295	332	355	90,4	90,7	83,1
Psykologia	30	41	26	25	25	120,0	164,0	104,0
Terveystieteet	38	48	60	43	50	88,4	111,6	120,0
Kauppätieteellinen	125	136	135	135	140	92,6	100,7	96,4
Luonnontieteellinen	63	79	87	87	105	72,4	90,8	82,9
Lääketieteellinen	68	79	92	78	95	87,2	101,3	96,8
Yliopisto yhteensä	945	1 067	1 093	1 041	1 116	90,8	102,5	97,9

Taulukko 45 Suoritetut ylemmät korkeakoulututkinnot, jotka sisältävät aineenopettajakelpoisuuden

	Tutkinnot			Tavoite		Tavoitteen toteutuma %		
	2005	2006	2007	2004-2006	2007-2009	2005	2006	2007
Humanistinen	62	76	52	72	75	86,1	105,6	69,3
Teatteri								
Kasvatustieteellinen	12	13	18					
Yhteiskuntatieteellinen	8	2	4					
Psykologia	1	2	3					
Terveystieteet	11	17	19					
Kauppätieteellinen								
Luonnontieteellinen	11	10	4	10	10	110,0	100,0	40,0
Lääketieteellinen								
Yliopisto yhteensä	105	120	100					

Muita tuloksellisuutta kuvaavia määrällisiä toteumatietoja

Taulukko 46 Suoritetut alemmat korkeakoulututkinnot

	2005	2006	2007
Humanistinen	61	76	109
Teatteri	1		12
Kasvatustieteellinen	63	49	81
Yhteiskuntatieteellinen	64	94	135
Psykologia	2	1	14
Terveystieteet	5	9	29
Kauppätieteellinen	12	11	30
Luonnontieteellinen	24	23	49
Lääketieteellinen			
Yliopisto yhteensä	232	263	459

Taulukko 47 Opiskelijavalinta, pää- ja erillisvalinnat: hakeneet, hyväksytyt, aloittaneet

	2005			2006			2007		
	Hakeneet	Hyväksytyt	Aloittaneet	Hakeneet	Hyväksytyt	Aloittaneet	Hakeneet	Hyväksytyt	Aloittaneet
Humanistinen	2 793	489	371	2 525	467	363	2 432	521	410
Teatteri				769	13	12			
Kasvatustieteellinen	2 570	236	221	2 567	225	211	3 605	260	212
Yhteiskuntatieteellinen	2 893	528	444	3 511	580	462	3 027	592	474
Psykologia	602	33	27	827	73	29	629	62	28
Terveystieteet	384	84	76	259	58	57	568	99	85
Kauppätieteellinen	2 354	182	163	2 182	160	152	2 126	189	175
Luonnontieteellinen	1 780	541	303	1 757	526	316	1 543	540	340
Lääketieteellinen	775	105	95	763	115	114	850	111	111
Yliopisto yhteensä	12 830	2 144	1 700	13 748	2 159	1 716	13 470	2 296	1 835

Taulukko 48 Perustutkinto-opiskelijoiden määrä

2005	2006	2007
12 889	13 104	13 197

Taulukko 49 Ylempien korkeakoulututkintojen lukumäärä, keskimääräinen laajuus (keskiarvo) ja suoritus aika (mediaani) tutkinnon oletuslaajuuden mukaan vuosina 2005–2007

	Tutkinnon oletuslaajuus				
	160 ov	180 ov	240 ov	120 op	150 op
vuosi 2005					
- tutkintojen lukumäärä	844	30	68	3	
- ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (keskiarvo)	185,9	203,8	249	210,7	
- ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika (mediaani)	6,5	7	6	4,5	
vuosi 2006					
- tutkintojen lukumäärä	913	38	79	34	3
- ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (keskiarvo)	188,1	207	252,4	146,2	150
- ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika (mediaani)	6	6	6	3,5	8
vuosi 2007					
- tutkintojen lukumäärä	842	24	92	133	2
- ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (keskiarvo)	187,6	197,2	257,5	139,3	150
- ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika (mediaani)	6,5	6	6	2,5	8,5

Kansainvälistyminen

Kansainvälistymisen laadunvarmistus

Opettaja- ja opiskelijaliikkuvuuden määrällistä toteutumista seurattiin tilastojen avulla. Tavoitteisiin pääsemiseen pyrittiin vaikuttamaan esimerkiksi tiedottamalla opetusyksiköille, opettajille ja opiskelijoille ulkomailla opettamisen ja opiskelun mahdollisuuksista ja tukimuodoista. Vaihtojen laatua seurattiin myös vaihdossa olleiden opettajien ja opiskelijoiden kirjoittamien matkaraporttien avulla. Ulkomaalaisille vaihto- ja tutkinto-opiskelijoille toteutettiin 2007 erilliset kyselyt, joiden tulokset julkistetaan yliopiston verkkosivuilla. Suomalaisille opiskelijoille suunnatuissa kyselyissä tiedusteltiin myös vaihto-opiskeluun liittyviä intressejä. Selvityksiä ja tilastoaineistoa hyödynnetään, kun laitoksia aktivoidaan vaihtoihin sekä valmistauduttaessa yliopiston auditointiin.

Tampereen yliopiston aloitteesta yliopistossa vieraili syyskuussa 2007 kaksi Euroopan komission nimeämää ECTS-neuvonantajaa, jotka arvioivat, miten yliopisto on soveltanut ja toteuttanut ECTS-järjestelmää, joka on käytännössä identtinen suomalaisen opintopistejärjestelmän kanssa. ECTS-neuvonantajavierailuun valmistauduttiin itsearvioinnilla, johon osallistuivat kansainvälisten asioiden henkilökunta, tietojärjestelmäpäällikkö sekä informaatiotieteiden ja yhteiskuntatieteiden tiedekunnan edustajat. Neuvonantajat arvioivat Tampereen yliopiston toteuttavan hyvin ECTS-järjestelmää ja esittivät suosituksia erityisesti vaihto-opiskelun suunnitteluun, hyväksilukuun liittyviin käytäntöihin, englanninkielisen opetus-tarjonnan tiedottamiseen ja ECTS-arvosanojen soveltamiseen. Erityisesti kansainvälisten asioiden ylläpitämät verkkosivut, vaihto-ohjelmien hallinnointi ja OPSI-järjestelmä saivat osakseen kiitosta.

Opiskelijavaihdon rakenne

Tampereen yliopiston tärkeimpiä vaihtokumppaneita ovat EU-maiden ja EU-hakijamaiden yliopistoja, sillä 52 prosenttia vaihtoon lähteneistä ja 64 prosenttia Tampereen yliopistoon vaihtoon saapuneista hyödyntää Erasmus-ohjelmaa. Seuraavaksi tärkeimpiä vaihto-instrumentteja olivat opiskelijan omat järjestelyt sekä laitosten ja yliopiston omat vaihto-ohjelmat. Kalenterivuoden 2007 kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden tilastoinnissa tarkasteltiin ensimmäistä kertaa liikkuvuuteen osallistuneiden jakautumista eri opintoasteille. Lähteneistä vaihto-opiskelijoista suurin osa (58 %) suorittaa maisterintutkintoa, kun taas saapuneissa vaihto-opiskelijoissa suuremman ryhmän muodostaa alempaa korkeakoulututkintoa suorittavat (55 %). Lisensiaatintutkintoa tai tohtorintutkintoa suorittavien osuus jäi sekä saapuneissa (4 %) että lähteneissä (3 %) vaihto-opiskelijoissa pieneksi.

Vuonna 2007 Tampereen yliopistolla oli Erasmus-ohjelmassa yli 200 yhteistyöyliopistoa 26 Euroopan maassa. Sopimukset tarjosivat mahdollisuuden kaikkiaan noin 560 opiskelijan ja noin 210 opettajan vaihtoon, mutta kaikkia vaihtomahdollisuuksia ei käytetty hyväksi. Lisäksi yliopistolla oli 20 bilateraalista opiskelijavaihto-ohjelmaa. Vuonna 2007 yliopiston laitokset olivat mukana 16 pohjoismaisessa NORDPLUS-verkostossa ja yliopisto osallistui keskitetysti hallinnoituun Nordlys-verkostoon. Yliopisto oli edelleen mukana myös amerikkalaisessa International Student Exchange Program (ISEP)-ohjelmassa, jonka kautta voi päästä vaihtoon paitsi USA:an, myös Latalaisen Amerikkaan ja Aasiaan.

Kahdenvälisen sopimusten ohella Tampereen yliopisto on tehnyt Venäjä-yhteistyötä CIMO:n tukeman West Finland FIRST -verkoston kautta. Kansainvälisen politiikan oppiaine osallistunut opetusministeriön rahoittamaan CBU-hankkeeseen (Cross-Border University), jossa ko. tieteenalan opetussuunnitelmayhteistyössä kumppaneina ovat Pietarin ja Petroskoin valtionyliopistot. Yliopisto osallistui Pirkanmaan ammattikorkeakoulun kanssa CIMO:n hallinnoimaan North-South -ohjelmaan, joka rahoittaa yhteistyötä erityisesti Saharan eteläpuolisen Afrikan maiden sekä muun muassa Egyptin ja Perun korkeakoulujen kanssa.

Opiskelijavaihdon toteutuminen

Vaihtoon lähtevien opiskelijoiden vuositasolle asetettu tavoiteluku 450 suhteutettuna valmistuviin on varsin korkea. Vuonna 2007 opiskelijaliikkuvuuteen osallistuvien määrä (vähintään kolme kuukautta kestäneiden vaihtojen osalta) oli 364. Tampereen yliopistoon saapuneiden kansainvälisten opiskelijoiden määrä oli 406. (Taulukko 52.) Vaihtoon lähtevien määrä on pysynyt samalla tasolla (350–390 opiskelijaa) viimeisen kymmenen vuoden ajan. Uuden tutkintorakenteen vaikutus opiskelijavaihtoon nähdään vasta seuraavan kahden vuoden kuluessa, kun uudessa tutkintorakenteessa aloittaneet ovat kolmannen ja neljännen vuoden opiskelijoita ja opiskelijavaihto tulee heidän kohdallaan ajankohtaiseksi. Vaihtoon tulleiden määrä ylitti jälleen lähtevien määrän, mikä kertoo Tampereen yliopiston hyvästä maineesta yhteistyöyliopistojen keskuudessa. Tulleiden opiskelijoiden määrä on kaksinkertaistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2007 säilytettiin tulleiden opiskelijoiden osalta sama taso kuin vuonna 2006, jolloin vaihto-opiskelijoita saapui Tampereen yliopistoon enemmän kuin koskaan aiemmin (409). Suosituimpia kohdemaita Tampereen yliopistosta vaihtoon lähteneille olivat: Saksa (9,9 % kaikista lähteneistä opiskelijoista), Espanja (9,3 %), Iso-Britannia (9,1 %), Ranska (7,4 %) sekä Ruotsi (6,6 %) (Taulukko 54). Vaihtoon tulijoita oli eniten seuraavista maista: Saksa (15,5 %), Ranska (10,1 %), Italia (7,4 %), Puola (7,4 %), Venäjä (6,9 %) ja Viro (6,9 %).

Lisäksi vuoden 2007 aikana 110 Tampereen yliopiston opiskelijaa osallistui alle kolme kuukautta kestäväan opiskelijavaihtoon tai harjoitteluun ulkomailla. Tämä luku on noussut vuodesta 2006 (101) ja 2005 (84). Vaihdot suuntautuivat 21 maahan, suosituimmat kohdemaat olivat Tsekki, Itävalta, Italia ja Intia. Vaihdon kesto oli keskimäärin 3,9 viikkoa.

Opettajavaihdon toteutuminen

Erasmus-ohjelman opettajavaihdossa Tampereen yliopisto on viime vuosina jäänyt noin 30-34 vuosittain toteutetun vaihdon tasolle. Noin kolmannes ainelaitoksista ei ole vuosina 2004–2007 osallistunut lainkaan opettajavaihtoihin. Opettajavaihtojen osalta aktiivisimmat laitokset ovat olleet kieli- ja käännöstieteiden laitos sekä kielikeskus (yht. 2/3 volyyymistä), monilla laitoksilla aktiivisuus kuitenkin vaihtelee vuosittain. Lisäksi oli yksittäisiä vaihtoja Venäjän yliopistoihin ja Nordlys-ohjelman opettajavaihtoja Pohjoismaihin.

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen muodostumisen tukeminen ja uudet avaukset

Bolognan prosessi ja siihen liittyvä eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) luominen asettivat haasteita. Tavoitteena on muun muassa opettaja- ja opiskelijavaihdon edistäminen, opintojen yhdenmukainen mitoittaminen opiskelijan työmääränä, yhtenäinen opintopistejärjestelmä, opetuksen ja oppimisen laadukkuus ja houkuttelevat vaihto-ohjelmat. Tampereen yliopiston kansainvälinen toiminta tähtää yhteisiin tavoitteisiin.

Yliopisto jatkoi vuonna 2007 pohjoismaisten yliopistojen Kiina-yhteistyöverkoston (Nordic Centre at Fudan University) koordinaattorina ja Nordic Centre in India -konsortion jäsenenä. Vuonna 2007 selvitettiin erityisesti yhteistyömahdollisuuksia Etelä-Afrikkaan, Australiaan, Koreaan sekä Thaimaahan.

Neuvonta ja ohjaus

Kansainvälisen opettaja- ja opiskelijaliikkuvuuden toteuttamisessa tarvittiin edellisten vuosien tapaan sekä painettua että verkossa tarjottua asianmukaista informaatiota.¹⁴ Laitosten liikkuvuutta ja omien opiskelijoiden vaihto-opiskelua koskevaa informaatiota tarjottiin verkossa sekä suomeksi että englanniksi. Englanninkielistä opetusohjelmaa ylläpidetään enää vain sähköisessä muodossa, koska siten tiedot saadaan parhaiten pidettyä ajan tasalla. Opetussuunnitelmatason tiedot on tarjottu toistaiseksi myös painettuna versiona: ECTS Study Guide I sisältää oppiaineiden opetussuunnitelmat tiedekunnittain ja ECTS Study Guide II maisteriohjelmien opetussuunnitelmat. Tampereen korkeakoulujen ura- ja rekrytointipalvelujen hankerahoitteisella selvityksellä ja yhteistyöllä on tuettu ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden sijoittumista työmarkkinoille.

Englanninkielinen opetus- ja ohjelmatarjonta

Opiskelijavaihdon hyvään tulokseen vaikutti se, että laitosten englanninkielinen opetustarjonta lisääntyi ja se, että kotiyliopistoihinsa palaavat saattoivat kertoa myönteisistä kokemuksistaan vaihtokauttaan suunnitteleville.

Tampereen yliopistossa toimi vuonna 2007 yhteensä 13 vieraskielistä maisterintutkintoon johettavaa ohjelmaa ml. korkeakouluhallinnon Erasmus Mundus -maisteriohjelma.

Tampereen kiinnostavuutta vaihtokohteena ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä Tampereella on laajennettu neljän paikallisen korkeakoulun muodostaman Unipoli Tampere -konsortion alaisella Studying in Tampere Region -hankkeella. Vuonna 2006 alkaneessa yhteistarjonnassa olevia kursseja oli vuonna 2007 yhteensä 250, eli kurssitarjonta moninkertaistui yhden lukuvuoden aikana.

¹⁴ <http://www.uta.fi/opiskelu/kv-asiat/> ja <http://www.uta.fi/studies/>

Tulosopimuksessa (sopimuskausi 2004–2006 ja 2007–2009) asetut määrälliset tavoitteet ja toteumatiedot

Taulukko 50 Ylempää korkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden kansainvälinen opiskelijavaihto, lähteneet ja saapuneet, vaihdon kesto yli 3 kk (CIMO)

Kansainvälinen opiskelijavaihto	Vuosi			Tavoite		Tavoitteen toteutuma %		
	2005	2006	2007	2004-2006	2007-2009	2005	2006	2007
Lähteneet	321	381	352	450	450	71,3	84,7	78,2
Saapuneet	362	401	388	350	400	103,4	100,3	97,0

Taulukko 51 Ulkomaalaisten perus- ja jatkotutkinto-opiskelijoiden määrä

	Ulkomaalaisten opiskel. määrä			Tavoite		Tavoitteen toteutuma %		
	2005	2006	2007	2004-2006	2007-2009	2005	2006	2007
Perustutkinto-opiskelijat	274	306	318		400			79,5
Jatkotutkinto-opiskelijat	141	150	151		160			94,4
Ammatillinen jatkotutkinto	32	40	49					
Yhteensä	447	496	518	350		127,7	141,7	

Muita tuloksellisuutta kuvaavia määrällisiä toteumatietoja

Taulukko 52 Perus- ja jatkotutkinto-opiskelijoiden kansainvälinen opiskelijavaihto, lähteneet ja saapuneet, vaihdon kesto yli 3 kk (CIMO)

	2005	2006	2007
Lähteneet	339	391	364
Saapuneet	369	409	406

Taulukko 53 Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat ja vaihto-opiskelijat kansalaisuuksittain (yleisimmät)

	2005	2006	2007
Saksa	Venäjä	Venäjä	
Venäjä	Saksa	Viro	
Viro	Viro	Saksa	
Kiina	Kiina	Kiina	
Espanja	Espanja	Ranska	

Taulukko 54 Suosituimmat vaihto-opiskelijoiden kohdemaat

	2005	2006	2007
Britannia	Ranska	Saksa	
Saksa	Saksa	Espanja	
Espanja	Espanja	Britannia	
Ranska	Britannia	Ranska	
Itävalta	Venäjä	Ruotsi	

Taulukko 55 Vieraskielisen perustutkinto-opetuksen tarjotut ja suoritettut opintopisteet (KOTA)

	2005	2006	2007
Tarjotut	1 273	1 827	1 875
Suoritettut	16 108	18 219	20 644

Taulukko 56 Opettaja- ja tutkijavierailujen määrä, lähteneet / saapuneet (KOTA)

	2005	2006	2007
	2,0	1,7	1,4

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus

Tampereen yliopiston yhteiskunnallinen vuorovaikutus toteutui tutkimukseen perustuvan opetuksen ja yliopistossa harjoitetun tutkimuksen toteuttamistavoissa, aikaansaannoksissa ja vaikutuksissa. Konkreettista vuorovaikutusta olivat muun muassa useiden alojen koulutus- ja tutkimuspalvelut, kirjasto- ja tietopalvelut sekä asiantuntija- ja tiedottamispalvelut. Vuorovaikuttamista oli, kun yliopiston tutkimustuloksia käytettiin uuden tiedon ja osaamisen aikaansaamisessa.

Yliopistosta valmistui tutkinnon suorittaneita erilaisiin tehtäviin yhteiskunnassa. Työelämän vaatimusten ja akateemisen erityisosaamisen turvaamiseksi yliopistossa oli yhteensä 15 maisteriohjelmaa, joista osa oli kansallisia tai kansainvälisiä yhteistutkintoja. Yliopiston ura- ja rekrytointipalvelut markkinoi opiskelijoita harjoittelijoiksi ja työntekijöiksi yrityksille ja yhteisöille. Työnantajat käyttivät ura- ja rekrytointipalvelujen tietojärjestelmää markkinoidakseen avoimia työpaikkoja opiskelijoille ja tutkinnon suorittaneille.

Tieteellisen tiedon saatavuus

Kirjastossa on vuodesta 1994 lähtien toiminut yliopistokustantaja Tampere University Press (TUP), joka julkaisee vuosittain noin 80 prosenttia Tampereen yliopiston väitöskirjoista. Vuonna 2007 TUP kustansi 91 väitöskirjaa ja sen lisäksi 23 muuta tiedekirjaa. Noin 90 prosenttia kaikista väitöskirjoista julkaistaan myös avoimessa tietoverkossa.¹⁵ Verkon kautta väitöskirjatietoja kävi vuonna 2007 katsomassa yli 140 000 henkilöä. Pääosa vierailijoista oli Suomesta, mutta seuraavaksi suurin käyttäjäryhmä tuli Yhdysvalloista. Yli 77 prosenttia verkossa olleista väitöskirjoista oli tavoittanut yli 1000 lukijaa. Myös noin 75 prosenttia yliopistossa hyväksytyistä pro gradu -tutkielmista julkaistaan verkossa. Niitäkin luetaan, sillä gradutietoja haki tietokannasta lähes 166 000 vierailijaa vuonna 2007. Opinnäytteiden lisäksi verkossa ilmestyi 50 muuta julkaisua vuonna 2007. Kirjastossa toimiva tiedekirjakauppa Taju levitti yliopiston tutkimustietoa kansallisille ja kansainvälisille tiedekirjojen lukijoille markkinoimalla ja myymällä yliopiston julkaisuja. Taju myy vuosittain 22–25 000 kirjaa, joista noin 70 prosenttia on TUPin kirjoja ja 10 prosenttia laitosten julkaisuja.

Tampereen yliopiston kirjasto palvelee ensisijaisesti yliopiston opetusta, oppimista ja tutkimusta tarjoamalla käyttäjille aineistoja, tiloja ja laitteita. Toimimalla kaikille avoimena tieteellisenä kirjastona kirjasto tukee kuitenkin myös laajemmin tieteellisen tiedon saatavuutta koko yhteiskunnassa. Vuoden 2007 alusta lähtien kirjasto on tuottanut myös Tampereen yliopistollisen sairaalan kirjastopalvelut. Vuonna 2007 kirjastosta annettiin yhteensä 1 906 932 lainaa. Kirjasto hankki asiakkaidensa käyttöön sekä painettuja että elektronisia aineistoja. Kirjasto hankki vuonna 2007 elektronisia tieteellisiä lehtiä 21 017 nimekettä ja e-kirjoja 151 588 nimekettä. Elektronisten aineistojen käyttö on kasvanut vuosi vuodelta. Vuonna 2007 elektronisia artikkeleita tulostettiin 681 183. Kirjasto osallistui aktiivisesti yliopistokirjastojen verkoston toimintaan ja pyrki siten vaikuttamaan laadukkaiden ja ajantasaisten tietoaineistojen ja tiedonhakupalveluiden saatavuuteen.

Tieteestä tiedottaminen

Tieteen tunnetuksi tekemisen välineitä Tampereen yliopistossa olivat lehdistötiedotteet, tiede- ja kulttuurilehti Aikalainen ja yliopiston www-sivut. Toisena merkittävänä keinona olivat yhteydet toimittajiin: yliopiston tiedotusyksikön suorat yhteydenotot toimittajiin, asiantuntijoita ja haastateltavia etsivien toimittajien puhelinpalvelu ja osallistuminen Suomen Akatemian journalisteille suunnatun EtsiXpertti-palvelun toimintaan. Tiedotusyksikön edustaja oli mukana myös Ylen ja yliopistojen tiedeohjelmayhteistyön kehittämistä koskevissa neuvotteluissa.

¹⁵ Tampereen yliopistossa valmistuneet opinnäytteet ja muut sähköisessä muodossa julkaistut tutkimukset ovat saatavissa esimerkiksi osoitteesta <http://www.uta.fi/tutkimus/>

Keväällä 2007 kokeiluluonteisesti käyttöön otettu mediaseuranta osoitti, että yliopiston tutkimustulokset ja tutkijat ovat runsaasti esillä etenkin lehdissä mutta myös radiossa ja televisiossa. Yksittäisistä tutkimuksista ja niiden tuloksista saivat runsaasti huomiota muun muassa syksyllä 2007 alkanut papillomavirusrokotetutkimus ja julkaisu suomalaisten arvoista. Myös monien väitöstutkimusten aiheet, esimerkiksi kuntaliitoksia ja isien vanhempainvapaata koskevat tutkimukset, kiinnostivat mediaa. Median asiantuntijoina ja haastateltavina oli etenkin lääketieteen ja yhteiskuntatieteiden tutkijoita.

Yliopisto ylläpiti Yliopisto tutkii -tietojärjestelmää, johon koottiin viitetiedot suurimmasta osasta tutkijoiden ja opettajien tieteellisistä julkaisuista vuonna 2007. Järjestelmään koottiin aikaisempien vuosien tapaan tietoja myös asiantuntijatehtävistä ja hankkeista, joissa yliopiston tutkijat ja opettajat olivat olleet vuoden 2007 aikana. Kuluneen vuoden aikana aloitettiin tieteellisen toiminnan tietojärjestelmän uudistamistyö. Uudistuksen tavoitteena on järjestelmän tietosisällön ja sen hyödynnettävyyden parantaminen. Uudistustyössä on huomioitu opetusministeriön KOTA -tiederyhmän esittämät alustavat ehdotukset julkaisulajien osalta.

Valtakunnalliset tehtävät ja yliopistokeskukset

Tulossopimuksen 2007–2009 mukaisesti yliopisto hoiti opetusministeriön rahoituksen turvin useita valtakunnallisia palvelutehtäviä ja yhteiskunnallisia palvelutehtäviä. Valtakunnallisena palvelutehtävänä opetusministeriö rahoitti kulttuurivaihtosopimukseen perustuvia vakansseja 70 000 euroa/vuosi. Perusrahoitukseen sisältyviä yhteiskunnallisia palvelutehtäviä olivat Seinäjoen yliopistokeskuksen koordinoitirahoitus (170 000 euroa), Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto (430 000 euroa), Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos (1.8.2007 alkaen Yhteiskuntatutkimuksen instituutti 300 000 euroa), lastentarhaopettajakoulutus (550 000 euroa), sektoritutkimus (670 000 euroa), tutkimustulosten hyödyntämiseen liittyvien palvelujen kehittäminen alueellisen vaikuttavuuden ja verkostomaisen toiminnan vahvistaminen (941 000 euroa) ja avoin yliopisto-opetus (721 000 euroa).

Avoin yliopisto

Avoimen väylän kautta siirtyneiden opiskelijoiden määrän aleneminen (Taulukko 57) johtuu osaltaan siirtymisestä kaksiportaiseen tutkintojärjestelmään ja valintastrategioiden uudistamisesta, missä erillisvalintojen suunnittelu on kesken. Laskennalliset opiskelijapaikat ovat koko valtakunnassa vähentyneet usean vuoden ajan. Vähentyminen Tampereen yliopistossa on ollut hitaampaa kuin monissa muissa yliopistoissa. Tavoitteen toteutuma on maan keskitasoa ja kolmanneksi korkein monialaisten yliopistojen joukossa.

Tulossopimuksessa (sopimuskausi 2004–2006 ja 2007–2009) asetut määrälliset tavoitteet ja toteumatiedot

Taulukko 57 Avoimen väylän kautta tutkinto-opiskelijaksi siirtyneet

Avoimen kautta siirtyneet			Tavoite		Tavoitteen toteutuma %		
2005	2006	2007	2004-2006	2007-2009	2005	2006	2007
58	52	45	110	110	52,7	47,3	40,9

Taulukko 58 Avoimen yliopiston laskennalliset kokovuotiset opiskelijapaikat

Laskennalliset opiskelupaikat			Tavoite		Tavoitteen toteutuma %		
2005	2006	2007	2004-2006	2007-2009	2005	2006	2007
1 389	1 269	1 253	1 700	1 800	81,7	74,6	69,6

Muita tuloksellisuutta kuvaavia määrällisiä toteumatietoja

Taulukko 59 Avoimen yliopiston toiminta

	2005	2006	2007
Avoimeen yliopisto-opiskeluun osallistuneiden henkilöiden määrä (KOTA)	6 874	6 613	6 553
Avoimessa yliopistossa suoritettujen opintopisteiden määrä (KOTA)	45 704	38 131	37 810
Ikäihmistien yliopistoon osallistuneiden määrä (KOTA)	1 829	1 654	2 293

Taulukko 60 Täydennyskoulutus

	2005	2006	2007
Täydennyskoulutuskurssien määrä (KOTA)	212	182	136
Täydennyskoulutuskursseille osallistuneiden henkilöiden määrä (KOTA)	4 203	2 881	2 674

Taulukko 61 Annetun opetuksen tuntimäärä, jaottelu: seminaarit/ajankohtaiskurssit, asiantuntijaohjelmat, erikoistumisopinnot (KOTA)

	2005	2006	2007
Seminaarit/ajankohtaiskurssit	1 430	1 269	953
Asiantuntijaohjelmat	7 255	6 598	5 682
Erikoistumisopinnot	2 923	3 889	2 048

Tampereen yliopiston laatu järjestelmä

Tampereen yliopiston keskeisimmät tavoitteet ovat vahva tutkimus ja tutkimisen kulttuuri, opetuksen ja tutkimuksen aikaisempaa tiiviimpi yhteys ja kansainvälistyminen. Tavoitteisiin pääseminen edellyttää konkreettisia pitkän ja lyhyen aikavälin toimenpiteitä ja niitä edeltävää arviointia ja suunnittelua.

Yliopisto pitää arviointia hyvänä strateginen ohjauskeinona. Yliopisto käyttää myös ulkoisia arviointia toiminnan kehittämisessä.

Yliopistolla on laatu järjestelmä, jota kehitetään yksikkölähtöisesti ja itsearviointia hyödynnettävästi. Laatu järjestelmän käyttäminen ja kehittäminen ovat osa johtamista ja yliopistossa omaksuttua tulosohjausta. Myös laatu järjestelmää kehitetään ulkoisten arviointien avulla.

Vuonna 2007 yliopistossa valmistauduttiin laatu järjestelmän auditointiin, joka järjestettäisiin keväällä 2008. Tulosneuvotteluihin sisältyvällä itsearviointimallilla ohjattiin sisäiset tulosyksiköt arvioimaan toimintatapojaan laadunvarmistuksen ja yliopiston strategian toteuttamisen näkökulmasta. Samalla kerrytettiin ja kartoitettiin laadunvarmistusta ja järjestelmää osoittavia dokumentteja. Järjestelmää kuvaavan dokumentaation laatimiseksi, kokoamiseksi ja kehittämiseksi perustettiin verkkosivut, jotka jatkossa ovat ajantasainen kuvaus yliopiston laatu järjestelmästä.¹⁶

Yliopiston hallitukselle esitettiin arvio järjestelmän kehittämistarpeista. Muun muassa talousjohtamisen laadunvarmistuksessa todettiin kehittämisen varaa, mutta yliopistolla on valmiudet auditointiin.

¹⁶ Tampereen yliopiston laatu järjestelmän yleinen dokumentaatio verkossa <http://www.uta.fi/laatu/>

Harjoittelukoulut

Opetusministeriö edellyttää harjoittelukouluilta vuosittain erillisen raportin opetusharjoittelusta. Raporteissaan normaalikoulut kuvaavat opetusharjoittelun tavoitteita, toteuttamistapoja ja volyyymia, arvioivat opetusharjoittelulle asettamiensa tavoitteiden toteutumista ja tekevät kehittämisehdotuksia. Yliopiston tilinpäätökseen sisältyvä raportointi on tiivistelmä em. raporteista.

Hämeenlinnan normaalikoulu. Vuonna 2007 yhteensä 197 opiskelijaa suoritti Hämeenlinnan normaalikoulussa eri mittaisia harjoittelujaksoja, ja suorituspisteitä niistä kertyi kaikkiaan 1582 opintopistettä/ 863 opintoviikkoa. Opetusharjoittelu toteutettiin suunnitelmanmukaisina jaksoina ja harjoittelijakohtaisesti räätälöitynä harjoitteluna. Harjoittelujaksoista yksi oli kansainvälinen.

Tampereen normaalikoulu. Vuoden 2007 aikana aineenopettajakoulutuksessa oli kevät- sekä syyslukukaudella 135 opettajaharjoittelijaa. Opettajaharjoittelun sisältö ja ohjelma sovittiin opiskelijan henkilökohtaisessa harjoittelusuunnitelmassa, jota arvioidaan ja tarkennetaan harjoittelun edetessä henkilökohtaisen portfolion ja ohjauskeskustelujen kautta. Tampereen normaalikoulu koordinoi ranskalaisten luokanopettajien, ammattiopettajien ja aineenopettajien kenttäharjoittelua Tampereella ja Hämeenlinnassa.

Molemmat harjoittelukoulut hyödynsivät tieto- ja viestintäteknikkaa opetuksessa ja opetusharjoittelussa.

Harjoittelukoulujen tuloksellisuutta kuvaavia määrällisiä toteumatietoja

Taulukko 62 Harjoittelukoulut (KOTA)

	2005	2006	2007
Oppilaiden määrä			
- esiopetus	8		
- luokat 1-6	372	380	375
- luokat 7-9	320	296	275
- lukio	258	253	246
Henkilömäärä henkilötyövuosina	104	99	94
Ohjatun opetusharjoittelun määrä, vuosiviikkotuntia	230	214	205

Yliopiston tilat

Vuonna 2007 Tampereen yliopistolle ei valmistunut uusia peruskorjaus- ja uudisrakennuskohteita.

Tampereen yliopiston toimitilastrategian mukaisesti toimintojen sijoittamisen lähtökohtana on alueellinen keskittäminen ja siitä saatavien taloudellisten, toiminnallisten, vuorovaikutuksellisten ja muiden etujen hyödyntäminen. Tilojen keskittämisen myötä Tampereelle on rakennut kaksi kampusaluetta, keskustakampus keskustaan ja Kaupin kampus Tampereen yliopistollisen sairaalan läheisyyteen.

Alueelliseen keskittämisen edistämiseksi keskustakampuksella suunniteltiin Åkerlundinkatu 5-kiinteistön peruskorjausta yliopiston käyttöön. Peruskorjattaviin tiloihin sijoittuvat nyt 2,5 kilometrin päässä keskustakampukselta sijaitseva varhaiskasvatuksen yksikkö ja keskustakampuksen läheisyydessä hajallaan sijaitsevat tutkijatilat. Åkerlundinkatu 5:n rakennuttajana toimii Turun Seudun Osuuspankki. Peruskorjattavan rakennuksen huoneistoala on noin 7400 m² ja sen on tarkoitus valmistua kesällä 2009. Yliopiston hallitus ja valtioneuvoston raha-asiain valiokunta hyväksyivät hankkeen vuonna 2007.

Yliopiston toimitilastrategiaan on kirjattu keskustakampuksella sijaitsevan Atalpa-rakennuksen lisärakentamistarve. Yliopistoliikunnan palvelujen käyttö kasvaa ja tiloja tarvitaan lisää. Kertomusvuonna hanke eteni suunnitteluvaiheeseen.

Atalpan uudisrakennusosa on pinta-alaltaan noin 1605 htm². Lisäksi nykyistä rakennusta peruskorjataan noin 200 htm² alalta. Kohteen rakennuttaja on Senaatti-kiinteistöt ja sen on tarkoitus valmistua vuonna 2009 kesällä. Hanke hyväksyttiin vuonna 2007 yliopiston hallituksessa. Valtioneuvoston raha-asiaain valiokunta valtuutti yliopiston tekemään vuokrasopimuksen kohteesta.

Päätalon peruskorjaus eteni kuudenteen vaiheeseen. A-osan keskialueen peruskorjauksesta valmistui urakkalaskenta-aineisto. Kohteen toteutus alkaa heinäkuussa 2008 ja kohde valmistuu huhtikuussa 2009. Päätalon viimeisen vaiheen, D-osan, hankesuunnittelu käynnistyi vuoden 2007 lopussa ja valmistuu keväällä 2008. A- ja D-osan peruskorjauksista sovittiin yliopiston ja Senaatti-kiinteistön välisissä tapaamisissa.

Kaupin kampuksen uudisrakennus eteni urakkalaskenta-asiakirjojen valmistumiseen asti. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa nykyisen laitospesulan purkamisella helmikuussa 2008. Yliopiston hallitus hyväksyi hankkeen ja valtioneuvoston raha-asiaainvaliokunnalta saatiin oikeutus vuokrasopimuksen allekirjoitukseen. Rakennushankkeella keskitetään Kaupin kampuksen toimintoja.

Hankkeen rakennuttajana toimii Tampereen yliopistollisen sairaalan koulutusäätiö. Kohteen laajuus on noin 7 000 htm² ja sen on suunniteltu valmistuvan kesällä 2009. Kohteeseen sijoittuvat lääketieteen laitoksen K-rakennuksen toiminnot, hoitotieteen laitos ja terveystieteiden osastokirjasto Tertio.

Senaatti-kiinteistöt myi Tampereen yliopistollisen sairaalan vieressä sijaitsevan K-rakennuksen Pirkanmaan sairaanhoitopiirille vuonna 2007.

Puolivälissä 1970-lukua valmistuneen ja Senaatti-kiinteistöjen omistaman B-rakennuksen D-osan peruskorjauksen hankesuunnitelma valmistui keväällä 2007. Peruskorjaukseen liittyy noin 170 htm²:n kokoinen laajennus. Kohteen suunnittelun toivotaan käynnistyvän alkuvuodesta 2008.

Toukokuussa 2007 lääketieteen laitoksen tiloista valmistui toiminnallisuuskartoitus (Workplace). Kartoituksen tuloksia pyritään hyödyntämään lääketieteen laitoksen peruskorjausten yhteydessä.

Toiminnan taloudellisuutta kuvaavia tunnuslukuja

Taulukko 63 Yliopiston käytössä olevat tilat

	Huoneistoala			Nettokäyttöala	
	2005	2006	2007	2006	2007
Humanistinen	6 564	6 442	6 442	4 758	5 164
Teatteri	2 069	2 045	2 045	1 563	1 696
Kasvatustieteellinen	10 829	10 239	10 239	6 871	7 456
Yhteiskuntatieteellinen	10 591	10 831	10 768	7 450	8 045
Psykologia	1 032	876	876	625	678
Terveystieteet	2 020	1 972	1 972	1 347	1 462
Kauppätieteellinen	1 794	1 751	1 775	1 196	1 323
Luonnontieteellinen	5 990	6 296	6 339	4 547	4 953
Lääketieteellinen	20 642	20 532	20 515	13 800	14 957
Yliopisto yhteensä	121 887	125 553	126 559	75 638	77 955

Taulukko 64 Senaattikiinteistöjen omistamien tilojen osuus (%)

2005	2006	2007
83,2	72,3	75,7

Taulukko 65 Vuokra- ja tilakustannukset ja niiden osuus (%) kokonaisrahoituksesta

	2005	2006	2007
Toimitilojen vuokrat (1 000 euroa) ¹	15 179	15 856	16 305
Osuus kokonaisrahoituksesta	11,7 %	12,0 %	11,4 %
Tilakustannukset (1 000 euroa) ²	17 542	18 306	19 093
Osuus kokonaisrahoituksesta	13,6 %	13,9 %	13,4 %
Laajat tilakustannukset (1 000 euroa) ³	19 006	19 802	20 724
Osuus kokonaisrahoituksesta	14,7 %	15,0 %	14,5 %

¹ sisältää vuokrat + Linnan kiinteistökulut

² sisältää vuokrat + sähkön + vartiointin + siivouksen

³ sisältää vuokran + sähkön + vartiointin + siivouksen
+ virastomestarit + teknisen tukipalvelun +
antennivuokran ja tv-luvat

Taulukko 66 Opetustilojen käyttöaste

2006	2007
80,92 %	79,97 %

Taulukko 67 Budjetti- ja täydentävällä rahoituksella tehdyt henkilötyövuodet (htv) / huoneistoala

	2005	2006	2007
htv / huoneistoala	0,02	0,02	0,02

Taulukko 68 Budjetti- ja täydentävällä rahoituksella tehdyt henkilötyövuodet (htv) / nettokäyttöala

	2006	2007
htv / nettokäyttöala	0,03	0,02

Taulukko 69 Opiskelijat / opetustilojen nettokäyttöala, ei sis. täydennyskoulutus- ja avoimen yliopiston opiskelijoita

2006	2007
0,86	0,87

Taulukko 70 Opetustilojen kapasiteetti / perustutkinto-opiskelija

2006	2007
1,37	1,37

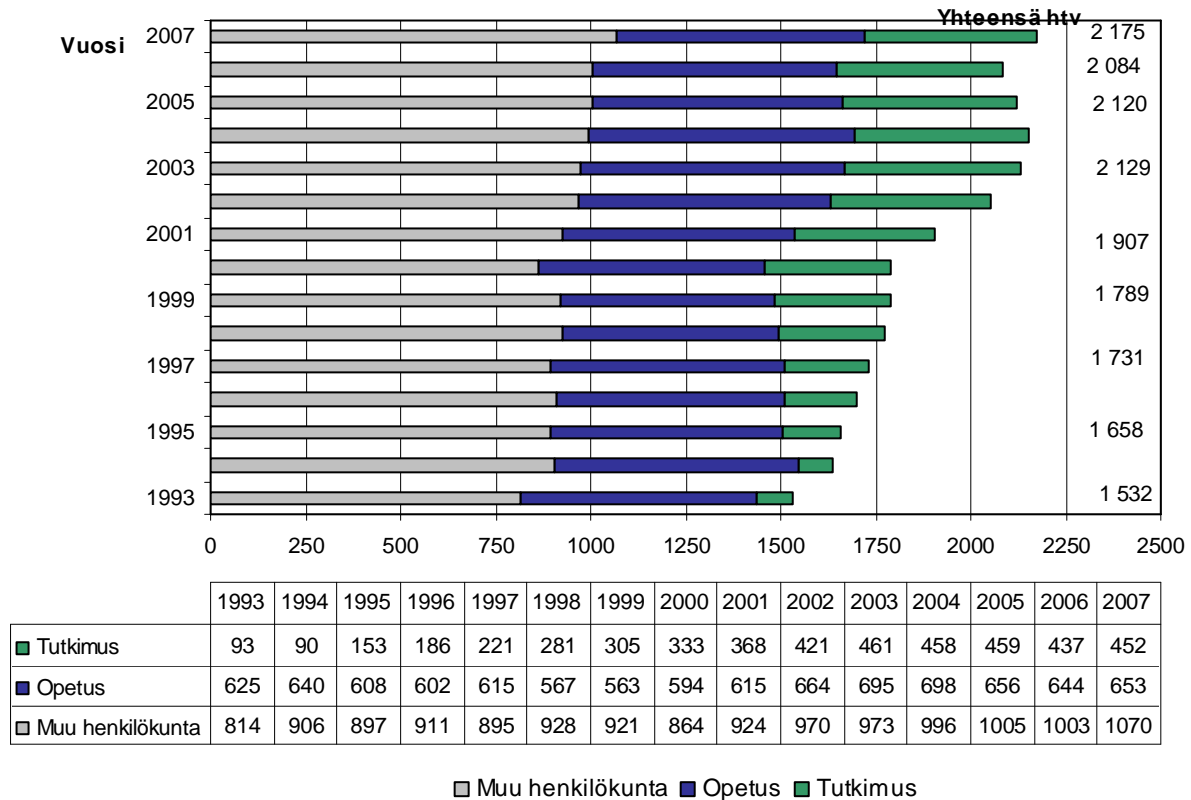
1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Tietokonekeskus selvitti käyttäjien tyytyväisyyttä yliopiston tietotekniikkapalveluihin. Kyselyllä saatiin tietoa käyttäjien tyytyväisyydestä mm. palvelujen tavoitettavuuteen, avun tarpeen määrään ja saadun palvelun laatuun, kuten nopeuteen. Arvioinnin kohteena olivat sähköpostipalvelut, tallennuspalvelut, käyttäjätunnukset, sovellukset, työasemat, tulostus ja yliopiston tietoverkko. Vastaukset osoittivat, että tietokonekeskuksen asiakkaat pitävät palvelun laatua erittäin hyvänä ja palvelun riipeyttä hyvänä. Kyselyn tuloksista saatiin riittävä tietopohja palvelujen laadun jatkuvalla seurannalla. Tietokonekeskus otti kyselyn jälkeen käyttöön tukijärjestelmän, jolla käyttäjien pyynnöt saadaan talteen. Niistä voidaan poimia kiireelliset tapaukset aikaisempaa nopeammin hoidettavaksi.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstön määrä ja rakenne

Yliopiston virkojen ja pysyvien työsopimussuhteiden määrä (1310) kasvoi 26 vakanssilla vuoteen 2006 verrattuna, näistä 4 perustettiin määräaikaisena hoidettujen tehtävien tilalle. Viroista 41 oli osa-aikaisia vakansseja. Tampereen yliopistossa oli vuoden 2007 lopussa 12 lahjoitusprofessuuria, dosentteja oli 734.

Kuva 2 Henkilötyövuodet Tampereen yliopistossa 1993– 2007

Tampereen yliopistossa tehtyjen henkilötyövuosien (htv) määrä oli muutaman viime vuoden ajan noin 2100 henkilötyövuotta, vuonna 2007 määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna noin sadalla ollen 2175 htv. Budjettivaroin tehtiin 66 % (1442 htv), näistä opetustehtävissä 591 htv, johon sisältyy 64 htv sivutoimista tuntiopetusta. Muissa kuin opetustehtävissä henkilötyövuosien määrä oli 851. Ulkopuolisin varoin tehtiin yhteensä 733 henkilötyövuotta. Lisäystä oli erityisesti tutkimusta avustavissa tehtävissä (51 htv). Henkilötyövuosijakaumat henkilöryhmittäin ja rahoituslähteittäin on esitetty taulukossa 72.

Yliopisto on naisvaltainen työpaikka, naisten osuus koko henkilöstöstä on yli 60 %. Vakinaisesta opetushenkilöstöstä alle puolet (46 %) on naisia. Naisten osuus vakinaisista professoreista on hiukan yli neljännes (27 %). Vuosina 2003 – 2007 on nimitetty virkaan 96 professoria, näistä 29 % on naisia. Yli kolmannes viroista täytettiin käyttäen kutsumenettelyä.

Taulukko 71 Nimitykset professorin virkaan 2003–2007

	<i>Kutsumenettely</i>		<i>Hakumenettely</i>		<i>Yhteensä</i>	
	<i>Naisia</i>	<i>Miehiä</i>	<i>Naisia</i>	<i>Miehiä</i>	<i>Naisia</i>	<i>Miehiä</i>
2003	1	4	2	7	3	11
2004	4	4	7	5	11	9
2005	0	7	5	9	5	16
2006	3	9	2	12	5	21
2007	1	5	3	6	4	11
Yhteensä 2003–2007	9	29	19	39	28	68

Taulukko 72 Henkilöstöä kuvaavia lukuja vuosina 2005–2007

HENKILÖTYÖVUODET *)							
<i>Rahoituslähteittäin</i>	2005	2006	2007	<i>Henkilöryhmittäin</i>	2005	2006	2007
<i>Yhteensä</i>	2120	2084	2175	<i>Yhteensä</i>	2120	2084	2175
• Budjettivaroin	1419	1407	1442	• Opetushenkilökunta	549	553	567
• Suomen Akatemia	140	136	144	• Sivutoiminen tuntiopetus	107	91	86
• Maksullinen palvelutoim.	247	254	259	• Tutkijat ja tutkijakoul.	459	436	452
• Muilla ulkopuol. varoilla	313	287	330	• Opet. ja tutk. avustava henk.	303	302	353
				• Kirjastohenkilökunta	78	73	80
				• Atk-henkilökunta	82	84	83
Palkkausmenot	2005	2006	2007	• Hallinto- ja toimistohenk.	437	439	459
• palkkausmenot (1000 e)	87.038	88.446	94.396	• Huoltohenkilökunta	99	99	95
• palkkausmenot euroa/htv	41.056	42.522	43.341	• Työll. määrärahoihin palk.	6	7	
*) ml. sivutoiminen tuntiopetus							
POISSAOLOT, VIRKAVAPAUDET							
• Sairausp. pituus pv/tapaus	7,1	6,7	5,9	VAIHTUVUUS, VAKIN. HENKIL.	2005	2006	2007
• Sairauspoissaolot, pv/htv	7,8	7,7	7,4	• Uusia henkilöitä	75	80	70
• Osa-aikaeläkkeellä 31.12.	36	42	53	• Eläkkeelle siirtyneet	24	22	31
				• Muuten poistuneet	47	33	
HENKILÖSTÖN KESKI-ikä 31.12.				TUTKINNON TASO, VAKINAINEN HENKILÖK. 31.12.			
	2005	2006	2007	<i>Opetushenkilökunta</i>	2005	2006	2007
<i>Kaikki</i>	42,2	43,1	43,5	• Ei tutkintotietoa	2 %	1 %	1,7 %
<i>Vakinainen henkilökunta</i>	48,2	49,2	49,7	• Keskiaste, al.kk.tutkinto	1 %	1 %	1,5 %
• Opetushenkilökunta	49,3	50,4	51,0	• Yl. korkeakoulututkinto	20 %	20 %	25,6 %
• Hallinto- ja toimistohenk.	48,4	49,1	49,7	• Tutkijakoulutus	78 %	78 %	71,1 %
• Huoltohenkilökunta	46,4	47,7	48,8	<i>Muu henkilökunta</i>			
• Muu henkilökunta	46,7	47,7	48,3	• Ei tutkintotietoa	17 %	17 %	18 %
<i>Määräaikainen henkilökunta</i>	36,9	37,7	37,9	• Keskiaste, al.kk.tutkinto	46 %	45 %	45 %
				• Yl. korkeakoulututkinto	30 %	31 %	30 %
				• Tutkijakoulutus	6 %	7 %	7 %
NAISTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ HENKILÖRYHMITÄIN 31.12.							
<i>Vakinainen henkilökunta</i>	2005	2006	2007	<i>Määräaikainen henkilök.</i>	2005	2006	2007
<i>Yhteensä</i>	63 %	63 %	63 %	<i>Yhteensä</i>	68 %	69 %	71 %
• Opetushenkilökunta	44 %	44 %	47 %	• Opetushenkilökunta	53 %	54 %	51 %
• Hallinto- ja toimistohenk.	89 %	87 %	88 %	• Hallinto- ja toimistohenk.	80 %	80 %	77 %
• Huoltohenkilökunta	52 %	51 %	55 %	• Huoltohenkilökunta	47 %	53 %	78 %
• Muu henkilökunta	72 %	71 %	70 %	• Muu henkilökunta	70 %	71 %	75 %

Lähde: TaY:n henkilöstörekisteri

Määräaikaiset palvelussuhteet Viime vuosikymmenen aikana tapahtunut rahoitusrakenteen muutos on lisännyt määräaikaisten palvelussuhteiden määrää. Tampereen yliopistossa henkilötyövuodet tutkimustehtävissä ovat lisääntyneet 2000-luvulla noin 330 henkilötyövuodesta noin 450 henkilötyövuoteen. Tutkijakouluihin palkattujen jatko-opiskelijoiden määrä kasvaa

vuosittain. Merkittävin ulkopuolinen rahoittaja on Suomen Akatemia, jonka projekteissa on tehty 28 % tutkimustyövuosista. Yliopistossa varsinkin opetus- ja tutkimushenkilökunnan vaihtuvuus ja liikkuvuus on suurempaa kuin valtionhallinnossa yleensä. Tästä syystä viran tehtävien sijaishoitoa ja avoimen viran tehtävien hoitoa joudutaan käyttämään runsaasti.

Taulukko 73 Määräaikaiset palvelussuhteet Tampereen yliopistossa 2005, 2006 ja 2007

	31.2.2005		31.12.2006		31.12.2007	
Palvelussuhteet yhteensä	2373	100 %	2419	100 %	2569	100 %
Vakinaiset	963	41 %	1006	42 %	1033	40 %
Määräaikaiset yhteensä	1410	59 %	1413	58 %	1536	60 %
Määräaikaisuuden peruste	1410	100 %	1413	100 %	1536	100 %
- säädösten perusteella määräaik. *)	140	10 %	130	9 %	176	12 %
- sijaisuus	171	12 %	174	12 %	165	11 %
- avoinna olevan viran hoito	106	8 %	90	6 %	101	7 %
- harjoittelijat	22	2 %	12	1 %	7	0 %
- työllistämismäärärahoihin palkatut	7	0 %	26	2 %	3	0 %
- jatko-opintoja tukeva tehtävä	203	14 %	211	15 %	163	11 %
- työn luonne	768	55 %	770	54 %	921	60 %

*) määräajaksi nimitetään apulaisopettaja, assistentti ja yliassistentti (yliopistoasetus 115/1998 9 §). Virka voidaan perustaa määräajaksi lahjoitusvaroin (virkamiesasetus 971/1994 6 §)

Määräaikaisten palvelussuhteiden osuus on pysynyt kolmen vuoden ajan ennallaan, se on n. 60 % kaikista palvelussuhteista.

Vuonna 2007 työn luonne oli perusteena määräaikaisuudelle 921 palvelussuhteessa (770 v. 2006). Näistä noin 23 % oli osa-aikaisia (29 % v. 2006). Työn luonteen vuoksi määräaikaiseen palvelussuhteeseen palkatuista noin 5 prosentilla on taustavirka omassa yliopistossa.

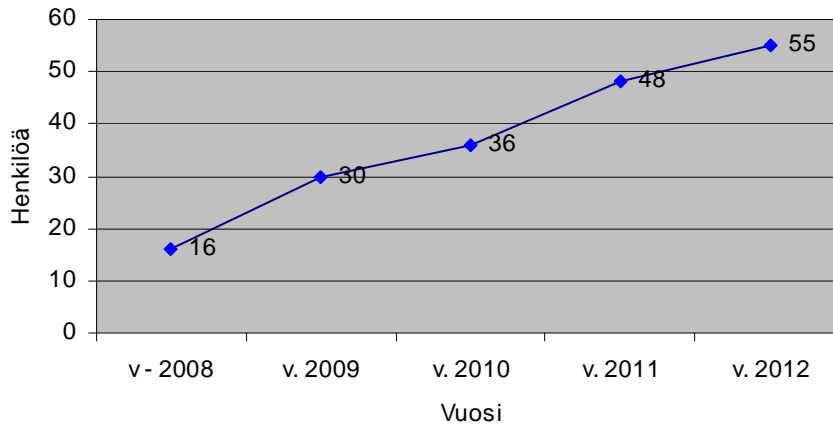
Tampereen yliopisto on koko nykyisen virkamieslain voimassaoloajan perustanut määräaikaisena hoidettujen pysyviksi muodostuneiden tehtävien tilalle määrärahojen puitteissa virkoja tai ottanut työntekijän pysyvään työsopimussuhteeseen. Yhteensä 215 tehtävää on vakinaistettu, näistä noin puolet 2000-luvulla. Vuoden 2006 aikana vakinaistettiin 23 tehtävää ja vuonna 2007 neljä tehtävää. Valtion tuottavuusohjelman yliopistoille asettama henkilötövuosien vähentämisvelvoite ja yliopistojen palvelukeskushanke ovat hidastaneet uusien virkojen perustamista määräaikaisesti hoidettujen tehtävien tilalle.

Viime vuosina Tampereen yliopistossa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että palvelussuhde määritellään koko hankkeen tai tehtävän ajaksi palkattaessa henkilöstöä työn luonteen perusteella määräaikaiseen palvelussuhteeseen. Näistä palvelussuhteista on noin neljännes kestoltaan vähintään 1,5 vuotta.

Henkilöstön ikä Valtion henkilöstön keski-ikä oli 43,1 vuotta vuonna 2005, Tampereen yliopistossa vuonna 2007 43,5 vuotta. Vakainainen henkilöstö on keskimäärin 6 vuotta vanhempaa, keski-ikä on 49,7 vuotta ja vakinaisella opetushenkilökunnalla 51,0 vuotta. Nykyisestä vakinaisesta henkilöstöstä 65 vuoden iän saavuttaa vuoteen 2017 mennessä 405 henkilöä (39 %) ja viiden vuoden kuluessa n. 185 henkilöä. Noin puolet lähivuosina eläkeiän saavuttavista kuuluu opetushenkilöstöön.

Taulukko 74 65 vuotta täyttävien lukumäärä vuosittain, vakinainen henkilöstö 31.12.2007

	2008	2009	2010	2011	2012	Yht.
Opetus	10	18	21	21	24	94
Tutkijat, opet. ja tutk. avustava	2	3	1	7	7	20
Atk ja kirjasto		2	2	1	3	8
Hallinto ja toimisto	4	7	10	14	16	51
Huolto			2	5	5	12
Yhteensä	16	30	36	48	55	185

Tampereen yliopistossa vuonna 2007 vanhuuseläkkeelle siirtyi vakinaisesta henkilöstöstä 21 henkilöä, joiden keski-ikä oli 64,5 vuotta (2005 64,5 v.). Lisäksi muulle eläkkeelle siirtyi 10 henkilöä. Kaikkien eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 61,4 vuotta (2006 62,8 v.). Osa-aikaeläkkeelle jäi vuoden 2007 aikana 13 henkilöä ja vuoden lopussa osa-aikaeläkkeellä oli yhteensä 53 henkilöä.

Terveys ja työkyky

Sairauspoissaolot Sairauspoissaolojen määrä on usean vuoden ajan ollut keskimäärin 7,5 pv henkilötyövuotta kohden, vuonna 2007 7,4 päivää. Vuonna 2005 valtion henkilöstöllä oli sairauspoissaoloja 8,8 pv / htv. Fyysisesti raskasta työtä tekevällä huoltohenkilökunnalla sairauspoissaoloja (26,5 pv/htv) oli suhteellisesti selvästi eniten. Lyhyiden 1-3 päivän sairauspoissaolojen osuus oli 65 %, yli 60 päivää kestäviä yhtämittaisia sairauspoissaoloja on alle 30 tapusta. Vuosittain muutama henkilö joutuu jäämään työkyvyttömyyseläkkeelle.

Taulukko 75 Sairauspoissaolot 2005–2007

Sairauspoissaolo	2005	2006	2007	Sairauspv / htv	2005	2006	2007
1 - 3 pv, %-osuus	64 %	65 %	65 %	Opetus	4,4	4,9	4,1
Poissaolokertojen määrä	2 303	2 407	2 630	Tutkimus	4,9	4,0	3,4
Henkilöitä, joilla poissaolo	959	984	1 018	Muut	9,7	10,7	9,3
				Hallinto ja toimisto	8,6	7,4	9,2
				Huolto	26,2	27,7	26,5
<i>Ei sairauspoissaoloja</i>	<i>65,5 %</i>	<i>65,6 %</i>	<i>66,4 %</i>	<i>Yhteensä</i>	<i>7,8</i>	<i>7,7</i>	<i>7,4</i>

Tampereen yliopisto järjestää työpaikkaterveydenhuollon palveluna henkilöstölle myös sairaanhoitopalveluita, jonka osuus on n. 61 % kokonaiskustannuksista. Yleisimmät vastaanottoikäntien syyt liittyivät tuki- ja liikuntaelimiin, hengityselimiin, verenkiertoelimiin ja mielenterveyteen. Muutokset edelliseen toimintavuoteen ovat hyvin pieniä. Työterveyspalveluiden kustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 11 %, ne olivat vuonna 2007 377 €/

henkilötyövuosi (2006 340 €/ htv). Valtion vuoden 2005 henkilöstötilinpäätöstietojen mukaan työterveyshuollon menot olivat keskimäärin 218 €/ henkilötyövuosi.

Henkilöstön kehittäminen ja työhyvinvointi

Tampereen yliopiston henkilöstölle tarjoamissa koulutus-, kehittämis- ja työhyvinvointipalveluissa painotettiin vuonna 2007 erityisesti akateemista johtajuutta ja esimiestaitoja. Henkilöstölle tarjottiin myös tieto- ja viestintätekniikan koulutusta sekä yliopistopedagogisia koulutuksia. Vuoden 2007 syksyllä aloitettiin ensimmäisen kerran Yliopistopedagogiikan perusteet 10 op:n kokonaisuus, kun aiempina vuosina koulutusta järjestettiin vain 30 op:n laajuisena. Osa yliopistossa järjestetyistä henkilöstökoulutuksista oli entiseen tapaan ryhmälle tai yksikölle räätälöityjä.

Vuoden 2007 painopistealueita koulutuksissa ja kehittämisessä olivat johtajuuden ja esimiestyön tukeminen, mentorointi, yhteisöllisyyden rakentaminen, projektinhallinta-, viestintä-, perehdyttämis- ja ammattiryhmäkohtaiset koulutukset.

Akateeminen johtajuus -ohjelma 2007–2008 käynnistyi uusille tuloksyksikköjohtajille ja varajohtajille johtajien kolmivuotiskauden aluksi. Kaiku-hankkeena toteutettu lähiesimiesvalmennus oli suunnattu kaikille esimiestyötä tekeville. Esimiestyötä tuettiin myös työn-ohjauksella, kollegatoiminnalla ja konsultaatioilla.

Työhyvinvointia vahvistettiin yhteisö- ja yksikköpalveluilla (tyhy-ryhmät, työnohjaus, terapiat, interventiot) sekä ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteillä (ASLAK, TYK, työkokeilut). Myös määrätietoisella päihde-, häirintä-, kiusaamis- ja epäasiallisen kohtelun asioiden hoitamisella varmistettiin työhyvinvointia.

Lisäksi työkykyä ylläpitävänä toimintana tuettiin liikunta-, hieronta- ja kulttuuritoimintaa.

Uutta innostusta ja kypsää viisautta – Tampereen yliopiston henkilöstöstrategia

Yliopiston hallitus hyväksyi henkilöstöstrategian vuosille 2008–2012. Se on yliopiston linjaus henkilöstöjohtamisessa noudatettavista tavoitteista ja periaatteista. Strategiassa on huomioitu toimintaympäristön haasteet, jotka liittyvät erityisesti profiloitumiseen, rakenteelliseen kehittämiseen, oikeudellisen ja taloudellisen aseman uudistamiseen sekä kansainvälistymiseen.

Henkilöstöstrategian teemat on nostettu yliopiston kokonaisstrategiasta. Vuosien 2008–2012 keskeisiä teemoja ovat: henkilöstösuunnittelu, rekrytointi, vastuullinen johtaminen, henkilöstön toimintaympäristö ja hyvinvointi sekä osaamisen kehittäminen ja kannustaminen. Henkilöstöstrategiassa jokaisen teeman yhteyteen on täsmennetty tavoitteet ja yksilöity toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Koko yliopiston tasolla tavoitteiden ja toimenpiteiden arvioinnista ja seurannasta vastaa yliopiston strategisen henkilöstöjohtamisen ryhmä. Henkilöstöstrategian toteutumista arvioidaan myös osana vuotuista tulosohtausprosessia.

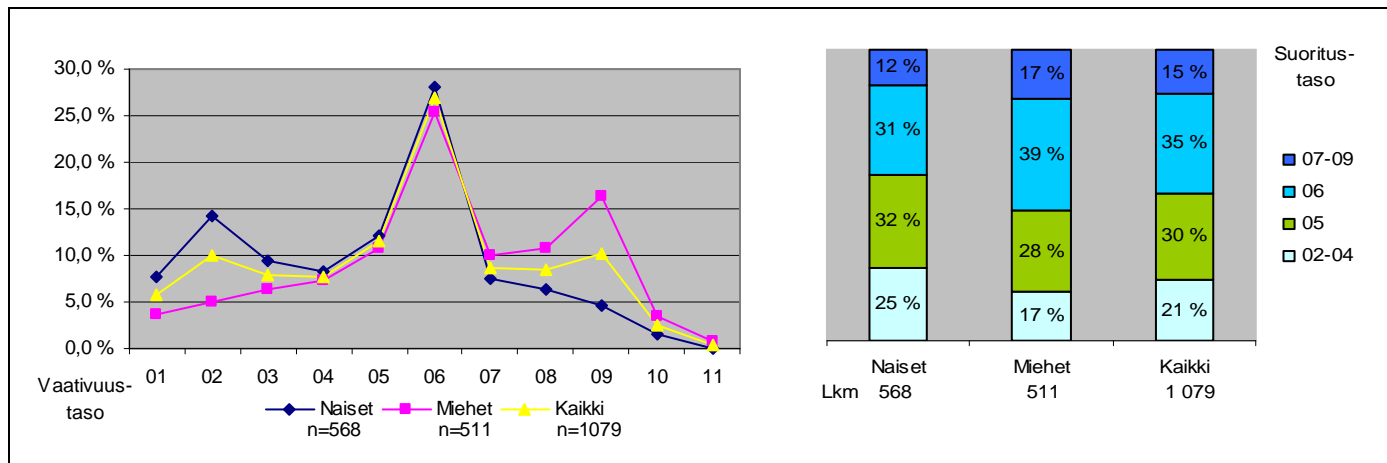
Tasa-arvotyö

Yliopiston hallitus hyväksyi muutetun tasa-arvolain mukaisen tasa-arvosuunnitelman vuosille 2007–2009. Yliopiston tasa-arvosuunnitelmassa linjataan tasa-arvotyön tavoitteet, niiden toteuttamisen edellyttämät toimenpiteet ja keskeiset mittarit, joilla tavoitteiden saavuttamista lähivuosina mitataan. Yliopiston yksiköt nimesivät tasa-arvovastaavan edistämään tasa-arvosuunnitelman konkretisoitumista yksiköiden arjessa.

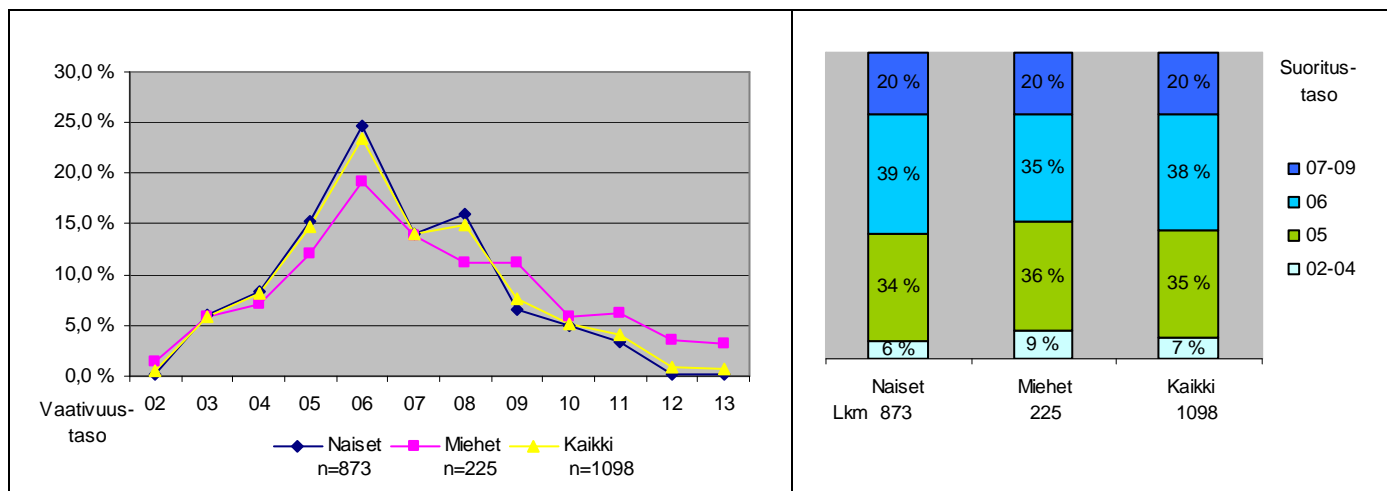
Palkkausjärjestelmämuudistus

Tampereen yliopistossa täydentävän rahoituksen piiriin kuuluvien määräaikaisten palvelussuhteiden osalta uuden palkkausjärjestelmän käyttöönottoajankohta oli 1.1.2007. Yliopistojen harjoittelukoulujen opetushenkilöstöä koskeva sopimus tehtiin helmikuussa 2007 ja se tuli takautuvasti voimaan 1.8.2006 lukien.

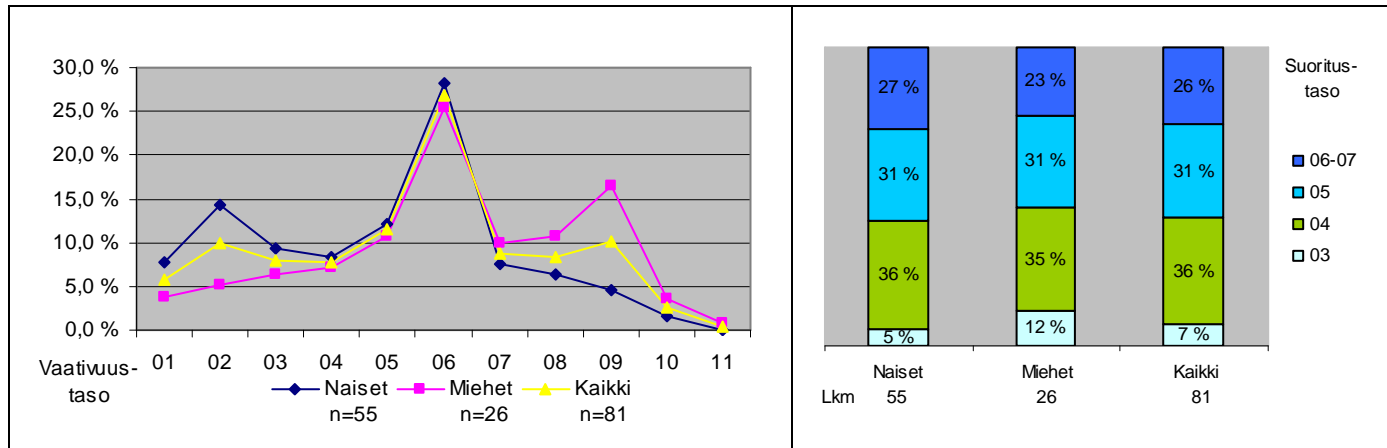
Joulukuussa 2007 uuden palkkausjärjestelmän piiriin kuului 2258 palvelussuhdetta. Kaikkien järjestelmien vaativuustason yleisin arvo (moodi) on kuusi, samoin suoritustason moodi on taso 6 paitsi harjoittelukouluissa, joissa taso on 4. Miehet ovat kaikissa järjestelmissä sijoittuneet hiukan korkeamman vaativuustason tehtäviin kuin naiset. Opetus- ja tutkimushenkilöstön järjestelmässä miesten suoritustasot ovat jonkun verran korkeampia kuin naisten.

Kuva 3 Opetus- ja tutkimushenkilöstön järjestelmä, tehtävien vaativuus- ja suoritustasojakaumat

Kuva 4 Muun henkilöstön järjestelmä, tehtävien vaativuus- ja suoritustasojakaumat

Kuva 5 Harjoittelukoulujen opetushenkilöstön järjestelmä, tehtävien vaativuuks- ja suoritustasojakaumat

Joulukuussa 2007 maksettiin takuupalkkaa 10 prosentissa (246 kpl, 2006 310 kpl) yliopistojen palkkausjärjestelmän piiriin kuuluvista palvelussuhteista, näistä 12 oli harjoittelukouluissa. Takuupalkkaa sai 100 miestä (13 %) ja 146 naista (10 %). Yleisimmät nimikkeet olivat lehtori (47) ja tutkija (36).

Palkkoihin tuli vuonna 2007 laskennallisesti virkaehtosopimuksissa sovittuja korotuksia 6,0 %.

Taulukko 76 Kokoaikaisen säännöllisen työajan palkan keskiarvo (€) henkilöryhmittäin, joulukuuta 2006 ja 2007

	2006		2007		2006-2007
	Kaikki *)	Mies	Nainen	Kaikki	Muutos
Professorit	5 177	5 545	5 441	5 516	7 %
Muu opetushenk	3 308	3 542	3 487	3 511	6 %
Tutkijat	2 422	2 849	2 535	2 649	9 %
Opet ja tutk avust.	2 248	2 130	2 327	2 305	3 %
Kirjasto	2 225	1 856	2 324	2 282	3 %
Atk	2 385	2 444	2 653	2 510	5 %
Hallinto ja toimisto	2 482	3 247	2 447	2 586	4 %
Huolto	1 812	2 039	1 862	1 935	7 %
Lkm	1 996	850	1 748	2 598	3 %

*) vuoden 2006 tiedoissa on vain ne palvelussuhteet, joista joulukuussa on maksettu palkka

Työtyytyväisyyskysely

Tampereen yliopisto toteutti 2007 työoloselvityksen, jonka tarkoituksena on yliopiston koko henkilökunnan työolojen kartoittaminen. Aiemmat laajemmat työolotutkimukset on toteutettu vuosina 1998, 2001 ja 2004.

Yliopisto seuraa työyhteisön periaate- ja toimenpideohjelmassa vahvistettujen arvojen *kehittyvä osaaminen, osallistuva henkilöstö ja vastuullinen johtajuus* toteutumista sekä toimii aktiivisesti henkilöstön työssäjaksamisen tukemiseksi.

Vuonna 2007 kysely toteutettiin valtiovarainministeriön työtyytyväisyysbarometrilla (VMBaro), kyselyyn vastasi n. kolmannes henkilöstöstä (719). Vertailut (kuva 6) on tehty VMBarosta saatuihin muiden yliopistojen vastauksiin (vastanneita 5200), tuloksia ei voi suoraan verrata yliopiston aiempien vuosien selvityksiin poikkeavan kysymysten asettelun vuoksi.

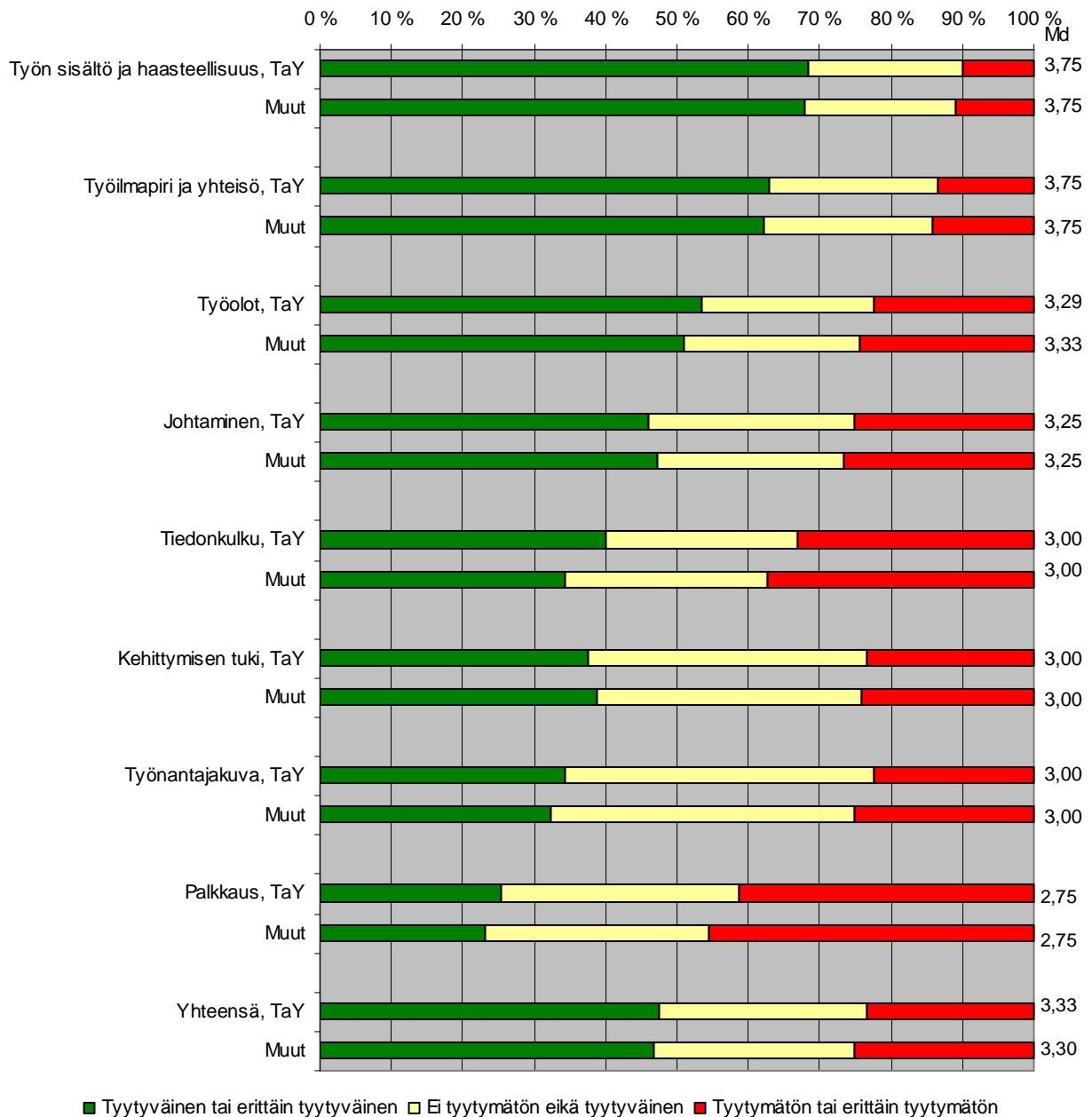
Edellisessä vuonna 2004 toteutetussa kyselyssä henkilöstöstä n. 75 % piti työtään mielenkiintoisena ja osaamiseensa nähden riittävän haastavana sekä vaikutusmahdollisuuksiaan

työyhteisössä hyvänä. Merkittävimpinä puutteina (vastanneista 40–50 %) koettiin säännöllisten keskustelujen vähäisyys esimiehen kanssa, esimiesten puuttuminen työyhteisön ongelmiin ja johtamistyyli.

Vuonna 2007 lähes 70 % oli tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen työnsä sisältöön ja haasteellisuuteen, työilmapiiriä ja yhteisöä koskeviin kysymyksiin samoin vastasi 63 %. Johtamiseen tyytymättömien osuus näyttää laskeneen n. 25 %:iin ja 21 % oli tyytymättömiä esimiehen antamaan tukeen työnteossa. Uuden palkkausjärjestelmän oltua käytössä kaikilta osin noin vuoden ajan, palkkaukseen tyytymättömiä oli 42 % vastanneista, VMBaroa käyttäneiden yliopistojen kaikista vastanneista tyytymättömiä oli 50,4 %. Työolojen kokonaisarviota laski tyytymättömyys työpaikan varmuuteen nyt ja tulevaisuudessa (44 %), sen sijaan kolme neljästä oli tyytyväinen työtiloihin ja työvälineisiin. Omaan jaksamiseen ja energisyyteen suhtautui positiivisesti 42 %, tyytymättömiä oli 25 %.

Joka neljäs vastanneista ilmaisi aikomuksensa vaihtaa työpaikkaa, kaikissa yliopistoissa 30 % ja 42 % oli halukkaita henkilökiertoon, kaikissa yliopistoissa 40 %.

Tampereen yliopiston henkilöstön vastauksien jakaumat ovat lähes identtiset muiden yliopistojen vastausten kanssa.

Tampereen yliopisto, n = 719
Muut kyselyyn vastanneet yliopistot, n = 5200

Kuva 6 Työtyytyväisyysbarometri 2007

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Yliopiston menoista 67 % (67 %) katettiin varsinaisella toimintamenorahoituksella ja 33 % (33 %) täydentävällä rahoituksella. Budjettirahoituksen ja täydentävän rahoituksen suhde on viime vuosina säilynyt samalla tasolla.

Täydentävästä rahoituksesta suurimman osuuden muodostaa maksullinen palvelutoiminta, jonka osuus vuonna 2007 oli 13 % yliopiston menoista. Voimakkaimmin kasvava erä vuonna 2007 oli toimintamenomomentille tuloutettujen yhteisrahoitteisten hankkeiden tuotot, jotka olivat 17,3 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2006 olivat 14,7 miljoonaa euroa.

Suurin yksittäinen ulkopuolinen rahoittaja oli Suomen Akatemia, jonka rahoittamien tutkimushankkeiden menot olivat vuonna 2007 yhteensä 9,5 miljoonaa euroa, mikä on noin 7 % yliopiston menoista. Akatemian tutkimushankkeiden menot kasvoivat vuoteen 2006 verrattuna 14 %.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Yliopiston toimintamenomomentille talousarviossa ja lisätalousarviossa vuodeksi 2007 osoitetut määrärahat olivat yhteensä 86,8 miljoonaa euroa, mikä on yksi miljoonaa euroa enemmän kuin vuodeksi 2006 myönnetty määrärahat. Toimintamenomäärärahoihin sisältyi lisäystä virkayhteisömuutoksista aiheutuvista palkankorotuksista 1,1 miljoonaa euroa, mistä 0,6 miljoonaa sisältyi varsinaiseen talousarvioon ja 0,5 miljoonaa vuoden neljanteen lisätalousarvioon.

Toimintamenomomentin bruttomenot olivat yhteensä 129,6 miljoonaa euroa, mikä on 10,5 miljoonaa euroa (8,8 %) enemmän kuin vuonna 2006. Yliopiston toimintamenomäärärahalla katetut varsinaiset toimintamenot olivat 94,5 miljoonaa euroa, mikä on 5,9 miljoonaa euroa (6,7 %) enemmän kuin vuonna 2006.

Toimintamenomomentin bruttotulot olivat yhteensä 41,1 miljoonaa euroa, missä oli lisäystä 5,2 miljoonaa euroa (14,5 %) vuoteen 2006 verrattuna. Toimintamenomomentille nettoutettuihin yhteistoiminnan tuottoihin valtiolta sisältyy 1,1 miljoonaa euroa tutkijakouluverkoston tuottoja, joita vastaava erä vuonna 2006 oli käsitelty ta-tilillä 630 Toiselle tilivirastolle siirrettävät menot.

Toimintamenomomentilta siirtyi vuodelle 2008 yhteensä 17,9 (19,6) miljoonaa euroa, joten siirtyvät määrärahat vähenivät 1,7 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Siirtyneistä määrärahoista 11,9 (13,3) miljoonaa euroa oli varsinaisia toimintamenomäärärahoja ja 5,9 (6,3) miljoonaa euroa ulkopuolisen rahoituksen ylijäämää. Siirtomäärärahojen vähenemiseen vaikutti eniten palkkakustannusten nousu.

Siirtyneiden määrärahojen osuus on 13,8 % toimintamenomomentin kokonaismenoista, kun vuonna 2006 siirtyneiden määrärahojen osuus oli 16,4 % toimintamenomomentin menoista.

Harjoittelukoulujen toimintamenot olivat yhteensä 7,7 miljoonaa euroa, missä oli lisäystä edelliseen vuoteen 0,1 miljoonaa euroa. Harjoittelukoulujen tulot olivat 76 000 euroa, mikä kertyi mm. muihin tuottoihin kirjatusta opiskelijoiden ateriatuesta, vuokratuotoista ja yhteistoiminnan tuotoista.

Tampereen yliopiston talousarviomenomomenttien nettokäyttö oli yhteensä vuonna 2007 114,7 miljoonaa euroa, missä lisäystä vuoteen 2006 verrattuna oli 7,7 miljoonaa euroa (7,2 %).

Talousarvion toteumalaskelmassa arvonlisäverotulojen määrä verrattuna vuoteen 2006 on noussut 2,2 miljoonasta eurosta 2,9 miljoonaan euroon, mikä merkitsee 34 %:n lisäystä. Lisäys aiheutuu maksullisen toiminnan tutkimusprojektien verollisten tuottojen kasvusta vuonna 2007.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelman mukaiset toiminnan tuotot olivat vuonna 2007 yhteensä 41,4 miljoonaa euroa, jossa lisäystä vuoteen 2006 verrattuna oli 10,4 %. Lisäys aiheutui pääosin maksullisen ja yhteisrahoitteisen tutkimustoiminnan tuottojen kasvusta.

Tuotoista 51 % oli maksullisen toiminnan tuottoja, 48 % muun toiminnan tuottoja ja 1 % vuokria ja käyttökorvauksia. Muut toiminnan tuotot koostuvat toimintamenomomentille kirjatusta yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista, joita oli 18,2 miljoonaa euroa (vuonna 2006 14,5 miljoonaa euroa) ja talousarviotilille 630 kirjatusta yhteistoiminnan tuotoista valtion virastoilta ja laitoksilta, joita oli 1,2 miljoonaa euroa (vuonna 2006 2,6 miljoonaa euroa), harjoittelukoulujen yhteistoiminnan tuotoista ja muista tuotoista.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 149,9 miljoonaa euroa, missä lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 9,3 %. Suurimmat kuluerät olivat henkilöstökulut, joiden osuus oli 67,0 % kaikista toiminnan aiheuttamista kuluista, vuokrat 12,8 % kuluista, ja palvelujen ostot 7,3 % kuluista. Henkilöstökulut kasvoivat 6,9 % ja vuokratulot 4,3 % vuoteen 2006 verrattuna.

Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu saadut lahjoitukset 0,8 miljoonaa euroa. Siirtotalouden kulut kotitalouksille sisältää yliopiston opiskelijoille ja tutkijoille maksamat apurahat ja siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille sisältää samoin kuin edellisenä vuonna Malawi Universitylle siirretyn rahoituksen Suomen Akatemian rahoittamassa lasten terveydenhoitoa koskevassa tutkimushankkeessa.

Perittyjen arvonlisäverojen määrä on kasvanut 4,3 miljoonaan euroon, mikä on 59 % enemmän kuin vuonna 2006. Perittyjen arvonlisäverojen kasvu aiheutuu maksullisen toiminnan laskutuksen huomattavasta lisäyksestä vuonna 2007. Arvonlisäverotuotot on jaksotettu talousarviokirjanpidossa suoriteperusteisesti. Perittyihin arvonlisäverotuottoihin sisältyy 2,5 miljoonaa euroa arvonlisäverotuottoja, jotka on kirjattu ta-tilille 600 Talousarviotilille kirjaamista odottavat tuotot, kun vastaava summa vuonna 2006 oli 1,3 miljoonaa euroa.

Koska tuotto- ja kululaskelmassa yliopiston budjettirahoitusta ei käsitellä tuottoina, tuotto- ja kululaskelma osoittaa 112,3 miljoonan euron alijäämää vuodelta 2007.

1.6.4 Tase

Yliopiston taseen loppusumma oli vuoden 2007 lopussa yhteensä 22,1 miljoonaa euroa. Taseeseen sisältyvästä omaisuudesta 7,6 miljoonaa euroa (34,4 %) oli käyttöomaisuutta ja muita pitkäaikaisia sijoituksia ja 14,5 miljoonaa euroa (65,6 %) vaihto- ja rahoitusomaisuutta.

Käyttöomaisuuden arvo pienentyi vuoden aikana 1,1 miljoonaa euroa (1,3 %). Käyttöomaisuuden uushankinnat olivat vuonna 2007 2,3 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2006 olivat 4,2 miljoonaa euroa. Muutoksesta osa aiheutuu kirjanpitokäytännön muutoksesta. Vuoden 2007 alusta lukien käyttöomaisuuden aktivointiraja nostettiin 10000 euroon, kun se aikaisemmin oli 1000 euroa. Siten vuonna 2007 on kirjattu suoraan kulutileille hankintoja noin 1 miljoonaa euroa, jotka aikaisemmin olisi aktivoitu. Vuodelle 2006 ajoittui toisaalta merkittäviä hankintoja, kuten pääosa Linnan varustelumenoista ja Regean puhdistilojen hankintamenoista (tili Muut pitkävaikutteiset menot). Linnan kalustehankintamenoja sisältyi kuitenkin vuonna 2007 tehtyihin hankintoihin vielä noin 0,8 miljoonaa euroa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden arvo väheni vuoden aikana 2,6 miljoonalla eurolla (11,8 %) lyhytaikaisten myynti- ja siirtosaamisten vähenemisen takia. Tilille 1739 Muut siirtosaamiset on kirjattu projektien saamiset rahoittajilta, siltä osin kuin ne eivät sisälly myyntireskontraan. Näistä pääosa on erilaisilla maksatushakemuksilla jälkikäteen EU-rakennerahastoilta tai EU-komissiolta haettavaa rahoitusta. Muiden siirtosaamisten määrä pienentyi vuoteen 2006 siitä syystä, että Eu-rakennerahastokausi ja Eu:n tutkimuksen VI puiteohjelman kausi päättyivät vuonna 2006. Vuonna 2007 päättyi suurin osa rakennerahastoprojekteista eikä uuden kauden rahoituspäätöksiä ollut vielä tehty eikä projekteja aloitettu.

Taseen vastattavissa lyhytaikaisen vieras pääoma on 36,4 miljoonaa euroa, missä lisäystä oli 7,9 miljoonaa euroa. Saadut ennakot ovat kasvaneet 6,4 miljoonaa euroa ja muut siirtovelat 0,9 miljoonaa euroa. Saatuihin ennakkoihin on kirjattu muilta kuin valtion virastoilta ja laitoksilta ennakoilta laskutetut tulot ja siirtovelkoihin valtion virastoilta ennakoilta laskutetut tulot. Vuonna 2007 käynnistyi huomattava määrä uusia maksullisen toiminnan projekteja, joiden laskutus on sopimusten mukaan ennakkopainotteista.

Yliopiston taseeseen sisältyi 1 013 266 euroa rahastojen varoja. Rahastojen peruspääoma koostuu yliopistolle testamentatuista varoista ja rahastojen tuotto käytetään yliopiston opiskelijoille jaettaviin apurahoihin. Vuonna 2007 rahastot jakoivat apurahoina 18 100 euroa ja muu osa rahastojen tuotosta lisättiin pääomaan.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Hallitus ja rehtori toteavat kohtuullisella varmuudella, että Tampereen yliopiston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavat ovat riittävät ja osoitettavissa.

Yliopistossa on määritelty strategiset ja toiminnalliset tavoitteet, joiden toteutumista seurataan organisaation kaikilla tasoilla. Toimintaa suunnitellaan ja arvioidaan vuosittain ja tulos-sopimuskausittain. Sisäisten tulosyksiköiden tuloksellisuuden arviointi toteutetaan joka toinen vuosi. Yliopistolla on käytettävissään määrällisen ja laadullisen seurannan mahdollistavia välineitä, kuten vuosittain käytävät sisäiset tulosneuvottelut ja johdon raportti. Yliopistossa toteutetaan sisäisiä tarkastuksia, joiden tarkoituksena on tuottaa johdolle tietoja toiminnan tuloksellisuudesta, laillisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Toimintakulttuurille on ominaista akateemiseen ja asiantuntijatyöhön sisältyvä pyrkimys korkeaan laatuun. Hallinnon toimintakulttuuriin sisältyy pyrkimys hyvään hallintoon. Opiskelijoilla ja henkilöstöllä on mahdollisuuksia vaikuttaa toimintaan.

Sisäisiin normeihin ja ohjeisiin, kuten johtosääntöön, taloussääntöön ja toimintaohjeisiin, on kirjattu johtamiseen ja esimiestyöhön sisältyvät tehtävät ja vastuut toiminnan lainmukaisuudesta, tuloksellisuudesta ja tavoitteellisuudesta. Suunnittelut ja arvioinnit dokumentoidaan asiakirjoiksi, jotka arkistoidaan arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti. Opetusta ja tutkimusta arvioidaan tiedeyhteisön ja yliopiston omin käytännöin. Henkilöstövoimavarojen kehittämistä koskevat tavoitteet sisältyvät yliopiston uuteen henkilöstöstrategiaan. Henkilöstön osaamisen kehittäminen toteutuu esimerkiksi rekrytointiprosessien kehittämisen ja vuosittain säännöllisesti toteutettavien kehityskeskustelujen avulla.

Vuonna 2007 tulosneuvotteluprosessia ja siihen sisältyvää itsearviointikäytäntöä on edelleen kehitetty. Yliopiston hallitus on käsitellyt yliopiston opetuksen ja tutkimuksen tilaa sekä laatujärjestelmän kehittämistä koskevat arvioinnit.

Vuoden 2007 aikana on todettu yksikkökohtaisten taloudellisten riskien kasvaneen mm. voimakkaasti kasvaneiden palkkakustannusten ja täydentävään rahoitukseen liittyvien riskien vuoksi. Riskin hallitsemiseksi yliopisto tehostaa yksikkökohtaista henkilöstövoimavarojen suunnittelua sekä yksiköiden kokonaistalouden suunnittelua ja seurantaa vuoden 2008 aikana. Yliopistossa on myös asetettu työryhmät selvittämään täydennyskoulutuskeskuksen maksullisen toiminnan ja opettajankoulutuslaitoksen talouden tasapainottamista.

Vuoden 2007 aikana on lisäksi käynnistetty tietoturvallisuuden riskianalyysimallin kehittäminen.

Tampereen yliopisto on keskeisesti mukana prosessissa, jotka lähivuosina tulevat muuttamaan yliopistojen oikeudellista ja taloudellista muotoa. Samaan aikaan yliopisto osallistuu aktiivisesti yliopistolaitosten rakenteelliseen uudistamiseen. Näistä syistä on tärkeää, että näin olennaisiin toimintaolosuhteiden muutoksiin varaudutaan huolellisesti arvioimalla niihin liittyvät toiminnalliset ja taloudelliset riskit.

1.8 Arviointien tulokset

Yliopiston toimintaa arvioitiin useissa ulkoisissa arvioinneissa vuonna 2007.

Mikrobit ja ihminen -tutkimusohjelman arviointi

Käynnistäjä/toteuttaja: Suomen Akatemia

Tyyppi: Tutkimusohjelma-arviointi

Raportti: Academy of Finland (2007). Microbes and man research programme 2003–2005 (MICMAN): evaluation report. Publications of the Academy of Finland 1/2007.

Proaktiivisen tietotekniikan tutkimusohjelman arviointi

Käynnistäjä/toteuttaja: Suomen Akatemia

Tyyppi: Tutkimusohjelma-arviointi

Raportti: Suomen Akatemia (2007). Research programme on proactive computing (PROACT) 2002–2005: evaluation Report. Publications of the Academy of Finland 2/2007.

Suomalaisen tietotekniikan tutkimuksen kansainvälinen arviointi

Käynnistäjä/toteuttaja: Suomen Akatemia

Tyyppi: Tieteenala-arviointi

Raportti: Suomen Akatemia (2007). Computer science research in Finland 2000–2006: international evaluation. Suomen Akatemian julkaisuja 8/2007.

Elinikäisen oppimisen laadunvarmistuksen arviointi

Käynnistäjä/toteuttaja: Korkeakoulujen arviointineuvosto

Raportti: Kari Seppälä, Risto Rinne ja Heli Trapp, toim. (2007). Connecting research and client; finnish experience of quality enhancement in university lifelong learning. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 8/2007.

Korkeakouluopiskelija yhteiskunnallisena toimijana

Käynnistäjä/toteuttaja: Korkeakoulujen arviointineuvosto

Tyyppi: Teema-arviointi

Raportti: Saari, Seppo, toim. (2007). Korkeakouluopiskelija yhteiskunnallisena toimijana. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 5/2007. (pdf)

Yksiköt arvioivat toimintaansa valmistautuessaan sisäisiin tulosneuvotteluihin yliopiston kehittämän itsearviointimallin mukaisesti. Arviointikohteet olivat opetussuunnitelmatyö, opiskelukulttuuri, vahvojen tutkimusalojen tunnistaminen, tohtoriopintojen ohjaus, post doc -vaiheen hyödyntäminen, post doc -tutkijoiden rekrytointi ja henkilöstövoimavarat suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Arviointi lisäsi henkilöstön ja opiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua toiminnan kehittämiseen. Arviointiraportit ja niihin perustuvat toimintasuunnitelmat osoittivat yksiköiden tunnistaneen kehittämistä edellyttäviä toimintatapoja. Arvioinnit lisäsivät yliopiston valmiuksia keväällä 2008 toteutettavaan auditointiin ja nostivat esiin laadunvarmistuksen puutteellisuksia yksiköissä ja yliopiston tasolla. Yliopiston hallitukselle joulukuussa esitetyn arvion mukaan johtamisen, erityisesti talousjohtamisen ja yhteiskunnallisen vuorovaikuttamisen laadunvarmistuksessa olisi kehitettävää.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Vuonna 2007 ei havaittu väärinkäytöksiä eikä takaisinperintöjä ollut.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA**Tampereen yliopiston talousarvion toteutumalaskelma**

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2007	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	2 161 348,78	2 900 787,21	2 900 787,21	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	2 161 348,78	2 900 787,21	2 900 787,21	0,00	0
12. Sekalaiset tulot	78 182,76	95 839,28	95 839,28	0,00	100
12.39.04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	15 036,35	29 261,80	29 261,80	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	63 146,41	66 577,48	66 577,48	0,00	100
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	180,00	270,00	270,00	0,00	100
13.03.01. Osinkotulot	180,00	270,00	270,00	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	2 239 711,54	2 996 896,49	2 996 896,49	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen		Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2007	Käyttö vuonna 2007 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala		45 800,00	0,00	45 800,00	45 800,00			45 800,00	0,00	45 800,00
24.50.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)		45 800,00	0,00	45 800,00	45 800,00			45 800,00	0,00	45 800,00
27. Puolustusministeriön hallinnonala		60 200,00	45 184,43	15 015,57	60 200,00			60 200,00	45 184,43	15 015,57
27.10.21. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)										
27.10.21.9. Muut toimintamenot		60 200,00	45 184,43	15 015,57	60 200,00			60 200,00	45 184,43	15 015,57
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	47 906,38	392,81	392,81	0,00	392,81	0,00	29 018,71	29 018,71	23 956,31	0,00
28.01.19. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 906,38	392,81	392,81	0,00	392,81	0,00	0,00			0,00
28.80.24. Työhyvinvoinnin tuki (siirtomääräraha 2 v)	46 000,00					-	29 018,71	29 018,71	23 956,31	0,00

29. Opetusministeriön hallinnonala	108 956 076,54	113 137 652,41	91 881 579,05	21 253 024,41	113 134 603,46	3 048,95	22 952 891,19	129 252 072,19	107 422 100,86	21 859 273,53
29.01.19. Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	6 327 747,41	6 748 471,41	6 748 471,41	0,00	6 748 471,41	0,00	0,00			0,00
29.01.22. Kehittämistoiminta (siirtomääräraha 3 v)	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	69 546,59	69 546,59	32 471,50	36 642,63
29.01.22.4.4. Tieteellisten kirjastojen kehitt.	0,00					-	1 715,38	1 715,38	1 715,38	0,00
29.01.22.5.1. Tietoyhteiskuntaohjelma	40 000,00					-	67 831,21	67 831,21	30 756,12	36 642,63
29.10.21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	85 824 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	19 604 719,22	19 604 719,22	19 597 382,25	0,00
29.10.21.1. Yleiset toimintamenot	85 774 000,00					-	19 569 803,51	19 569 803,51	19 569 803,51	0,00
29.10.21.2. Täydennyskoulutuksen hintojen alentamiseen	50 000,00					-	34 915,71	34 915,71	27 578,74	0,00
29.10.22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	1 431 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	1 544 994,39	1 544 994,39	1 018 675,76	516 104,88
29.10.22.1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	573 300,00					-	584 223,97	584 223,97	409 389,33	165 259,81
29.10.22.6. Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen	358 000,00					-	428 412,21	428 412,21	241 110,77	186 747,00
29.10.22.7. Yliopistokeskusten kehittäminen	500 000,00					-	532 358,21	532 358,21	368 175,66	164 098,07
29.10.24. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 582 141,00					-	245 289,59	245 289,59	245 283,38	0,00
29.10.25. Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)		172 023,00	78 960,13	93 062,87	172 023,00	-		172 023,00	78 960,13	93 062,87
29.20.22. Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	9 174,31	9 174,31	9 174,30	0,01
29.20.24. Työpaikalla tapahtuva oppiminen (siirtomääräraha 2 v)		251 490,00	134 705,84	116 784,16	251 490,00	-		251 490,00	134 705,84	116 784,16
29.20.25. Ammattikorkeakoulujen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	202 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	58 157,40	58 157,40	57 547,55	0,00
29.30.25. Aikuiskoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)		146 928,00	119 814,93	27 113,07	146 928,00			146 928,00	119 814,93	27 113,07
29.40.22. Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)		100 000,00	61 132,70	38 867,30	100 000,00			100 000,00	61 132,70	38 867,30
29.40.25. Ammattikorkeakoulujen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)		142 000,00	104 796,51	37 203,49	142 000,00	-		142 000,00	104 796,51	37 203,49
29.50.21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		86 766 000,00	68 875 242,48	17 890 757,52	86 766 000,00		0,00	86 766 000,00	68 875 242,48	17 890 757,52
29.50.21.1. Yleiset toimintamenot		86 766 000,00	68 875 242,48	17 890 757,52	86 766 000,00			86 766 000,00	68 875 242,48	17 890 757,52
29.50.22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)		1 143 000,00	291 699,62	851 300,38	1 143 000,00		0,00	1 143 000,00	291 699,62	851 300,38
29.50.22.1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta		303 000,00	112 196,06	190 803,94	303 000,00			303 000,00	112 196,06	190 803,94
29.50.22.6. Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen		340 000,00	33 673,37	306 326,63	340 000,00			340 000,00	33 673,37	306 326,63
29.50.22.7. Yliopistokeskusten kehittäminen		500 000,00	145 830,19	354 169,81	500 000,00			500 000,00	145 830,19	354 169,81
29.50.24. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		7 651 000,00	7 492 073,07	158 926,93	7 651 000,00			7 651 000,00	7 492 073,07	158 926,93
29.60.24. Työpaikalla tapahtuva oppiminen (siirtomääräraha 2 v)	251 490,00					-				
29.60.25. Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)							15 000,00	15 000,00	15 000,00	0,00

29.60.50.	Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)		9 926 740,00	7 887 731,31	2 039 008,69	9 926 740,00		0,00	9 926 740,00	7 887 731,31	2 039 008,69
	29.60.50.1. Tutkimusmäärärahat		9 926 740,00	7 887 731,31	2 039 008,69	9 926 740,00		0,00	9 926 740,00	7 887 731,31	2 039 008,69
29.69.25.	Aikuskoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	118 059,00					-	21 024,84	21 024,84	15 424,68	0,00
29.88.50.	Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)	7 067 640,00					-	1 384 984,85	1 384 984,85	1 384 984,85	0,00
29.90.50	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)		90 000,00	86 951,05	0,00	86 951,05	3 048,95	0,00	0,00	0,00	0,00
	29.90.50.08.2. Liikuntatieteellisiin tutkimusprojekteihin		90 000,00	86 951,05		86 951,05	3 048,95				
29.90.52.	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)	48 699,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	29.90.52.43. Hallituksen mediaväki-valtaohjelmaan ja mediakasvatukseen	25 700,00									
	29.90.52.47. Opetusministeriön käytettäväksi	22 999,13									
29.98.50.	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)	53 000,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	29.98.50.10.1. Liikuntatieteellisiin tutkimusprojekteihin	53 000,00									
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala		140 150,07	144 190,31	144 190,31	0,00	144 190,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32.10.19.	Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	140 150,07	144 190,31	144 190,31		144 190,31					
34. Työministeriön hallinnonala		183 659,41	394 996,92	394 996,92	0,00	394 996,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.06.51.	Työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)										
	34.06.51.2.1. Palkkaukset	183 659,41	394 996,92	394 996,92		394 996,92					
Määrärahatilit yhteensä		109 327 792,40	113 783 232,45	92 466 343,52	21 313 839,98	113 780 183,50	3 048,95	22 981 909,90	129 387 090,90	107 491 241,60	21 866 587,50

3 TUOTTO- JA KULULASKELMA**TAMPEREEN YLIOPISTON
TUOTTO- JA KULULASKELMA**

	1.1.2007–31.12.2007		1.1.2006–31.12.2006	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	21 257 147,33		19 465 004,99	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	403 302,06		338 232,30	
Muut toiminnan tuotot	<u>19 710 879,85</u>	41 371 329,24	<u>17 725 044,16</u>	37 528 281,45
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	7 603 756,75		5 777 705,48	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-68 758,11		-118 615,62	
Henkilöstökulut	100 459 027,36		93 998 821,09	
Vuokrat	19 207 180,55		18 391 969,82	
Palvelujen ostot	11 472 368,96		10 034 023,82	
Muut kulut	3 580 784,55		3 256 776,39	
Poistot	3 343 491,43		3 533 501,98	
Sisäiset kulut	<u>4 330 651,78</u>	<u>-149 928 503,27</u>	<u>2 361 118,64</u>	<u>-137 235 301,60</u>
JÄÄMÄ I		-108 557 174,03		-99 707 020,15
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	4 776,43		2 632,89	
Rahoituskulut	<u>-2 295,35</u>	2 481,08	<u>-1 984,54</u>	648,35
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	792 506,20		1 057 062,10	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	792 506,20	<u>-65 110,68</u>	991 951,42
JÄÄMÄ II		-107 762 186,75		-98 714 420,38
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Voittoa tavoittelemattomilta yhteisöiltä	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Kulut				
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	72 000,00		178 500,00	
Kotitalouksille	<u>1 276 176,63</u>	<u>-1 348 176,63</u>	<u>1 371 202,24</u>	<u>-1 549 702,24</u>
JÄÄMÄ III		-109 110 363,38		-100 264 122,62
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	4 247 176,89		2 672 380,06	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-7 478 672,97</u>	<u>-3 231 496,08</u>	<u>-7 145 389,60</u>	<u>-4 473 009,54</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-112 341 859,46</u>		<u>-104 737 132,16</u>

4 TASE**TAMPEREEN YLIOPISTON TASE**

	31.12.2007		31.12.2006	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Perustamis- ja järjestelymenot	7 410,35		10 025,75	
Aineettomat oikeudet	472 038,54		279 781,31	
Muut pitkävaikutteiset menot	597 306,83		671 071,92	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>121 227,19</u>	1 197 982,91	<u>0,00</u>	960 878,98
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	4 152 211,36		5 634 631,02	
Kalusteet	2 094 696,35		1 924 311,46	
Muut aineelliset hyödykkeet	18 000,04		18 000,04	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	6 264 907,75	<u>0,00</u>	7 576 942,52
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	132 162,07		132 162,07	
Muut pitkäaikaiset valuuttamääräiset sijoitukset	<u>0,00</u>	<u>132 162,07</u>	<u>0,00</u>	<u>132 162,07</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ				
		7 595 052,73		8 669 983,57
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	463 367,16		394 609,05	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	463 367,16	<u>0,00</u>	394 609,05
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	7 819 628,53		8 781 912,06	
Siirtosaamiset	4 950 651,72		6 929 466,31	
Muut lyhytaikaiset saamiset	15 224,96		15 622,09	
Ennakkomaksut	<u>196 297,82</u>	12 981 803,03	<u>7 846,36</u>	15 734 846,82
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	2 711,10		4 551,10	
Muut rahat ja pankkisaamiset	1 013 266,41		995 932,79	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>0,00</u>	<u>1 015 977,51</u>	<u>0,00</u>	<u>1 000 483,89</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ				
		14 461 147,70		17 129 939,76
VASTAAVAA YHTEENSÄ				
		<u>22 056 200,43</u>		<u>25 799 923,33</u>

	31.12.2007		31.12.2006	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-7 667 623,07		-7 667 623,07	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	3 858 363,65		560 180,09	
Pääoman siirrot	100 697 854,88		108 035 315,72	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-112 341 859,46</u>	-15 453 264,00	<u>-104 737 132,16</u>	-3 809 259,42
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>1 013 266,41</u>	1 013 266,41	<u>995 932,79</u>	995 932,79
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	17 495 343,56		11 044 712,98	
Ostovelat	3 732 320,01		2 281 759,37	
Tilivirastojen väliset tilitykset	2 565 287,11		2 203 891,04	
Edelleen tilittävät erät	2 004 075,31		1 673 650,47	
Siirtovelat	8 781 369,49		7 862 754,82	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>1 917 802,54</u>	<u>36 496 198,02</u>	<u>3 546 481,28</u>	<u>28 613 249,96</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>36 496 198,02</u>		<u>28 613 249,96</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>22 056 200,43</u>		<u>25 799 923,33</u>

5 LIITETIEDOT

Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tampereen yliopistolla ei ole edellisvuosiin verrattuna budjetointia koskevia muutoksia, joilla olisi merkittäviä vaikutuksia talousarvion toteumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan tai taseeseen.

Tampereen yliopistolla ei ole ollut ulkomaanrahan määräisiä saamisia, velkoja tai muita sitoumuksia, jotka olisi tullut muuntaa euroiksi varainhoitovuoden viimeisen Euroopan keskuspankin kurssin mukaan.

Yliopiston toimintamenoista on menomomentin pääryhmyksestä poiketen maksettu siirtotalouden kuluja 1 148 340 euroa.

Tampereen yliopisto on muuttanut päätöksellään vuoden 2007 alusta lukien käyttöomaisuuden aktivointirajan 10 000 euroon (vastaava aktivointiraja vuonna 2006 oli 1 000 euroa). Uuden käyttöomaisuuden arvo vuonna 2007 on 2 241 597. Vastaava arvo vuonna 2006 on ollut 4 189 679 euroa. Vuotuisten aine-, tarvike- ja tavarahankintojen summa on kasvanut vuoden 2006 5 777 705 eurosta vuoden 2007 7 603 757 euroon.

Aikaisempina vuosina ei ole ollut sellaisia virheitä, joiden korjaaminen vaikuttaisi tilikauden tietojen vertailtavuuteen edellisvuosiin nähden poikkeamia.

Varainhoitovuoden 2007 jälkeen ei ole sellaisia olennaisia tapahtumia, joista tulisi tehdä erillisiä selvityksiä.

Liite 2 Nettotuetut tulot ja menot

Tampereen yliopistolla ei ole ollut varainhoitovuonna 2007 käytössään nettobudjetoituja tulomomentteja.

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion määrärahojen		Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2007	Käyttö vuonna 2007 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.10.21.	Bruttomenot	121 805 965,75	*							19 597 382,25	
Yliopistojen	Bruttotulot	35 981 965,75	*							0,00	
toimintamenot (S2V)	Nettomenot	85 824 000,00						19 604 719,22	19 604 719,22	19 597 382,25	0,00
29.10.24.	Bruttomenot	7 709 347,18								245 283,38	
Harjoittelukoulujen	Bruttotulot	127 206,18								0,00	
Toimintamenot (S2V)	Nettomenot	7 582 141,00						245 289,59	245 289,59	245 283,38	0,00
29.50.21.	Bruttomenot	121 805 965,75	*	109 965 134,94		127 855 892,46				109 965 134,94	
Yliopistojen	Bruttotulot	35 981 965,75	*	41 089 892,46		41 089 892,46				41 089 892,46	
toimintamenot (S2V)	Nettomenot	85 824 000,00	86 766 000,00	68 875 242,48	17 890 757,52	86 766 000,00	0,00	0,00	86 766 000,00	68 875 242,48	17 890 757,52
29.50.24.	Bruttomenot	7 709 347,18	*	7 568 070,81		7 726 997,74				7 568 070,81	
Harjoittelukoulujen	Bruttotulot	127 206,18	*	75 997,74		75 997,74				75 997,74	
toimintamenot (S2V)	Nettomenot	7 582 141,00	7 651 000,00	7 492 073,07	158 926,93	7 651 000,00	0,00	0,00	7 651 000,00	7 492 073,07	158 926,93

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Tampereen yliopisto ei ylittänyt arviomäärärahoja vuonna 2007.

Pääluokan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
Pääluokka	0	0,00	0
Momentti	0	0,00	0
...			
Pääluokka	0	0,00	0
Momentti	0	0,00	0
Pääluokat yhteensä	0	0,00	0

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		5 062,40
Vuosi 2006		
28.80.24 Työhyvinvoinnin tuki	5 062,40	
29. Opetusministeriön hallinnonala		24 199,40
Vuosi 2005		10 646,21
29.01.22.5.1 Tietoyhteiskuntaohjelma	432,46	
29.10.22.1 Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	9 574,83	
29.10.22.6 Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen	554,44	
29.10.22.7 Yliopistokeskusten kehittäminen	84,48	
Vuosi 2006		13 553,19
29.10.21.2 Täydennyskoulutuksen hintojen alentaminen	7 336,97	
29.10.24 Harjoittelukoulujen toimintamenot	6,21	
29.20.25 Ammattikorkeakoulujen kehittäminen	609,85	
29.69.25 Aikuiskoulutuksen kehittäminen	5 600,16	
Pääluokat yhteensä		29 261,80
Vuosi 2005		10 646,21
Vuosi 2006		18 615,59

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

	2007	2006
Henkilöstökulut	81 825 891,19	77 322 439,11
Palkat ja palkkiot	81 489 463,82	77 014 011,11
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	336 427,37	308 428,00
Henkilösivukulut	18 633 136,17	16 676 381,98
Eläkekulut	14 871 397,30	13 424 498,91
Muut henkilösivukulut	3 761 738,87	3 251 883,07
Yhteensä	100 459 027,36	93 998 821,09
Johdon palkat ja palkkiot, josta	0,00	0,00
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	13 240,74	12 872,40
Johto	1 920,00	1 440,00
Muu henkilöstö	11 320,74	11 432,40

Tulosperusteisia eräiä ei ole maksettu varainhoitovuonna.

Henkilöstöhallinnon järjestelmät eivät mahdollista tässä vaiheessa johdon palkkojen ja palkkioiden erittelyä, koska Valtion palkkatilastointiluokitus (VPL) ei ole käytössä.

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % ¹⁾	Jäännösarvo €tai %
110 Perustamis- ja järjestelymenot	tasapoisto	5	20	0
111 Muut tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	5	20	0
112 Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	5	20	0
112 Patenttioikeudet*	tasapoisto	10	10	0
112 Tekijänoikeudet*	tasapoisto	10	10	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5	20	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot****	tasapoisto	10	10	0
125-126 Autot	tasapoisto	5	20	0
125-126 Raskaat työkoneet	tasapoisto	15	6,70	0
125-126 Kevyet työkoneet	tasapoisto	5	20	0
125-126 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet**	tasapoisto	4	25	0
125-126 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
125-126 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	6	16,70	0
125-126 Matkapuhelimet ***	tasapoisto	3	33,33	0
125-126 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
125-126 Laboratoriolaitteet	tasapoisto	5	20	0
125-126 Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
127 Toimisto- ja muut kalusteet	tasapoisto	5	20	0

¹⁾ Jos kyseessä on substanssipoisto, sarakkeeseen merkitään - .

* patenti- ja tekijänoikeuksien osalta pitoaikaa ei mitoiteta pidemmäksi kuin tekijänoikeuden tai patentin voimassaoloaika on

** mikrotietokoneet 1.2.2004 poistoaika muutettu 4 vuodesta 3 vuoteen

*** matkapuhelinten poistoaika muutettu 6 vuodesta 3 vuoteen 1.8.2001 lukien

**** muut pitkävaikutteiset menot, puhdistila, poistoaika määritetty 10 v 1.12.2006

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Perustamis- ja järjestelymenot	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
		Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2007	13 077,05	720 142,66	1 652 362,27	0,00	2 385 581,98
Lisäykset	0,00	288 536,06	0,00	121 227,19	409 763,25
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2007	13 077,05	1 008 678,72	1 652 362,27	121 227,19	2 795 345,23
Kertyneet poistot 1.1.2007	3 051,30	440 361,35	981 290,35	0,00	1 424 703,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	2 615,40	96 278,83	73 765,09	0,00	172 659,32
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2007	5 666,70	536 640,18	1 055 055,44	0,00	1 597 362,32
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	7 410,35	472 038,54	597 306,83	121 227,19	1 197 982,91

	Koneet ja laitteet	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
		Kalusteet	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2007	25 576 276,70	6 127 151,53	18 000,04	0,00	31 719 628,27
Lisäykset	845 918,71	1 014 115,53	0,00	0,00	1 861 834,24
Vähennykset	-2 158,44	0,00	0,00	0,00	-2 158,44
Hankintameno 31.12.2007	26 420 036,97	7 141 267,06	18 000,04	0,00	33 579 304,07
Kertyneet poistot 1.1.2007	19 941 645,68	4 202 840,07	0,00	0,00	24 144 485,75
Vähennysten kertyneet poistot	-921,54	0,00	0,00	0,00	-921,54
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	2 312 903,43	843 713,42	0,00	0,00	3 156 616,85
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	14 198,04	17,22	0,00	0,00	14 215,26
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2007	22 267 825,61	5 046 570,71	0,00	0,00	27 314 396,32
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	4 152 211,36	2 094 696,35	18 000,04	0,00	6 264 907,75

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				Yhteensä
	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Hankintameno 1.1.2007	132 162,07	0,00	0,00	0,00	132 162,07
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2007	132 162,07	0,00	0,00	0,00	132 162,07
Kertyneet poistot 1.1.2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	132 162,07	0,00	0,00	0,00	132 162,07

Liitteen tiedot on esitetty samoin perustein kuin edellisinä vuosina. Tietojärjestelmästä johtuen ei ole voitu noudattaa määräästä, jonka mukaan liitteessä tiedot ilmoitetaan vain niistä kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeistä sekä käyttöomaisuusarvopapereista ja muista pitkäaikaisista sijoituksista, joiden hankintamenoja ei ole vielä tilikauden alkaessa kokonaan kirjattu poistona kuluksi.

Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2007	2006	Muutos 2007-2006
Korot euromääräisistä saamisista	4506,43	2452,89	2053,54
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	270,00	180,00	0,00
Liikelayritysten voiton tuloutukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	4776,43	2632,89	2053,54
Rahoituskulut	2007	2006	Muutos 2007-2006
Korot euromääräisistä veloista	2295,35	1984,54	310,81
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00
Rahoituskulut yhteensä	2295,35	1984,54	310,81
Netto	2481,08	648,35	1742,73

Liite 9 Talousarvionaloudesta annetut lainat

Tampereen yliopisto ei ole antanut talousarvionaloudestaan lainoja.

Sektorit	Lainapääoma 31.12.2007	Lisäys 2007	Vähennys 2007	Lainapääoma 31.12.2006	Pääomamuutos 2007–2006
Yritykset ja asuntoyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Julkiset yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Yksityiset yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asuntoyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahalaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Paikallishallinto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sosiaaliturvarahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Maatilatalouden harjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Palkansaajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Omaisuuksien ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Laitoskotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionkirkot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ulkomaat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euroopan unioni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappale määrä	Markkina- arvo	31.12.2007			31.12.2006		
			Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus %	Myynti- oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
...	0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	0		2 623,73	0,0	0,0	270,00		2 623,73
Etelä-Pohjanmaan Puhelin Oy, Vaasa	4		1 749,15					1 749,15
Vaasan läänin Puhelin Oy	1		437,29			270,00		437,29
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	1		437,29					437,29
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet	525		129 538,34	0,0	0,0	0,00		129 538,34
As. Oy Sammonkatu 22-24, Tampere	206		31 787,52					31 787,52
As. Oy Haarakatu 1, Tampere	295		57 217,53					57 217,53
As. Oy Kaskitie 11-15, Tampere	24		40 533,29					40 533,29
Osakkeet ja osuudet yhteensä			132 162,07	0,0	0,0	270,00		132 162,07

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpito-arvo 31.12.2007	Kirjanpito-arvo 31.12.2006
Liikelaitos	0,00	0,00
- Peruspääoma	0,00	0,00
- Muu oma pääoma	0,00	0,00
...		
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0,00	0,00
...		
Yhteensä	0,00	0,00

Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

Myönnetyt takaukset ja takuut

Sektori	31.12.2007	31.12.2006	Muutos 2007-2006
Yritykset ja asuntoyhteisöt			
...	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset			
...	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt			
...	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet			
...	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt			
...	0,00	0,00	0,00
Ulkomaat			
....	0,00	0,00	0,00
Takaukset ja takuut yhteensä	0,00	0,00	0,00

Myönnetyt takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo	Jakauma	Tilinpäätöspäivän kurssi
	€	%	€
Euro	0,00	0,0	0,00
...	0,00	0,0	0,00
Yhdysvaltojen dollari	0,00	0,0	0,00
Yhteensä	0,00	0,0	0,0

Vastuusitoumukset

€tai sanallinen selitys	31.12.2007	31.12.2006	Muutos 2007-2006
Kansainvälisille rahoituslaitoksille annetut sitoumukset	0,00	0,00	0,00
Vastuut vahinko- ja vakuutuskorvauksista	0,00	0,00	0,00
Muut vastuut	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut

Vuokrasopimukset	Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio
- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset yhteensä	16 254 459,00
Määräaikaiset sopimukset	0,00
Toistaiseksi voimassa olevat sopimukset	16 254 459,00
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio
- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset yhteensä	0,00

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat	Varat	Käyttötarkoitus
	31.12.2007	31.12.2006	
H. Weijolan rahasto	812 181,64	795 862,16	Stipendirahasto
Tutkielmarahasto	6 699,04	6 628,04	Stipendirahasto
Matka-avustusrahasto	29 435,74	29 746,66	Stipendirahasto
Vaaskivi-plaketti	2 492,48	2 451,63	Stipendirahasto
Väinö Avellanin rahasto	88 777,32	88 627,40	Stipendirahasto
Kauppatieteiden tutkimusrahasto	18 564,45	17 963,99	Stipendirahasto
J.N. Lahtisen muistorahasto	55 115,74	54 652,91	Stipendirahasto
Yhteensä	1 013 266,41	995 932,79	

Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma 31.12.2006	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Säätiöt		
Tampereen Yliopiston Tukisäätiö	30 384 849,60	Säätiön tarkoituksena on tukea Tampereen yliopiston toimintaa myöntämällä avustuksia ja apurahoja yliopiston piirissä harjoitettavaa tutkimustyötä varten sekä muullakin tavoin taloudellisesti tukea yliopiston toimintaa.
Rahastot		
...	0,00	...
Yhdistykset		
...	0,00	...
Muut varat		
...	0,00	...

Liite 15 Velan muutokset

Tampereen yliopistolla ei ole velkaa.

	31.12.2007	31.12.2006	Muutos 2007-2006
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00
Lainat valtion eläkerahastolta	0,00	0,00	0,00
Lainat valtion ydinjätehuoltorahastolta	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00
Muu pitkäaikainen velka	0,00	0,00	0,00
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset rahastoilta otetuista lainoista	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset lainat	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00

Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio**Maturiteettijakauma (velan jakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan)**

Velkojen juoksuaika	2007			2006		
	Kirjanpitoarvo	%	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	%	Käypä arvo
0 - 1 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
1 - 2 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
2 - 3 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
3 - 4 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
4 - 5 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
Yli 5 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
Velat yhteensä	0,00		0,00	0,00		0,00

Velan duraatio (velan markkina-arvolla painotettu kassavirtojen keskimääräinen maksuhetki)

Vuosi	Duraatio
31.12.2005	
31.12.2006	
31.12.2007	

Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Liitteeseen 17 ei tule sisältöä.

6 ALLEKIRJOITUKSET

Tampereen yliopiston hallitus on kokouksessaan 14.3.2008 hyväksynyt yliopiston vuoden 2007 tilinpäätöksen, joka käsitti toimintakertomuksen ja tilinpäätöslaskelmat liitteineen.

Tampereella 14.3.2008

Arja Ropo

Pertti Alasuutari

Kati Hakkarainen

Eeva Hujala

Kaisa Lammi

Maija Mattila

Jyrki Nummenmaa

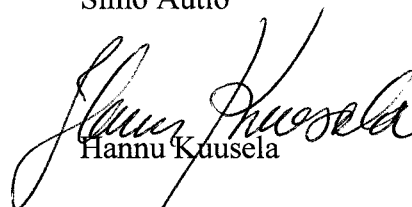
Leena Sulkanen

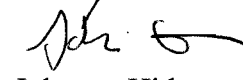
Ulla Aatsinki

Simo Autio

Hannu Kuusela

Johanna Hiden

Henriikki Luoma

Jukka Mustonen

Pekka Rantanen

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Päiväys

Allekirjoitus